

1. REALIZACJA W PODZIALE NA PRIORYTETY, POSTĘP WDRAŻANIA PROGRAMU WG OSI

1.1 OŚ PRIORYTETOWA I

Celem I Osi Priorytetowej **Przedsiębiorczość i innowacje** jest „Wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw w regionie lubelskim”. Na jego wykonanie przeznaczono łącznie kwotę **242 729 455 EUR** (962 422 289,075 PLN), która stanowi 21% środków wspólnotowych przeznaczonych na realizację RPO WL na lata 2007-2013.

Realizacja założeń I Osi Priorytetowej spowoduje osiągnięcie celu szczegółowego „Zwiększenie konkurencyjności regionu poprzez wsparcie rozwoju sektorów nowoczesnej gospodarki oraz przez stymulowanie innowacyjności”. Ponadto, realizowane w ramach Osi działania wpisują się w Priorytet Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego „Wzrost konkurencyjności regionalnej gospodarki oraz jej zdolności do tworzenia miejsc pracy”.

Do realizacji wymienionych celów I Osi Priorytetowych: głównego i szczegółowych przyczyni się wdrożenie poniższych działań:

Działanie 1.1. *Dotacje dla nowopowstałych przedsiębiorstw* – celem działania jest zwiększenie zdolności inwestycyjnej w początkowym okresie funkcjonowania mikroprzedsiębiorstw realizujących projekty na terenie województwa lubelskiego. Na jego realizację przeznaczono **23 117 091 EUR** (91 659 265,815 PLN), co stanowi 9,52% alokacji na Oś.

Działanie 1.2 *Dotacje inwestycyjne dla mikroprzedsiębiorstw* - celem działania jest poprawa konkurencyjności mikroprzedsiębiorstw prowadzących działalność gospodarczą dłużej niż 2 lata, realizujących innowacyjne projekty inwestycyjne na terenie województwa lubelskiego. Na jego realizację przeznaczono **69 351 273 EUR** (274 977 797,445 PLN), co stanowi 28,57% alokacji na Oś.

Działanie 1.3. *Dotacje inwestycyjne dla małych i średnich przedsiębiorstw* - celem działania jest poprawa konkurencyjności małych i średnich przedsiębiorstw realizujących innowacyjne projekty inwestycyjne na terenie województwa lubelskiego. Na jego realizację przeznaczono **69 351 273 EUR** (274 977 797,445 PLN), co stanowi 28,57% alokacji na Oś.

Działanie 1.4. *Dotacje inwestycyjne w zakresie dostosowania przedsiębiorstw do wymogów ochrony środowiska oraz w zakresie odnawialnych źródeł energii* – celem działania jest zwiększenie produkcji i wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych oraz zwiększenie konkurencyjności przedsiębiorstw zobowiązanych do dostosowania swojej infrastruktury do wymogów ochrony środowiska. Na jego realizację przeznaczono **23 117 091 EUR** (91 659 265,815 PLN), co stanowi 9,52% alokacji na Oś.

Działanie 1.5. *Dotacje inwestycyjne w dziedzinie turystyki* – celem działania jest zwiększenie konkurencyjności mikro, małych i średnich przedsiębiorstw działających na terenie województwa lubelskiego w sektorze turystyki i rekreacji. Na jego realizację przeznaczono **46 234 181 EUR** (183 318 527,665 PLN), co stanowi 19,05% alokacji na Oś.

Działanie 1.6. *Badania i nowoczesne technologie w strategicznych dla regionu działaniach* – celem działania jest wsparcie procesu opracowania i transferu nowoczesnych technologii do przedsiębiorstw. Na jego realizację przeznaczono **5 779 273 EUR** (22 914 817,445 PLN), co stanowi 2,38% alokacji na Oś.

Działanie 1.7. *Wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw przez doradztwo* – celem działania jest wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw poprzez ułatwienie dostępu do specjalistycznej pomocy doradczej. Na jego realizację przeznaczono **5 779 273** EUR (22 914 817,445 PLN), co stanowi 2,38% alokacji na Oś.

Beneficjentami I Osi Priorytetowej są przedsiębiorcy z sektora MŚP (mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa). Pod pojęciem MŚP należy rozumieć podmioty prowadzące działalność gospodarczą bez względu na formę prawną, zwłaszcza osoby prowadzące działalność na własny rachunek, firmy rodzinne zajmujące się rzemiosłem lub inną działalnością oraz spółki lub konsorcja prowadzące regularną działalność gospodarczą.

Rozbudowa i adaptacja budynku zabytkowych Carskich Koszar W Zamoszczu

Utworzenie nowoczesnego centrum rekreacyjno - edukacyjnego dla dzieci w Lublinie

1.1.1 Osiągnięcie celów i analiza postępów

- **Informacje na temat fizycznych i finansowych postępów realizacji priorytetu**

Postęp fizyczny I Osi Priorytetowej został przedstawiony w załączniku IV w Tabeli 4.1.

- **Analiza jakościowa**

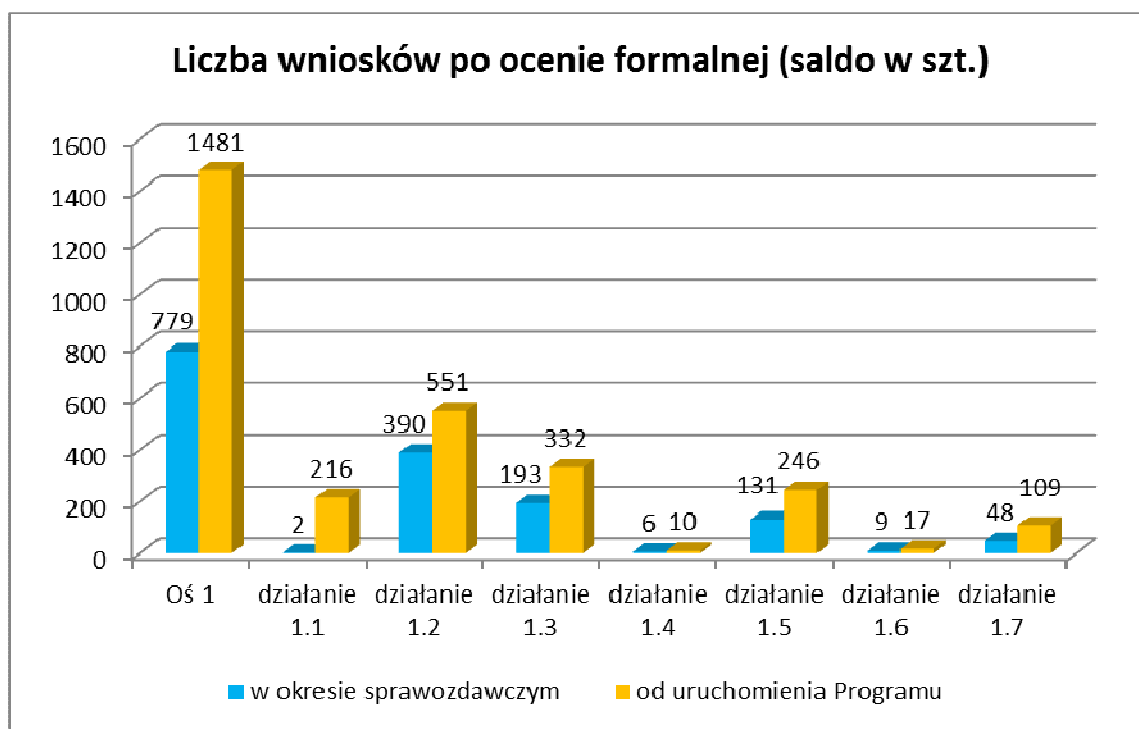
Konkursy

Od początku realizacji Programu w ramach I Osi Priorytetowej ogłoszono łącznie **17** konkursów na nabór wniosków o dofinansowanie. W ramach ogłoszonych konkursów wpłynęło łącznie **3 240** wniosków o dofinansowanie na wnioskowaną kwotę wsparcia – **472 497 009,51** EUR (1 873 450 642,72 PLN). Natomiast w okresie sprawozdawczym ogłoszono 6 konkursów, w ramach których złożono 1 605 wniosków o dofinansowanie na wnioskowaną kwotę wsparcia równą 218 691 565,15 EUR (867 112 055,83 PLN).

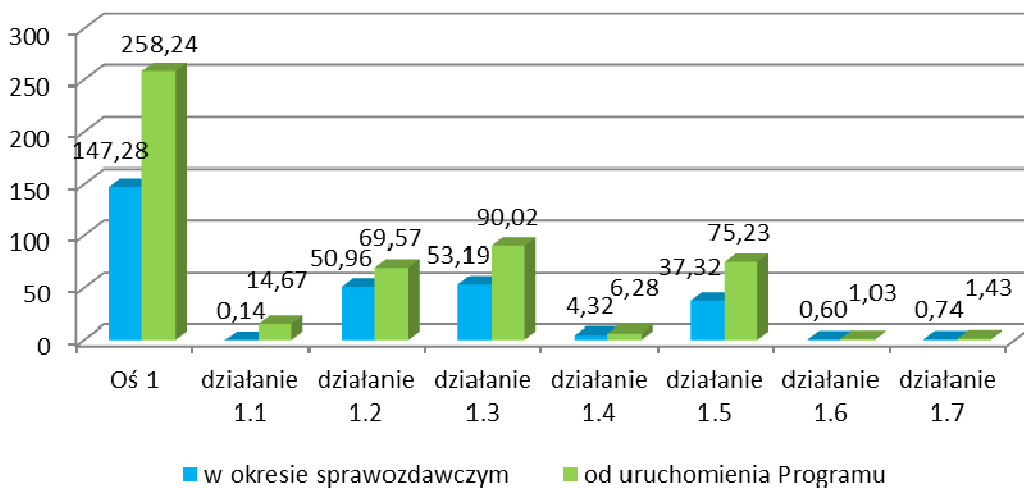
Największym zainteresowaniem cieszyły się Działania: 1.1 *Dotacje dla nowopowstałych mikroprzedsiębiorstw*, 1.2 *Dotacje inwestycyjne dla mikroprzedsiębiorstw*, 1.4 *Dotacje inwestycyjne w zakresie dostosowania przedsiębiorstw do wymogów ochrony środowiska oraz w zakresie odnawialnych źródeł energii Schemat B Inwestycje w zakresie produkcji i wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych*, 1.5 *Dotacje inwestycyjne w dziedzinie turystyki*, gdzie wartość wnioskowanego wsparcia przekroczyła wysokość dostępnych środków w ramach ogłoszonego konkursu.

Najmniejsze zainteresowanie Beneficjentów dotyczyło Działania 1.6 *Badania i nowoczesne technologie w strategicznych dla regionu dziedzinach* oraz 1.7 *Wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw przez doradztwo*, gdzie wartość wnioskowanego wsparcia była niższa niż wysokość dostępnych środków w ramach ogłoszonego konkursu.

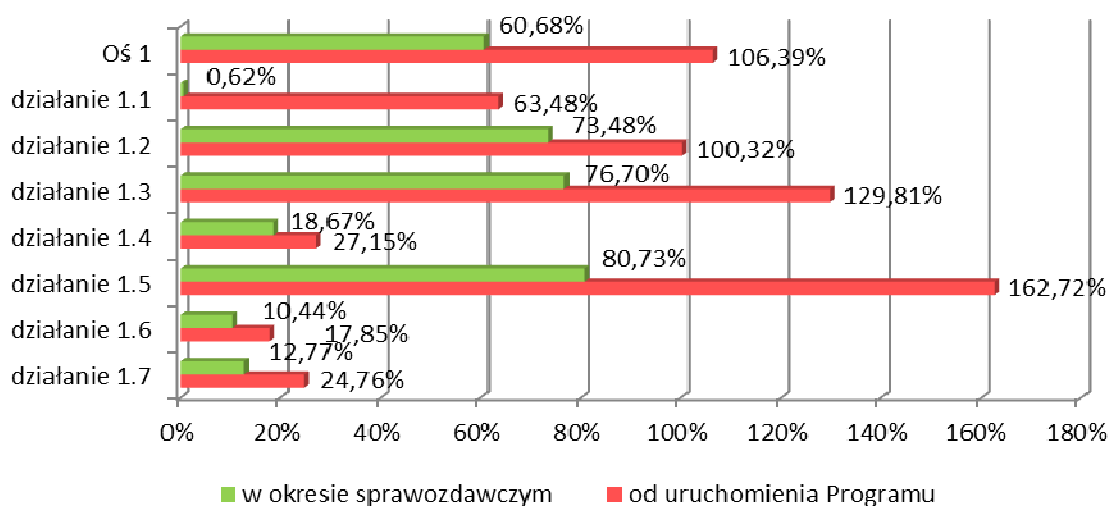
Wnioski o dofinansowanie poprawne formalnie

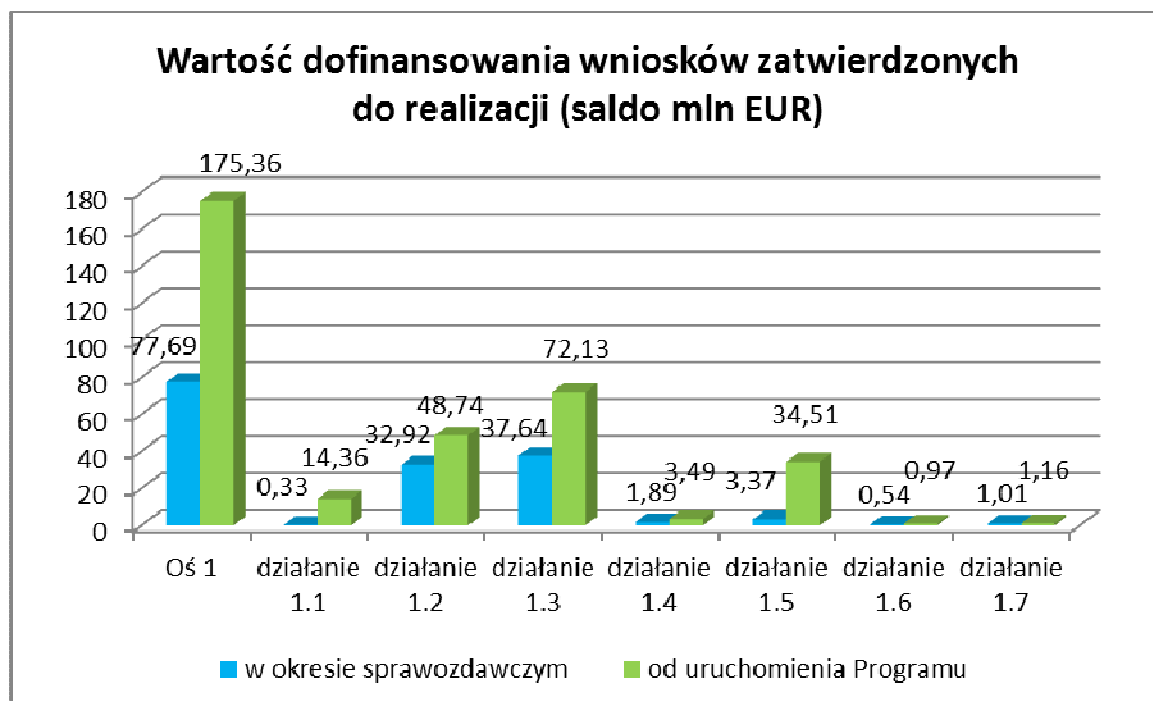
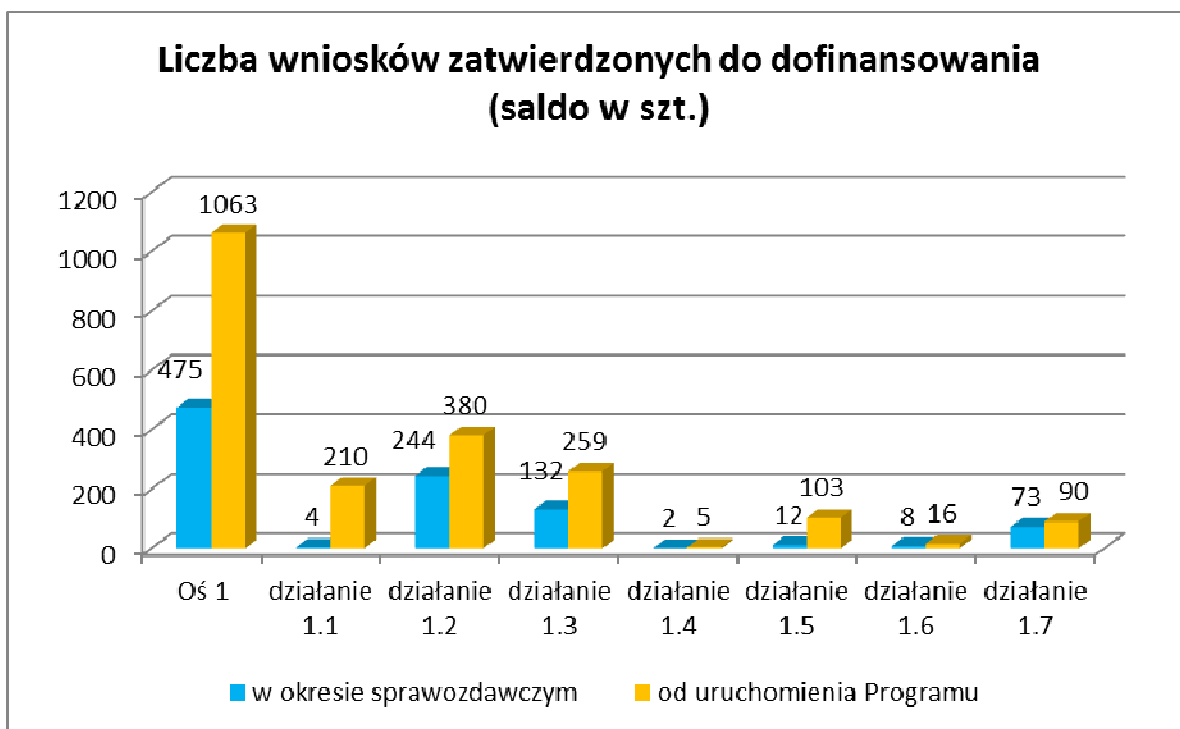
Wartość dofinansowania po ocenie formalnej (saldo w mln EUR)

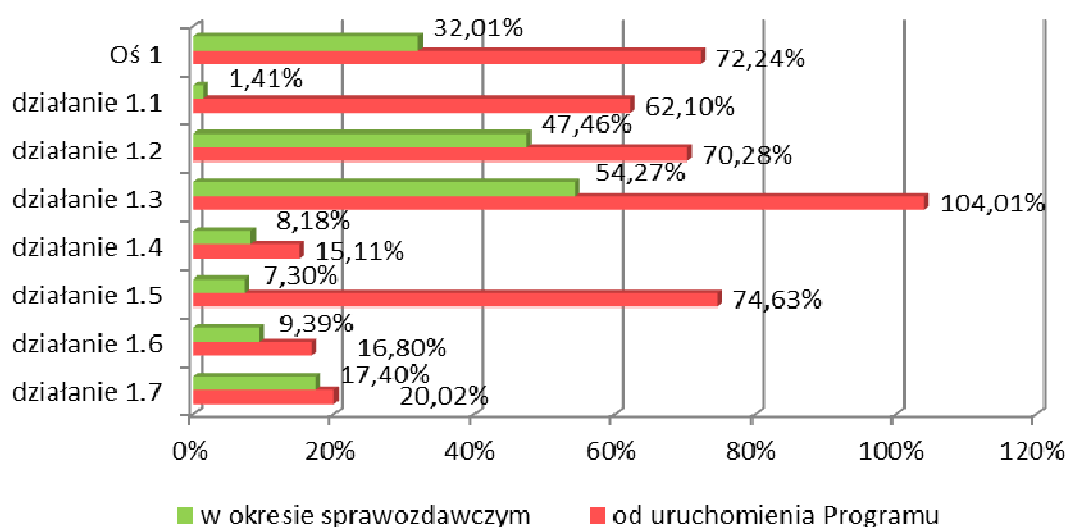
Stopień wykorzystania alokacji na Oś i działanie na etapie wniosków po ocenie formalnej

Wnioski zatwierdzone do realizacji

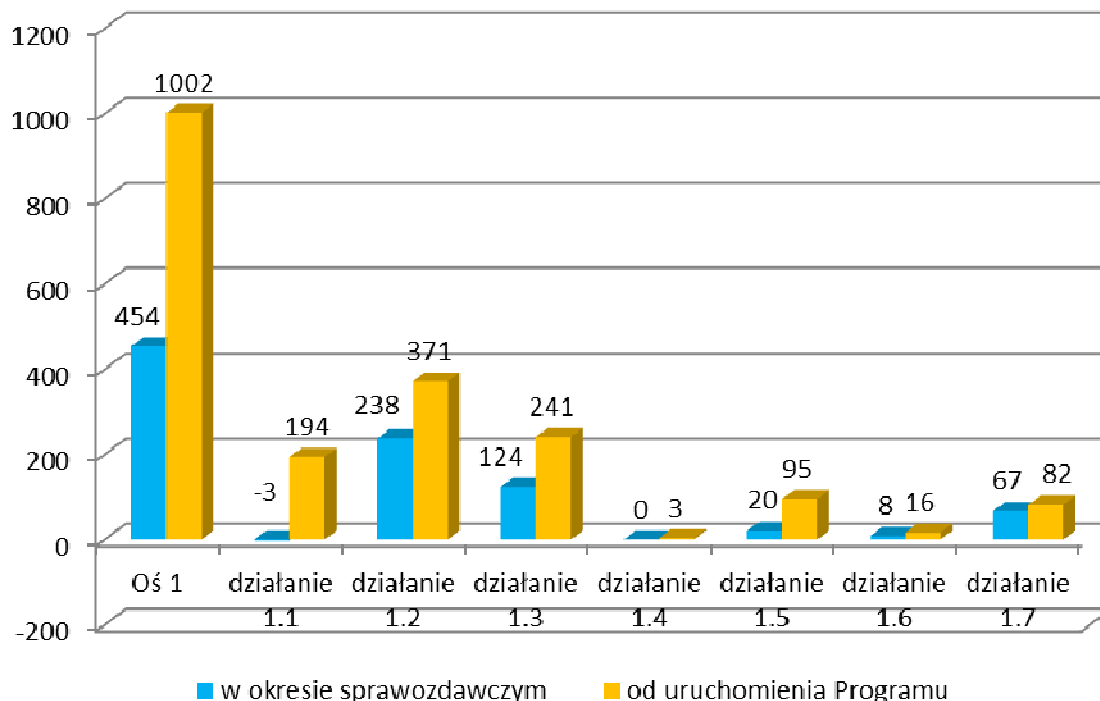

Stopień wykorzystania alokacji na Oś i działanie na etapie wniosków zatwierdzonych do realizacji

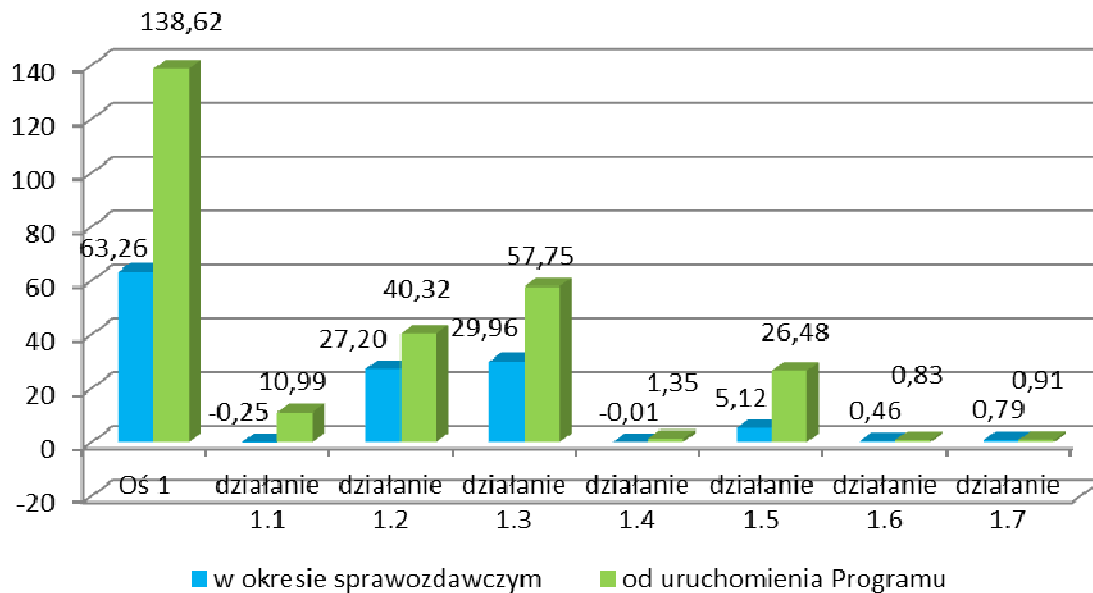

Umowy

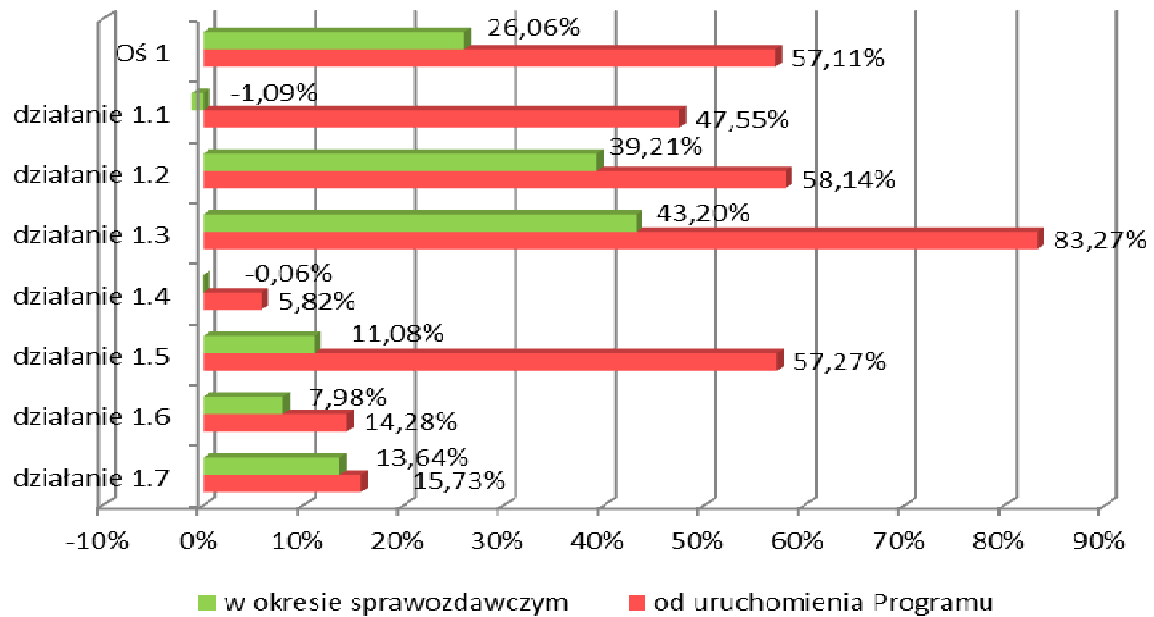
Liczba umów (saldo w szt.)

Wartość dofinansowania z EFRR w umowach (saldo w mln EUR)

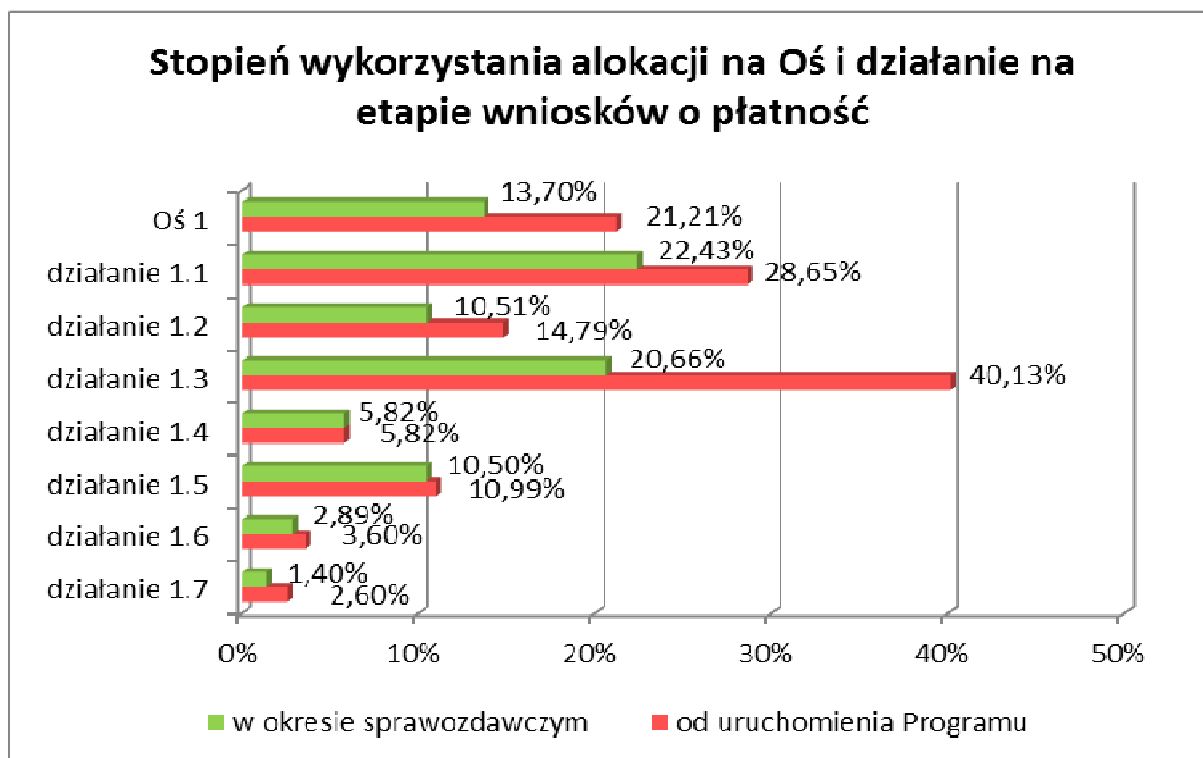
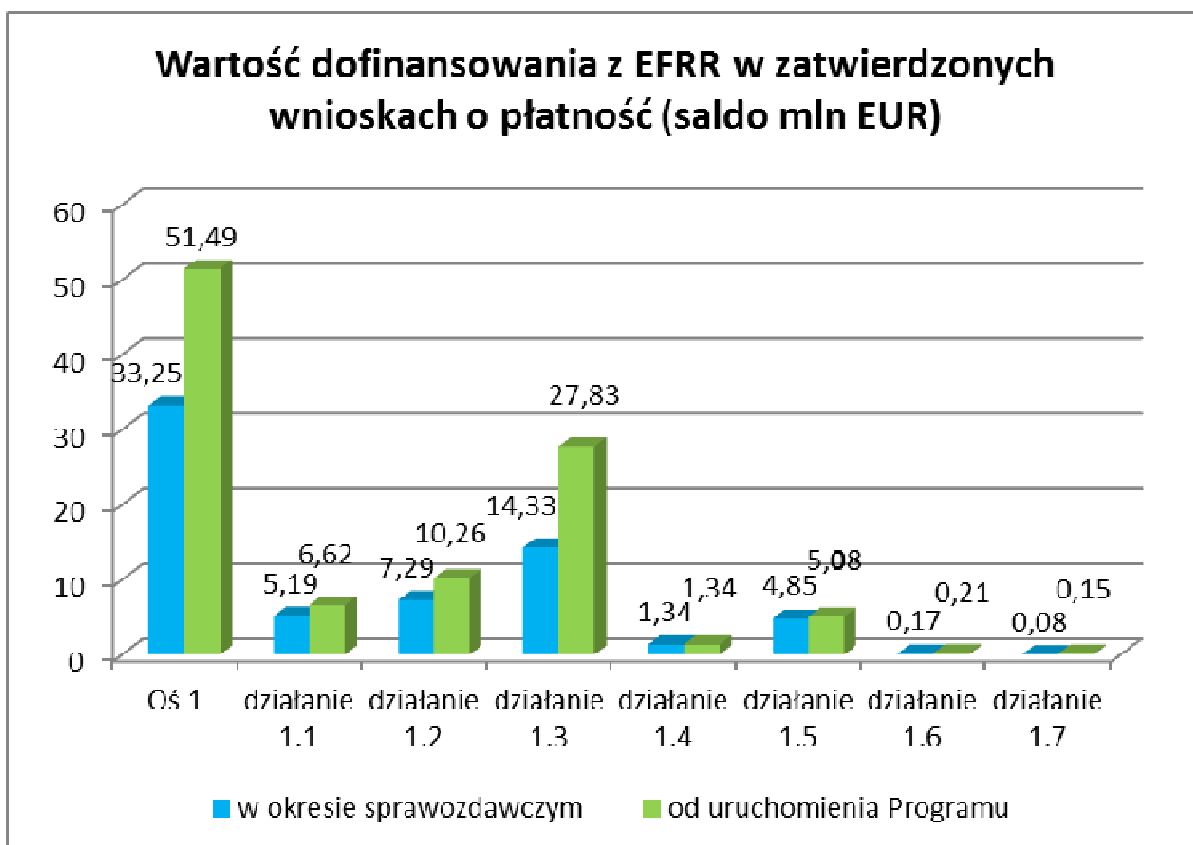

Stopień wykorzystania alokacji na Oś i działanie na etapie podpisanych umów

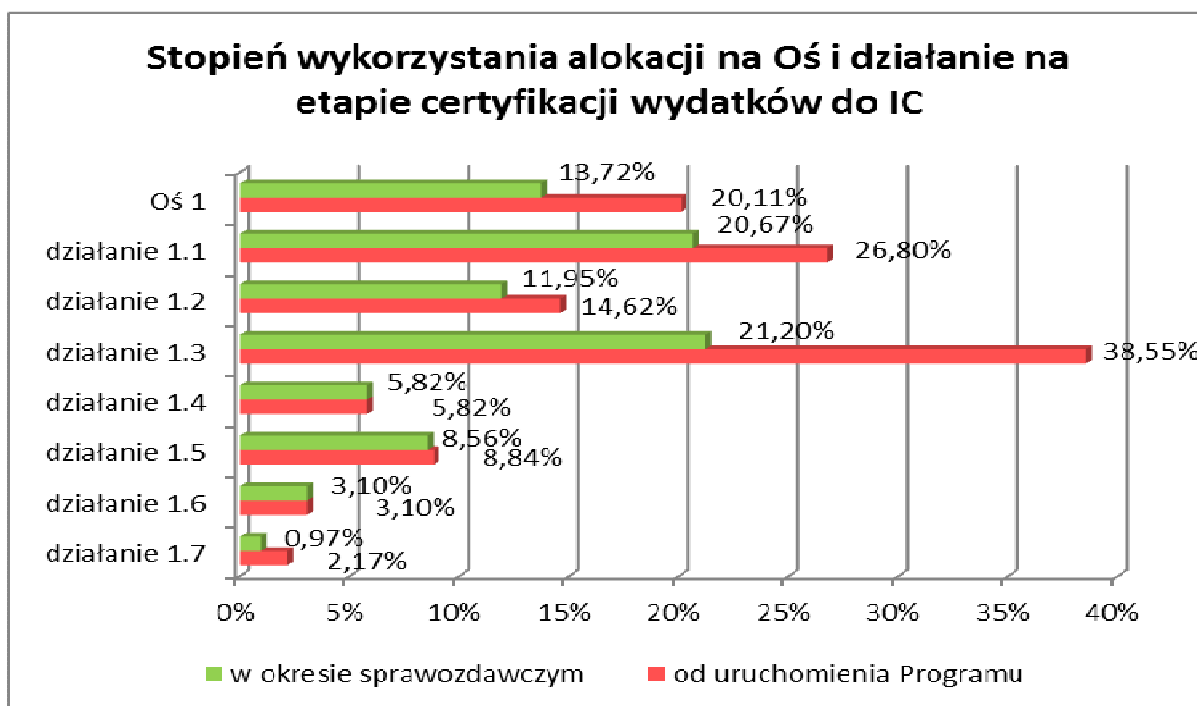
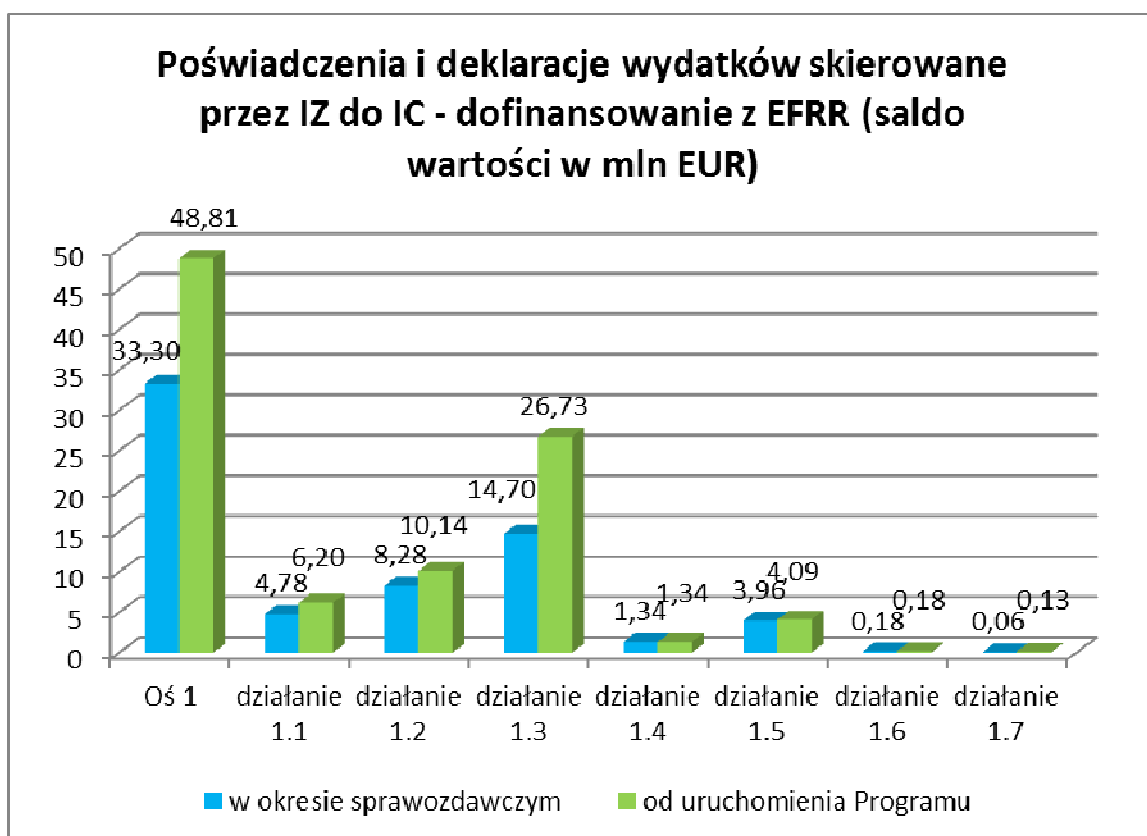

Wnioski o płatność

Poświadczenia i certyfikacja

Tab. Rozkład udzielonego wsparcia pomiędzy obszarami realizacji miejski/wiejski.

Działanie	Obszar realizacji	Liczba umów	Wartość projektów (EUR)	Dofinansowanie z EFRR (EUR)
1.1 Dotacje dla nowopowstałych mikroprzedsiębiorstw	miejski	166	18 374 970,78	8 541 242,72
	wiejski	28	5 794 328,45	2 450 408,06
1.2 Dotacje inwestycyjne dla mikroprzedsiębiorstw	miejski	289	63 719 201,19	28 526 103,77
	wiejski	82	28 172 809,34	11 793 499,55
1.3 Dotacje inwestycyjne dla małych i średnich przedsiębiorstw	miejski	177	97 664 456,98	38 915 059,96
	wiejski	64	53 690 038,12	18 832 563,49
1.4 Dotacje inwestycyjne w zakresie dostosowania przedsiębiorstw do wymogów ochrony środowiska oraz w zakresie odnawialnych źródeł energii	miejski	3	3 586 623,47	1 346 215,69
	wiejski	0	0,00	0,00
1.5 Dotacje inwestycyjne w dziedzinie turystyki	miejski	55	39 071 329,61	13 247 800,14
	wiejski	50	37 587 779,50	13 231 934,95
1.6 Badania i nowoczesne technologie w strategicznych dla regionu dziedzinach	miejski	13	1 465 073,66	702 404,97
	wiejski	3	276 677,01	123 068,46
1.7 Wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw przez doradztwo	miejski	63	2 118 534,88	699 332,19
	wiejski	19	611 278,52	209 844,64
Ogółem	miejski	766	226 000 190,58	91 978 159,44
	wiejski	236	126 132 910,95	46 641 319,15

Rozkład terytorialny projektów według powiatów w I Osi Priorytetowej został przedstawiony w tabeli zawartej w rozdziale 2.1.6 niniejszego sprawozdania.

Tab. Rozkład udzielonego wsparcia wg rodzajów Beneficjentów.

Działanie/Oś	Rodzaj Beneficjenta	Liczba zawartych umów	Wartość ogółem projektów (EUR)	Dofinansowanie z EFRR (EUR)
1.1 Dotacje dla nowopowstałych mikroprzedsiębiorstw	Przedsiębiorcy	194	24 169 299,23	10991650,78
	Suma	194	24 169 299,23	10 991 650,78
1.2 Dotacje inwestycyjne dla mikroprzedsiębiorstw	Przedsiębiorcy	370	91 871 216,92	40307231,12
	NGO	1	20 793,62	12372,19924
	Suma	371	91 892 010,53	40 319 603,32

1.3 Dotacje inwestycyjne dla małych i średnich przedsiębiorstw	Przedsiębiorcy	240	151 168 341,25	57656835,3
	Kościóły i związki wyznaniowe	1	186 153,85	90788,14628
	Suma	241	151 354 495,10	57 747 623,45
1.4 Dotacje inwestycyjne w zakresie dostosowania przedsiębiorstw do wymogów ochrony środowiska oraz w zakresie odnawialnych źródeł energii	Przedsiębiorcy	3	3 586 623,47	1346215,69
	Suma	3	3 586 623,47	1 346 215,69
1.5 Dotacje inwestycyjne w dziedzinie turystyki	Przedsiębiorcy	95	76 659 109,11	26479735,09
	Suma	95	76 659 109,11	26 479 735,09
1.6 Badania i nowoczesne technologie w strategicznych dla regionu dziedzinach	Przedsiębiorcy	16	1 741 750,67	825473,43
	Suma	16	1 741 750,67	825 473,43
1.7 Wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw przez doradztwo	Przedsiębiorcy	82	2 729 813,40	909176,8298
	Suma	82	2 729 813,40	909 176,83
Oś IP Przedsiębiorczość i innowacje	Przedsiębiorcy	1000	351 926 154,07	138 516 318,24
	NGO	1	20 793,62	12 372,20
	Kościóły i związki wyznaniowe	1	186 153,85	90788,14628
	Ogółem	1002	352 133 101,53	138 619 478,59

Tab. Rozkład udzielonego dofinansowania przeznaczanego na realizację inwestycji w poszczególnych obszarach wsparcia.

Działanie/Oś	Obszar/nazwa kategorii	kod kategorii	Liczba podpisanych umów	Wartość ogółem projektów (w EUR)	Dofinansowanie z EFRR (w EUR)
1.1 Dotacje dla nowopowstałych mikroprzedsiębiorstw	BADANIA I ROZWÓJ TECHNOLOGICZNY, INNOWACJE, PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ	1-9			
	Inwestycje w przedsiębiorstwa bezpośrednio związane z dziedziną badań i innowacji (innowacyjne technologie, tworzenie przedsiębiorstw przez uczelnie, istniejące ośrodki B+RT i przedsiębiorstwa itp.)	07	129	16 938 722,70	7 746 592,89

	Inne inwestycje w przedsiębiorstwa	08	65	7 230 576,53	3 245 057,89
1.2 Dotacje inwestycyjne dla mikroprzedsiębiorstw	BADANIA I ROZWÓJ TECHNOLOGICZNY, INNOWACJE, PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ	1-9			
	Inwestycje w przedsiębiorstwa bezpośrednio związane z dziedziną badań i innowacji (innowacyjne technologie, tworzenie przedsiębiorstw przez uczelnie, istniejące ośrodki B+RT i przedsiębiorstwa itp.)	07	152	38 429 962,43	17 144 806,79
	Inne inwestycje w przedsiębiorstwa	08	219	53 462 048,11	23 174 796,52
1.3 Dotacje inwestycyjne dla małych i średnich przedsiębiorstw	BADANIA I ROZWÓJ TECHNOLOGICZNY, INNOWACJE, PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ	1-9			
	Inwestycje w przedsiębiorstwa bezpośrednio związane z dziedziną badań i innowacji (innowacyjne technologie, tworzenie przedsiębiorstw przez uczelnie, istniejące ośrodki B+RT i przedsiębiorstwa itp.)	07	129	89 021 818,45	35 007 874,50
	Inne inwestycje w przedsiębiorstwa	08	112	62 332 676,65	22 739 748,95
1.4 Dotacje inwestycyjne w zakresie dostosowania przedsiębiorstw do wymogów ochrony środowiska oraz w zakresie odnawialnych źródeł energii	BADANIA I ROZWÓJ TECHNOLOGICZNY, INNOWACJE, PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ	1-9			
	Wsparcie na rzecz MŚP w zakresie promocji produktów i procesów przyjaznych dla środowiska (wdrożenie efektywnych systemów zarządzania środowiskiem, wdrożenie i stosowanie/użytkowanie technologii zapobiegania zanieczyszczeniom, wdrożenie czystych technologii do	06	2	2 084 307,69	792 201,07

	działalności produkcyjnej przedsiębiorstw)				
	ENERGIA	33-43			
	Efektywność energetyczna, produkcja skojarzona (kogeneracja), zarządzanie energią	43	1	1 502 315,78	554 014,62
1.5 Dotacje inwestycyjne w dziedzinie turystyki	BADANIA I ROZWÓJ TECHNOLOGICZNY, INNOWACJE, PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ	1-9			
	Inne inwestycje w przedsiębiorstwa	08	29	21 283 693,55	7 695 882,78
	TURYSTYKA	55-57			
	Inne wsparcie na rzecz wzmocnienia usług turystycznych	57	66	55 375 415,56	18 783 852,31
1.6 Badania i nowoczesne technologie w strategicznych dla regionu dziedzinach	BADANIA I ROZWÓJ TECHNOLOGICZNY, INNOWACJE, PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ	1-9			
	Transfer technologii i udoskonalanie sieci współpracy między MŚP, między MŚP a innymi przedsiębiorstwami, uczelniami, wszelkiego rodzaju instytucjami na poziomie szkolnictwa pomaturalnego, władzami regionalnymi, ośrodkami badawczymi oraz biegunami naukowymi i technologicznymi (parkami naukowymi i technologicznymi, technopoliami itd.)	03	1	28 707,69	10 457,25
	Wsparcie na rzecz rozwoju B+RT, w szczególności w MŚP (w tym dostęp do usług związanych z B+RT w ośrodkach badawczych)	04	15	1 713 042,98	815 016,18

1.7 Wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw przez doradztwo	BADANIA I ROZWÓJ TECHNOLOGICZNY, INNOWACJE, PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ	1-9				
	Usługi w zakresie zaawansowanego wsparcia dla przedsiębiorstw i grup przedsiębiorstw	05	82	2 729 813,40	909 176,83	
Oś I Przedsiębiorczość i innowacje	BADANIA I ROZWÓJ TECHNOLOGICZNY, INNOWACJE, PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ	1-9	935	295 255 370,18	119 281 611,66	
	Transfer technologii i udoskonalanie sieci współpracy między MŚP, między MŚP a innymi przedsiębiorstwami, uczelniami, wszelkiego rodzaju instytucjami na poziomie szkolnictwa pomaturalnego, władzami regionalnymi, ośrodkami badawczymi oraz biegunami naukowymi i technologicznymi (parkami naukowymi i technologicznymi, technopoliami itd.)	03	1	28 707,69	10 457,25	
	Wsparcie na rzecz rozwoju B+RT, w szczególności w MŚP (w tym dostęp do usług związanych z B+RT w ośrodkach badawczych)	04	15	1 713 042,98	815 016,18	
	Usługi w zakresie zaawansowanego wsparcia dla przedsiębiorstw i grup przedsiębiorstw	05	82	2 729 813,40	909 176,83	
	Wsparcie na rzecz MŚP w zakresie promocji produktów i procesów przyjaznych dla środowiska (wdrożenie efektywnych systemów zarządzania środowiskiem, wdrożenie i stosowanie/użytkowanie technologii zapobiegania	06	2	2 084 307,69	792 201,07	

zanieczyszczeniom, wdrożenie czystych technologii do działalności produkcyjnej przedsiębiorstw)				
Inwestycje w przedsiębiorstwa bezpośrednio związane z dziedziną badań i innowacji (innowacyjne technologie, tworzenie przedsiębiorstw przez uczelnie, istniejące ośrodki B+RT i przedsiębiorstwa itp.)	07	410	144 390 503,57	59 899 274,19
Inne inwestycje w przedsiębiorstwa	08	425	144 308 994,84	56 855 486,14
ENERGIA	33-43	1	1 502 315,78	554 014,62
Efektywność energetyczna, produkcja skojarzona (kogeneracja), zarządzanie energią	43	1	1 502 315,78	554 014,62
TURYSTYKA	55-57	66	55 375 415,56	18 783 852,31
Inne wsparcie na rzecz wzmocnienia usług turystycznych	57	66	55 375 415,56	18 783 852,31
OGÓLEM	OGÓLEM	1 002	352 133 101,53	138 619 478,59
w tym STRATEGIA LIZBOŃSKA		936	296 757 685,96	119 835 626,28
STRATEGIA LIZBOŃSKA jako % udział w Osi	03, 04, 05, 06, 07, 08, 43	93,41%	84,27%	86,45%
STRATEGIA LIZBOŃSKA jako % realizacji planu dla Osi		założenia:	219 612 364,00	54,57%

Na realizację **Strategii Lizbońskiej** przewidziano **90,48%** alokacji na Oś. Z analizy podpisanych umów wynika, iż realizacja planów nie jest zagrożona. Szczegółowe informacje znajdują się w pkt. 2.1.6.6 niniejszego sprawozdania.

Tab. Rozkład projektów według sektorów (w ujęciu kumulatywnym)

Typ projektów	Liczba umów o dofinansowanie	Wartość dofinansowania w EUR	Wartość współfinansowania (EFRR) w EUR
I Oś Priorytetowa			

inwestycyjny	920	162 012 120,27	137 710 301,76
usługowy	82	1 069 619,80	909 176,83

Tab. Rozkład projektów według sektorów (w danym roku sprawozdawczym)

Typ projektów	Liczba umów o dofinansowanie	Wartość dofinansowania w EUR	Wartość współfinansowania (EFRR) w EUR
I Oś Priorytetowa			
inwestycyjny	406	77 650 953,31	66 003 310,25
usługowy	67	927 791,55	788 622,82

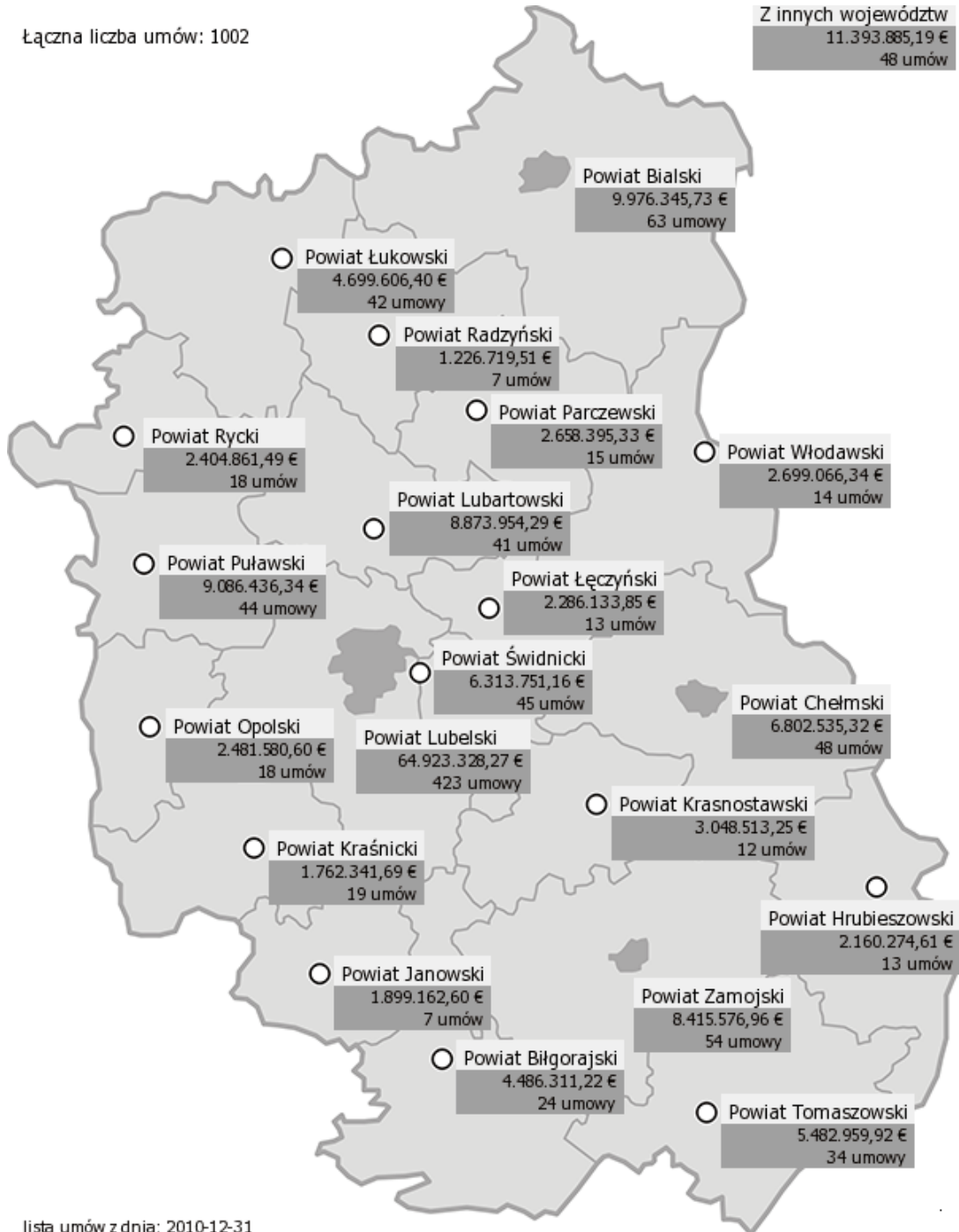
* Dane wyrażone w euro (kurs EBC z dnia 30.12.2010r. tj. 1 euro = 3,9650)

W ramach I Osi Priorytetowej przeważają głównie projekty realizowane uwzględniające rozwiązania inwestycyjne 91,82%, poprzez realizację Działań 1.1, 1.2, 1.3, 1.4, 1.5 i 1.6. Związane jest to m.in. ze specyfiką Osi oraz przepisami dotyczącymi przyznawania regionalnej pomocy publicznej inwestycyjnej.

Tylko 8,18% wszystkich projektów stanowią projekty usługowe, realizowane w ramach Działania 1.7 wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw poprzez ułatwienie dostępu do specjalistycznej pomocy doradczej oraz usług przyczyniających się do unowocześnienia funkcjonowania przedsiębiorstw i ich dostosowania do działalności na terenie UE.

Łączna liczba umów: 1002

Z innych województw
11.393.885,19 €
48 umów

lista umów z dnia: 2010-12-31

W okresie, za który sporządzane jest sprawozdanie w ramach I Osi Priorytetowej podpisane zostały 473 umowy, co daje łączną liczbę 1002 umów podpisanych od początku realizacji RPO. Największa liczba bo 423 projektów realizowana jest w powiecie lubelskim na łączną kwotę dofinansowania 64 923 328,27 EUR (257 420 996,61 PLN).

Drugim powiatem pod względem ilości realizowanych projektów jest powiat Bialski z 63 podpisanymi umowami na kwotę dofinansowania 9 976 345,73 EUR (39 556 210,82 PLN). Najslabiej jeśli chodzi o absorpcję środków z I i II Osi RPO WL wypada powiat radzyński i janowski z 7 podpisanymi umowami na kwotę dofinansowania odpowiednio: 1 226 719,50 EUR (4 863 942,84 PLN) i 1 899 162,59 EUR (7 530 179,70 PLN).

powiat	I Oś		bezrobotni zarejestrowani
	liczba projektów	liczba miejsc pracy	
bialski	18	43,5	5 900
biłgorajski	24	64,5	3 400
chełmski	2	12	5 300
hrubieszowski	13	24,43	5 200
janowski	7	27	3 500
krasnostawski	11	25,5	4 200
kraśnicki	18	37,5	6 900
lubartowski	40	106	5 600
lubelski	50	220,5	5 800
łęczyński	11	33	2 800
łukowski	39	91,25	4 800
opolski	17	86	4 500
parczewski	14	28	2 100
puławski	43	121,25	5 300
radzyński	7	15,5	3 600
rycki	18	50,25	2 700
świdnicki	42	93,25	4 800
tomaszowski	33	102,08	5 400
włodawski	12	24	3 600
zamojski	7	15,25	6 300
Biała Podlaska	45	142,75	3 300
Chełm	45	117	3 900

Lublin	351	873,015	16 100
Zamość	46	149,72	4 600
spoza lubelskiego	40	156	nd
Razem:	953	2 659,245	119 600

Tabela ta przedstawia potencjalny wpływ projektów realizowanych w ramach I Osi na tworzenie nowych miejsc pracy na Lubelszczyźnie.

Analizując wdrażanie I Osi Priorytetowej należy zauważyć, że spośród umów podpisanych od początku programu (1 002 szt.) w 76 projektach kwota dofinansowania oscylowała w granicach 504 413,62 EUR (2 000 000,00 PLN), z czego dwa projekty przewyższyły ten pułap. Największą wartość dofinansowania otrzymał projekt Odlewnia Żeliwa Lublin Sp. z o.o., kwota dofinansowania wyniosła ponad 756 620,42 EUR (3 000 000,00 PLN) oraz projekt firmy KOM-EKO Sp. z o.o., który uzyskał dofinansowanie powyżej 630 517,02 EUR (2 500 000,00 PLN). Oba wsparte przedsiębiorstwa zainwestowały w dział gospodarki: „Działalność związana ze środowiskiem naturalnym” w ramach Działania 1.4.

Obserwując postęp wdrażania w ramach I Osi Priorytetowej warto zauważyć, że w 1002 projektach kwota dofinansowania kształtowała się w następujących przedziałach:

- poniżej 25 220,68 EUR (100 000,00 PLN)

W tym przedziale dofinansowanie otrzymało 158 projektów, z czego 51 dotyczy działalności w zakresie ochrony zdrowia.

- od 25 220,68 EUR (100 000,01 PLN) do 50 441,36 EUR (200 000,00 PLN)

W tym przedziale dofinansowanie otrzymało 130 projektów, w tym 54 projekty związane są z usługami, natomiast 40 projektów dotyczy działalności w zakresie ochrony zdrowia.

- od 50 441,36 EUR (200 000,01 PLN) do 504 413,62 EUR (2 000 000,00 PLN)

W tym przedziale dofinansowanie otrzymało 714 projektów, z czego 246 związane są z usługami, 103 projekty dotyczy działalności w zakresie ochrony zdrowia. Na uwagę zasługuje fakt, iż w tym przedziale, aż 108 przedsiębiorstw zainwestowało w budownictwo. Jest to o tyle istotne, iż sektor budowlany jest motorem napędowym gospodarki, co w konsekwencji prowadzi do poprawy sytuacji na rynku.

Postęp rzeczowy Osi Priorytetowej

W województwie lubelskim w końcu grudnia 2010 r. do rejestru REGON wpisanych było 164,1 tys. podmiotów. Oznacza to wzrost liczby podmiotów o 5,1% w porównaniu z grudniem poprzedniego roku, oraz wzrost o 9% w stosunku do roku 2006. Pod względem liczby podmiotów województwo lubelskie uplasowało się na 10 miejscu w kraju. Sektor prywatny stanowił 96,5% ogółu podmiotów i było w nim zarejestrowanych 158,3 tys. podmiotów. Oznacza to wzrost liczby podmiotów w tym sektorze 5,2% w stosunku do grudnia 2009 roku. Małe i średnie przedsiębiorstwa stanowiły zarówno w regionie lubelskim jak i w Polsce ok. 99% wszystkich przedsiębiorstw zarejestrowanych w REGON. W latach 2006 – 2010 odnotowano 42% wzrost nowopowstałych przedsiębiorstw przy czym najlepszy w tym

zakresie był rok 2010 (17 729 nowopowstałych przedsiębiorstw). W kraju także odnotowano tendencje wzrostowe w wyżej wymienionych dziedzinach sektora przedsiębiorstw. Skala tego wzrostu była mniejsza niż w województwie lubelskim. Niepokojącym zjawiskiem jest spadek liczby innowacyjnych przedsiębiorstw, jednak jest to tendencja ogólnokrajowa. W 2009 roku w województwie lubelskim działalność innowacyjną prowadziło 18,16% wszystkich przedsiębiorstw przemysłowych (w roku 2006 było to 24,46%).

Analiza wskaźników realizacji I Osi Priorytetowej wykazała, iż w 2010 roku bezpośrednio wsparcie inwestycyjne uzyskało 0,14% zarejestrowanych w województwie lubelskim MŚP przy czym szacunkowy udział przedsiębiorstw innowacyjnych, które uzyskały wsparcie wyniósł 3,6%. Biorąc pod uwagę średnią liczbę nowopowstałych przedsiębiorstw w latach 2008 – 2010 na poziomie 15 462, wsparcie w ramach I Osi Priorytetowej uzyskało 0,67% takich przedsiębiorstw. Według klas wielkości wsparcie uzyskało 0,07% mikro, 0,9 małych i 3% średnich przedsiębiorstw. Liczba utworzonych miejsc pracy (502,12 etatu) przewyższyła liczbę ofert pracy w województwie lubelskim w roku 2010 (485 ofert) i mogła potencjalnie zmniejszyć liczbę bezrobotnych w województwie o 0,42% (0,5% wśród mężczyzn i 0,35% wśród kobiet). Liczba miejsc noclegowych powstała w wyniku realizacji projektów stanowi 0,07% wszystkich miejsc noclegowych w województwie.

Ewaluatorzy w raporcie z badania „*Weryfikacja wartości docelowych wskaźników Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007 – 2013*” wskazują, iż w obecnej sytuacji nie jest zagrożone zrealizowanie założonych celów dla I Osi Priorytetowej. Pomimo, że nie wsparto tylu mikroprzedsiębiorców, ile zamierzano, niemniej jednak wsparcie przyczyniło się do wprowadzenia o wiele więcej innowacji i nowych produktów niż zaplanowano (wsparcie skoncentrowano przede wszystkim na przedsiębiorstwach innowacyjnych). Zatem wskaźniki rezultatu – lepiej świadczące o realizacji celów Osi zostaną osiągnięte. Rekomendowano usprawnienie systemu informatycznego oraz premiowanie w przyszłych konkursach: projektów z jak największą liczbą utworzonych miejsc pracy (Działanie 1.3); projektów związanych z inwestycjami ochrony środowiska (Działanie 1.4); projektów tworzących jak największą liczbę miejsc noclegowych (Działanie 1.5). W Działaniach 1.6 i 1.7, gdzie osiągnięto już wartości docelowe wskaźników postępu rzeczowego, zdiagnozowano wolne środki, które IZ RPO powinna przesunąć do Działań, gdzie realizacja wskaźników jest zagrożona.

Osiągnięcie Celu I Osi Priorytetowej realizowane jest poprzez wsparcie inwestycyjne dla MŚP. Wskaźnik **Liczba projektów z zakresu bezpośredniego wsparcia inwestycyjnego w przedsiębiorstwach innowacyjnych**, w okresie sprawozdawczym osiągnął wartość 202 szt., przy zakładanej wartości docelowej do końca 2010 r. 150 szt. (134%). Na podstawie podpisanych umów szacuje się, iż w 2013 r. wartość przedmiotowego wskaźnika wzrośnie do 615, co stanowi 102% wartości docelowej dla tego roku (600).

W podziale na działania sytuacja przedstawia się w sposób następujący:

W ramach **Działania 1.1** wsparcie otrzymało 104 nowopowstałe przedsiębiorstwa. Wskaźnik **Liczba wspartych nowopowstałych przedsiębiorstw** do końca 2010 r. został osiągnięty na poziomie 42% (104 szt.). Biorąc pod uwagę fakt, iż w chwili sporządzania niniejszego sprawozdania trwa ocena formalna wniosków złożonych w ramach konkursu dla tego działania (konkurs został przeprowadzony w okresie październik – grudzień 2010 r.), wartość omawianego wskaźnika ulegnie zwiększeniu. Jednak mimo tego, IZ RPO szacuje, iż nie uda się osiągnąć założonej wartości docelowej. Aby zapewnić osiągnięcie zakładanej w Programie docelowej wartości wskaźnika, poziom dofinansowania nie mógłby przekroczyć

22.698,61 EUR (90 tys. PLN), co przy wsparciu dla MŚP na terenach wiejskich w ramach PROW 25.220,68/50.441,36/75.662,04 EUR (100/200/300 tys. PLN) powodowałyby nierówne traktowanie przedsiębiorstw ze względu na położenie. Decyzją ZWL (zatwierdzony Szczegółowy Opis Osi Priorytetowych – Uszczegółowienie Programu) progi dofinansowania zostały ustalone na takim poziomie aby firmy z terenów wiejskich mogły zgodnie z linią demarkacyjną sięgać również po środki z RPO – w pierwszych konkursach max. poziom dofinansowania – do 126.103,40 EUR (500 tys. PLN), w kolejnych 78.184,11 -126.103,40 EUR (310 – 500 tys. PLN) (w ostatnim – 2011 – wyłącznie 78.184,11 EUR (310 tys. PLN). Poziom wypełnienia pozostałych wskaźników dla działania wskazuje, że na koniec realizacji Programu działanie zamknie się minimum 100% ich wypełnieniem (produktu jak i rezultatu). Analizując cały system wsparcia dla MŚP będących w początkowej fazie rozwoju – start-upy dofinansowane w ramach PROW, PO IG, EFS, funduszu pracy do poziomu 100 tys. PLN, poziom dofinansowania młodych firm funkcjonujących już na rynku musi dawać im bodziec rozwojowy o większym nasileniu finansowym niż na poziomie rozpoczynania działalności gospodarczej. W związku z powyższym zakładana w Programie wartość 1000 szt. wspartych nowopowstałych przedsiębiorstw musi ulec zmniejszeniu. Po dokonaniu analizy IZ RPO prognozuje, iż docelowa wartość wskaźnika powinna zostać ustalona na poziomie 400 szt.

Zarówno wskaźniki dla **Działania 1.2** jak i **Działania 1.3** zostały w okresie sprawozdawczym przekroczone. W Działaniu 1.2 wskaźnik **Liczba projektów z zakresu bezpośredniego wsparcia inwestycyjnego w przedsiębiorstwach innowacyjnych** kształtuje się na poziomie 136% - osiągnięto wartość 102 szt., natomiast wartość docelowa wynosi 75 szt. Na podstawie podpisanych umów szacuje się osiągnięcie przedmiotowego wskaźnika w roku 2013 w 123% (371 szt. przy zakładanych 300). W przypadku Działania 1.3 w/w wskaźnik osiągnięty jest na poziomie 100 szt., co stanowi 133% zakładanej wartości docelowej dla roku 2010 (75 szt.). Jednak dalsze prognozy na podstawie umów pokazują, iż realny poziom wartości przedmiotowego wskaźnika w roku 2013 może osiągnąć 241 szt., co stanowi 80% wartości docelowej (300 szt.) dla tego roku.

Wskaźniki dla **Działania 1.4** zostały osiągnięte na niskim poziomie, ponieważ dopiero w 2009 r. zostały podpisane pierwsze umowy o dofinansowanie i w 2010 r. zakończyły się pierwsze projekty. Ponadto w tym działaniu został przeprowadzony konkurs (w okresie marzec – maj 2010 r.), w ramach którego dostępne były środki w wysokości 15 104 413,62 EUR (59 889 000,00 PLN). Konkurs cieszył się dużym zainteresowaniem, Beneficjenci złożyli 23 wnioski o dofinansowanie na łączną wartość 18 819 986,29 EUR (74 621 245,63 PLN), co stanowi 125% dostępnej alokacji. Obecnie przeprowadzana jest ocena merytoryczna tych wniosków. W ramach Działania 1.4 dofinansowanie udzielane jest dla dwóch schematów: A. Wsparcie inwestycyjne dla przedsiębiorstw oraz schemat B Inwestycje w zakresie produkcji i wykorzystania energii odnawialnych. Analizy przeprowadzone przez IP II wykazały niską trafność schematu A z uwagi na znikomą liczbę (5) Beneficjentów, którzy są uprawnieni do aplikowania. W związku z powyższym IP II planuje redefinicję schematu wsparcia ukierunkowaną na inwestycje proekologiczne w MŚP. Według wstępnych szacunków wspartych zostanie około 140 przedsiębiorstw. W konsekwencji zmiany schematu konieczna jest renegocjacja zmniejszenia wartości wskaźników.

Z uwagi na charakter realizowanych projektów, osiągnięcie wskaźników dla **Działania 1.5** może przesunąć się w czasie. Są to projekty infrastrukturalne, których realizacja zgodnie z harmonogramem uzależniona jest od wielu czynników zewnętrznych, m.in. pogody. W związku z tym okres ich realizacji często ulega wydłużeniu. Do końca 2010 r. z 95 podpisanych umów jedynie dla 14 projektów zatwierdzone zostały wnioski o płatność końcową. Stąd też wskaźnik **Liczba projektów z zakresu bezpośredniego wsparcia**

inwestycyjnego dla MŚP został osiągnięty jedynie na poziomie 37%, natomiast wartość wskaźnika **Liczba wspartych przedsiębiorstw** zanotowano na poziomie 7%. Ponadto dla omawianego działania w okresie maj – lipiec 2010 r. przeprowadzony był konkurs w ramach którego dostępne były środki w wysokości 17 745 312,62 EUR (70 360 164,54 PLN) - obecnie trwa ocena merytoryczna złożonych wniosków. Jeśli chodzi o w/w wskaźnik, to w momencie programowania przyjęto błędną metodologię szacowania jego wartości – założono wyższą liczbę beneficjentów niż liczbę projektów, co wskazywało na to, iż jeden projekt realizowany byłby przez kilku beneficjentów. Takie rozwiązanie jest jednak niezgodne z założeniami przyjętymi w Programie (opis Działania 1.5 w *Uszczegółowieniu Programu - Szczegółowym Opisie Osi Priorytetowych*). Typ Beneficjentów określony dla Działania 1.5 wskazuje mianowicie na przedsiębiorstwa, ale tylko te działające samodzielnie, nie natomiast przedsiębiorstwa funkcjonujące w powiązaniach kooperacyjnych (klastry, stowarzyszenia przedsiębiorstw itp.). Z zapisów dokumentów programowych wynika więc, iż możliwa jest sytuacja, kiedy jeden przedsiębiorca otrzymuje dofinansowanie na więcej niż jeden projekt z zakresu turystyki (jeżeli jego wnioski zostaną wybrane do dofinansowania w ramach różnych naborów wniosków), ale niemożliwa jest sytuacja kiedy jeden projekt jest realizowany przez kilka przedsiębiorstw, a co za tym idzie wskaźnik **Liczba wspartych przedsiębiorstw** powinien mieć wartość tożsamą lub nieco niższą od wskaźnika **Liczba projektów z zakresu turystyki**. W związku z powyższym IZ renegekuje zmniejszenie wartości wskaźnika liczby przedsiębiorstw do poziomu wskaźnika liczby projektów.

W ramach **Działania 1.6** wskaźnik **Liczba projektów z zakresu B+R** osiągnięto na poziomie 4 szt. przy planowanej wartości 9 szt. (45%). Natomiast wskaźnik **Liczba projektów współpracy pomiędzy przedsiębiorstwami a sektorem B+R** został zrealizowany tylko na poziomie 1 szt. z 5 szt. planowanych. Jednak z uwagi na fakt, iż w ramach Działania 1.6 podpisano 16 umów a ponadto IP II planuje kolejny konkurs, istnieje duże prawdopodobieństwo osiągnięcia zamierzonego celu w późniejszym okresie sprawozdawczym.

W przypadku Działania 1.7 wskaźnik **Liczba projektów doradczych dla MŚP**, na koniec okresu sprawozdawczego został zrealizowany na poziomie 42% (21 szt.). Biorąc pod uwagę fakt, iż na koniec 2010 r. w ramach tego działania podpisano 85 umów, (z czego w miesiącu grudniu 41), przewiduje się osiągnięcie w/w wskaźnika w przyszłym okresie sprawozdawczym na poziomie 55 szt., zaś w roku 2013 - 82 szt. co stanowi 41% wartości docelowej na ten rok. Jednak realne oszacowanie możliwych do osiągnięcia wartości tego wskaźnika będzie możliwe dopiero po przeprowadzeniu planowanego przez IP II w czerwcu 2011 r. konkursów dla Działania 1.7.

Odnosząc się do wskaźników rezultatu jednym z kluczowych wskaźników jest **Liczba utworzonych miejsc pracy (ogółem/kobiety/mężczyźni)**, który w ramach Osi I został osiągnięty na poziomie 28%, a jego wartość wynosi 502,12 etatów, w tym kobiety - 203,15 etaty (23%), mężczyźni - 298,97 etatów (33%). Podział na Działania przedstawia się w sposób następujący:

- Działanie 1.1 – ogółem 179,75 etatów (101%), w tym kobiety – 74,50 (85%), mężczyźni – 105,25 (115,65%);
- Działanie 1.2 – ogółem 206,62 etatów (39%), w tym kobiety – 97,65 (37%), mężczyźni – 108,97 (40%);
- Działanie 1.3 – ogółem 85,25 etatów (16%), w tym kobiety – 15 (6%), mężczyźni – 70,25 (26%);

- Działanie 1.4 – ogółem 2 etaty (1%), wszyscy zatrudnieni mężczyźni;
- Działanie 1.5 – ogółem 28,50 etatów (8%), w tym kobiety – 16 (9%), mężczyźni – 12,50 (7%).

W wyniku analizy w/w wskaźnika można stwierdzić, że w okresie sprawozdawczym, większość spośród osób zatrudnionych w ramach realizacji projektów w I Osi Priorytetowej stanowią mężczyźni. Realizacja wskaźnika w podziale na płeć na zakładanym poziomie jest mało realna, z uwagi na zachowanie zgodności z zasadą równego traktowania kobiet i mężczyzn, według której Beneficjenci zatrudniając nowego pracownika nie mogą preferować żadnej z płci. Duży wpływ na nieosiągnięcie zakładanej wartości wskaźnika miało przedłużanie się realizacji projektów, jak również przesunięcia w terminach naboru wniosków. Spośród 1002 podpisanych umów zakończono i rozliczono tylko 363 projekty. Osiągnięcie zakładanego poziomu wskaźnika ogółem nastąpiło jedynie w Działaniu 1.1, jednakże nie została zatrudniona planowana liczba kobiet, przy jednoczesnym zatrudnieniu większej niż zakładano liczbie mężczyzn. W oparciu o analizę w/w wskaźnika możemy zauważyć, że istnieje zagrożenie osiągnięcia tego wskaźnika w ustalonym czasie i na zakładanym poziomie. Realizacja wskaźnika została poważnie zaburzona przez trwający kryzys gospodarczy, z powodu którego firmy poszukują wolnej siły wytwórczej w ramach już posiadanych zasobów (przesunięcia w ramach zakładu pracy) decydując się na zatrudnienie pracowników jedynie w sytuacjach absolutnie niezbędnych. LAWP po konsultacjach z MRR i IZ RPO podjęła szereg działań mających na celu jak najpełniejsze zrealizowanie tego wskaźnika. Między innymi przeprowadzono ewaluację dokumentacji konkursowej w celu dostosowania jej do aktualnej sytuacji gospodarczej i wystąpiono do Komitetu Monitorującego RPO WL z projektem zmiany kryteriów wyboru projektów dla I i II osi priorytetowej w zakresie wzrostu zatrudnienia (zmienione kryterium zostało zatwierdzone w pierwszej dekadzie 2009 roku).

Zmiana kryteriów wyboru projektów dotyczyła:

- a) zamiany progów w zakresie zatrudnienia z procentowych (uzależniających ilość otrzymanych punktów od aktualnej na dzień składania wniosku sytuacji kadrowej wnioskodawcy) na ilościowe (zapewniające równe traktowanie wnioskodawców bez względu na ilość zatrudnianych osób w firmie), dzięki czemu mali i średni przedsiębiorcy uzyskali większe szansę na otrzymanie maksymalnej liczby punktów w tym kryterium,
- b) obniżenie wagi punktów przyznawanych za tworzenie miejsc pracy na korzyść położenia nacisku na innowacyjność projektu, czyli na lizbońskie kategorie interwencji,
- c) zmiana metodologii obliczania wskaźnika z wartości brutto do netto,
- d) wydłużenie czasu na osiągnięcie pełnej wartości wskaźnika do 12 miesięcy po złożeniu wniosku o płatność końcową.

Biorąc pod uwagę nieprzewidziane w momencie negocjacji Programu załamanie sytuacji gospodarczej oraz związaną z nim ostrożność Beneficjentów IZ RPO proponuje aktualizację wartości docelowej wskaźnika opartą o wyliczenia przeprowadzone na podstawie danych z systemu monitoringu.

Szczegółowe uzasadnienie zmniejszenia wartości omawianego wskaźnika IŻ RPO przedstawia KE w ramach renegotjacji Programu.

Wskaźnik rezultatu **Liczba przedsiębiorstw, które wprowadziły innowacje/nowe produkty w wyniku bezpośredniego wsparcia** został osiągnięty na poziomie 195% (292 szt. przy zakładanej wartości docelowej do końca 2010 r. wynoszącej 150 szt.). Szacuje się,

iz w roku 2013 wskaźnik osiągnie wartość 770 szt., co stanowi 128% zakładanej na ten rok wartości.

W ramach poszczególnych Działań w/w wskaźnik rezultatu wynosi:

- Działanie 1.1 - 106 szt. (przy zakładanej wartości docelowej 19 szt.), co spowodowało przekroczenie wskaźnika w 2010 roku (558%). Szacuje się, iż w roku 2013 wskaźnik osiągnie wartość 180 szt., co stanowi 240% zakładanej na ten rok wartości.
- Działanie 1.2 przedmiotowy wskaźnik wynosi 96 szt.(przy zakładanej wartości docelowej 56 szt.), a zatem również został przekroczony (171%). Szacuje się, iż w roku 2013 wskaźnik osiągnie wartość 360 szt., co stanowi 160% zakładanej na ten rok wartości.
- Działanie 1.3 powyższy wskaźnik także został osiągnięty - 90 szt. przy zakładanej wartości docelowej 75 szt. (120%). Szacuje się, iż w roku 2013 wskaźnik osiągnie wartość 230 szt., co stanowi 77% zakładanej na ten rok wartości.

Przekroczenie w poszczególnych działaniach wartości docelowych przedmiotowego wskaźnika wynika m.in. z faktu, iż zmniejszona została minimalna kwota dofinansowania projektów, tym samym większa liczba przedsiębiorstw mogła otrzymać wsparcie.

Nie zanotowano osiągnięcia w 100% wskaźników **Liczba miejsc noclegowych powstałych w wyniku realizacji projektów** oraz **Dodatkowe inwestycje wykreowane dzięki wsparciu**, które osiągnęły wartości odpowiednio 1% oraz 61%. Niski poziom osiągnięcia wskaźnika dotyczącego utworzenia nowych miejsc noclegowych w głównej mierze wynika z faktu, iż z 95 podpisanych umów w ramach Działania 1.5 do 31.12.2010 r. zrealizowanych zostało jedynie 14 projektów (szacuje się osiągnięcie w 2013 r. wartości 1049, co stanowi 23,31% założeń na ten rok). Identyczna sytuacja ma miejsce w przypadku wskaźnika **Dodatkowe inwestycje wykreowane dzięki wsparciu**, jednak wpływ na jego wartość mają dodatkowo projekty niezakończone w ramach innych działań. Duże znaczenie dla niskiej wartości w/w wskaźnika miały także zanotowane oszczędności na projektach, w konsekwencji których środki były kierowane na podpisanie nowych umów, które są w trakcie realizacji. Szacuje się, iż w roku 2013 wskaźnik wzrośnie do 45,70 ml EUR (46% zakładanej wartości.) Jednak realne oszacowanie możliwych do osiągnięcia wartości tego wskaźnika będzie możliwe dopiero po przeprowadzeniu planowanych w 2011 przez IP II konkursów dla Działań 1.2 (grudzień), 1.3 (maj) oraz 1.4 (wrzesień).

W związku z powyższym w ramach renegotjacji zapisów Programu IZ RPO planuje zmianę wartości docelowej wskaźnika dotyczącego miejsc noclegowych z wartości 4500 na 2370. Zmiana ta wynika z korekty logiki szacowania wskaźników, jaką posługiwano się w momencie negocjacji Programu, gdzie zakładano, iż w ramach jednego projektu z zakresu turystyki wsparcie uzyska więcej niż jeden przedsiębiorca. Zasady przyjęte w ramach systemu realizacji RPO WL wykluczają taką sytuację, w związku z czym zaktualizowano szacowaną liczbę wspartych w zakresie turystyki przedsiębiorstw a w konsekwencji także wskaźnik *Liczba miejsc noclegowych powstałych w wyniku realizacji projektu*. Na bazie projektów realizowanych w działaniu 1.5 oszacowano, że co trzeci projekt jest związany z rozbudową bazy noclegowej i (zadeklarowana) realna wartość wskaźnika wynosi 2370. Z uwagi na wyczerpanie alokacji przeznaczony na ten typ projektów jest to wartość faktyczna.

W odniesieniu do wskaźników, których szacowana na podstawie umów realizacja znacznie przekracza wartość docelową, IZ zaproponowała zwiększenie wartości tylko dla tych wskaźników, których realizacja na podstawie wniosków o płatność końcową przebiega zgodnie z szacunkami. W pozostałych przypadkach IZ pozostawiła wartości docelowe na niezmiennym poziomie.

Po dokonaniu analizy wykorzystania środków w ramach I Osi Priorytetowej, mając do dyspozycji dodatkowe fundusze pochodzące z Krajowej Rezerwy Wykonania oraz dostosowania technicznego IZ RPO zaplanowała zmiany w alokacji środków w ramach tej Osi.

IZ RPO proponuje zwiększenie alokacji na I Oś Priorytetową:

- na rzecz Działań 1.2 *Dotacje inwestycyjne dla mikroprzedsiębiorstw* i 1.3 *Dotacje inwestycyjne dla małych i średnich przedsiębiorstw*, które dotychczas cieszyły się największym zainteresowaniem i jednocześnie przyczyniają się do rozwoju regionu i realizacji założeń Strategii Lizbońskiej. Projekty realizowane w ramach tych działań przynoszą najwyższą wartość dodaną dla rozwoju województwa a także są zgodne ze strategicznymi kierunkami wsparcia rekomendowanych przez MRR. Działania 1.2 i 1.3 mają na celu poprawę konkurencyjności mikro, małych i średnich przedsiębiorstw realizujących innowacyjne projekty inwestycyjne. Jedną z głównych słabości regionalnego sektora MŚP jest niższa niż średnio w kraju dynamika nakładów na działalność innowacyjną w przedsiębiorstwach. Od kilku lat nakłady na działalność innowacyjną są niskie i stanowiły w roku 2009 niespełna 2,3% udziału krajowego. W latach 2006-2009 wartość nakładów wzrosła w województwie lubelskim o 16,8% przy ponad 31% wzroście średnio w kraju. Niepokojącym zjawiskiem był znaczący spadek nakładów na działalność innowacyjną w MSP w roku 2009 o prawie 38% w stosunku do roku poprzedniego na co wpływ miały z pewnością odczuwane przez przedsiębiorstwa skutki kryzysu gospodarczego, co może dodatkowo uzasadniać zwiększenie alokacji na powyższe działania.
- jednocześnie na rzecz Działania 1.3 *Dotacje inwestycyjne dla małych i średnich przedsiębiorstw* zaproponowano realokację środków z następujących działań: 1.6 *Badania i nowoczesne technologie*, 1.7 *Wzrost konkurencji przedsiębiorstw poprzez doradztwo* oraz 2.2 *Regionalna infrastruktura B+R*. Przesunięcia zaproponowano ze względu na wysoki poziom wykonania wskaźników w działaniu 1.6 i 1.7 (w działaniach tych, po zrealizowaniu założonych wartości wskaźników, pozostawały wolne środki) oraz nikłe zainteresowanie potencjalnych beneficjentów działania 2.2 ze względu na o wiele bardziej atrakcyjne warunki dofinansowania w ramach PO RPW (jednocześnie ze względu na fakt, że kategoria wsparcia jaką jest B+R jest jedną z kluczowych w przyszłym okresie programowania - pozostawiono część środków w Działaniu 2.2 z przeznaczeniem na ogłoszenie jeszcze co najmniej jednego konkursu. Pozostałe w działaniu 2.2 środki pozwolą na osiągnięcie założonych wskaźników).

Tabela przedstawiająca propozycje alokacji dodatkowych środków i realokacji dotychczasowych środków w ramach I Osi Priorytetowej została zamieszczona w rozdziale 2.1.6.4 *Rekomendacje IZ i innych instytucji*.

Ocena wkładu I Osi Priorytetowej w realizację Regionalnej Strategii Innowacji (RSI)

Regionalna Strategia Innowacji Województwa Lubelskiego jest dokumentem identyfikującym cele i metody rozwoju przedsiębiorczości jak również określa kluczowe branże i sektory przedsiębiorczości, które powinny być preferowane.

Najważniejsze sektory działalności gospodarczej dla naszego regionu zgodnie z RSI to:

1. Sektor budowlany;
2. Sektor energii elektrycznej;

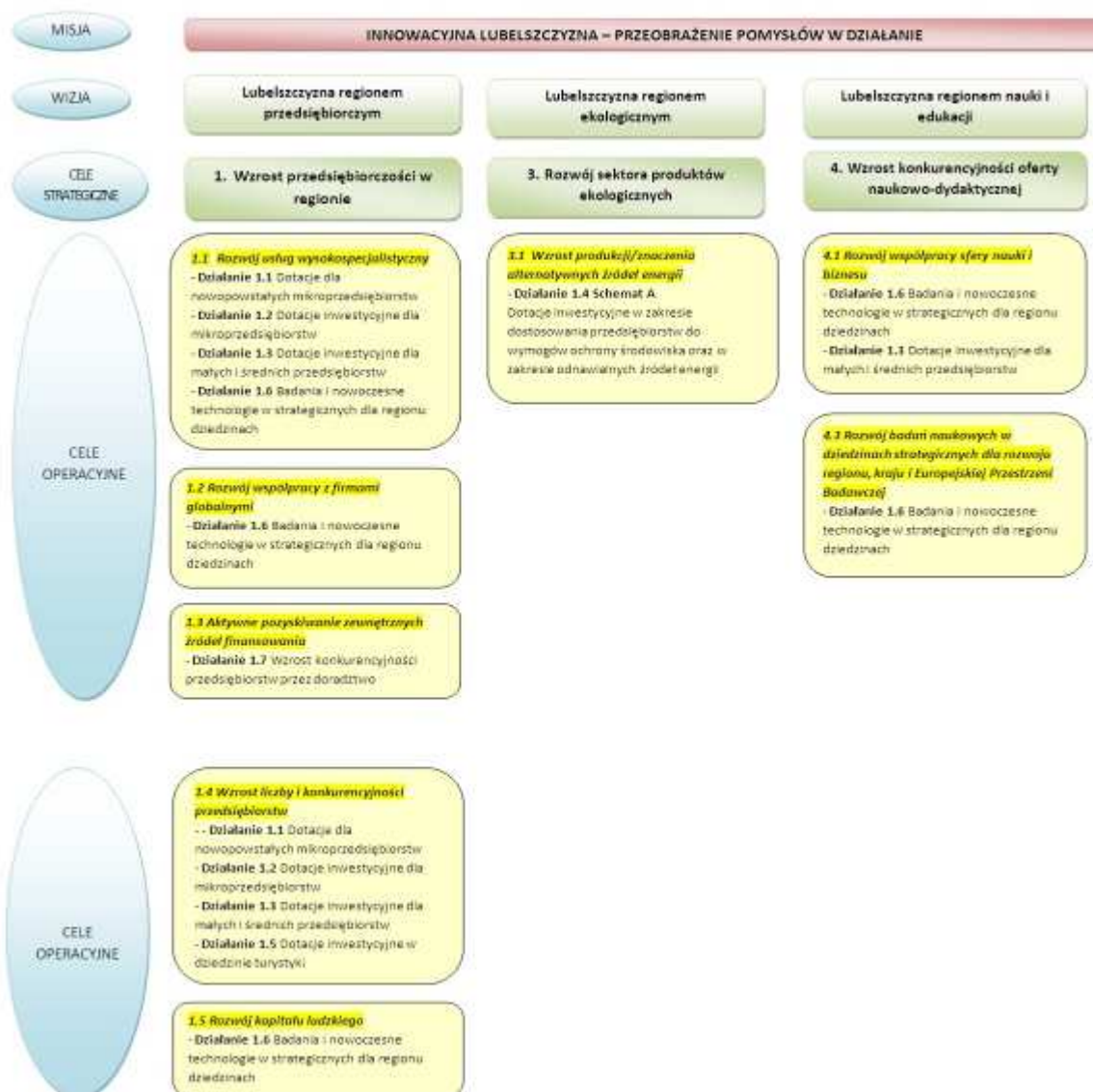

3. Sektor rolno – spożywczy;
4. Wykorzystywanie odnawialnych źródeł energii;
5. Usługi outsourcingowe;
6. Usługi informatyczne;
7. Usługi doradczo – biznesowe;
8. Przemysł kultury – w szerokim tego ujęciu znaczeniu.

Na potrzeby oceny projektów w ramach RPO WL opracowana została definicja innowacji, zgodnie z którą są to wszelkie prace związane z przygotowaniem i uruchomieniem wytwarzania, a także przygotowaniem do sprzedaży nowych lub udoskonalonych produktów i usług (oferty), przeznaczonych do wprowadzenia na rynek albo innego wykorzystania w praktyce lub wprowadzenie unowocześnionego procesu dystrybucji. Zgodnie z tą definicją wyszczególnione zostały następujące rodzaje innowacji: Innowacja marketingowa, Innowacja organizacyjna, Innowacja procesowa (technologiczna), Innowacja produktowa.

Poniższy schemat przedstawia w jaki sposób Działania I Osi priorytetowej wpisują się w Cele strategiczne Regionalnej Strategii Innowacji.

Wkład i Osi Priorytetowej w Regionalną Strategię Województwa

W oparciu o dane znajdujące się we wnioskach aplikacyjnych prowadzona jest analiza wspartych projektów, na podstawie której możliwe jest wskazanie i monitorowanie sektorów wpisujących się w Regionalną Strategię Innowacji:

Lp.	Rodzaj działalności gospodarczej (w oparciu o klasyfikację PKD 2007)	I Oś			
		Liczba	Wartość dofinansowania (w PLN)	Wartość dofinansowania (w EURO)	Procent wartości
1	Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo (PKD 01-03)	0	0,00	0,00	0,00%
2	Górnictwo i wydobywanie (PKD 05-09)	6	3 721 646,00	938 624,46	0,58%
3	Przetwórstwo przemysłowe (PKD 10-33)	309	248 085 131,66	62 568 759,56	38,40%

w tym:	Przemysł wysokiej technologii (PKD 21, 26, 30.3) [ang. <i>High technology industry</i>]	11	7 821 950,48	1 972 749,18	1,21%
	Produkcja leków i wyrobów farmaceutycznych (PKD 21)	4	4 199 155,00	1 059 055,49	0,65%
	Produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych (PKD 26)	6	2 899 795,48	731 348,17	0,45%
	Produkcja statków powietrznych, statków kosmicznych i podobnych maszyn (PKD 30.3)	1	723 000,00	182 345,52	0,11%
w tym:	Przemysł średniowysokiej technologii (PKD 20, 25.4, 27-29, 30 [z wyłączeniem 30.3], 32.5) [ang. <i>Medium-high technology industry</i>]	64	44 083 412,71	11 118 136,88	6,82%
	Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych (PKD 20)	7	1 410 777,32	355 807,65	0,22%
	Produkcja broni i amunicji (PKD 25.4)	0	0,00	0,00	0,00%
	Produkcja maszyn, urządzeń, pojazdów, sprzętu transportowego (z wyłączeniem statków powietrznych i statków kosmicznych) i urządzeń elektrycznych (PKD 27-30 za wyjątkiem 30.3)	46	39 656 039,20	10 001 523,13	6,14%
	Produkcja sprzętu medycznego i dentystycznego (PKD 32.5)	11	3 016 596,19	760 806,10	0,47%
w tym:	Przemysł średnioniskiej i niskiej technologii (PKD 10-19, 22-25 [z wyłączeniem 25.4], 31-33 [z wyłączeniem 32.5]) [ang. <i>Medium-low and low technology industry</i>]	234	196 179 768,47	49 477 873,51	30,37%
	Przemysł spożywczy (PKD 10-12)	28	23 297 436,22	5 875 772,06	3,61%
	Przemysł tekstylno-odzieżowy i skórzany (PKD 13-15)	15	9 704 067,64	2 447 431,94	1,50%
	Przemysł drzewno-papierniczy (PKD 16-17 i 31)	55	41 578 623,63	10 486 412,01	6,44%
	Przemysł paliwowy (PKD 19)	0	0,00	0,00	0,00%
	Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych (PKD 22)	13	11 838 207,48	2 985 676,54	1,83%
	Przemysł mineralny (PKD 23)	29	26 562 456,10	6 699 232,31	4,11%
	Przemysł metalurgiczny i metalowy (PKD 24-25, z wyłączeniem 25.4)	53	49 596 812,81	12 508 653,92	7,68%
	Inne przetwórstwo przemysłowe (PKD 18, 32-33)	41	33 602 164,59	8 474 694,73	5,20%
4	Działalność związana z wytwarzaniem i zaopatrywaniem w energię elektryczną, gaz wodę oraz gospodarowanie ściekami i odpadami (PKD 35-39)	12	11 616 122,91	2 929 665,30	1,80%
5	Budownictwo (PKD 41-43)	126	84 446 826,81	21 298 064,77	13,07%
6	Usługi (PKD 45-99)	548	298 167 671,99	75 199 917,27	46,15%
w tym:	Usługi wysokiej technologii (PKD 59-63, 72) [ang. <i>High-tech knowledge intensive services</i>]	39	17 294 025,39	4 361 670,97	2,68%
	Działalność związana z produkcją filmów, nagrań video, programów telewizyjnych, nagrań dźwiękowych i muzycznych oraz nadawanie programów radiowych i telewizyjnych (PKD 59-60)	9	1 916 481,40	382 466,94	0,30%
	Telekomunikacja (PKD 61)	6	3 848 678,09	829 123,10	0,60%

	Działalność związana z oprogramowaniem i doradztwem w zakresie informatyki (PKD 62)	11	7 622 738,20	1 670 299,67	1,18%
	Badania naukowe i prace rozwojowe (PKD 72)	13	3 906 127,70	884 269,28	0,60%
w tym:	Pozostałe usługi oparte na wiedzy (PKD 50-51, 58, 64-66, 69-71, 73-75, 78, 80, 84-93) [ang. <i>Knowledge intensive services</i>]	298	110 228 792,19	27 800 452,00	17,06%
	Transport wodny i lotniczy (PKD 50-51)	0	0,00	0,00	0,00%
	Działalność wydawnicza (PKD 58)	2	931 101,68	234 830,18	0,14%
	Finanse i ubezpieczenia (PKD 64-66)	4	935 054,19	235 827,03	0,14%
	Działalność profesjonalna i techniczna (PKD 69-71, 73-75)	82	26 766 821,52	6 750 774,66	4,14%
	Edukacja (PKD 85)	23	4 817 631,81	1 215 039,55	0,75%
	Inne usługi oparte na wiedzy (PKD 78, 80, 84, 86-93)	187	76 778 182,99	19 363 980,58	11,88%
w tym:	Usługi w mniejszym stopniu oparte na wiedzy (PKD 45-49, 52-56, 68, 77, 79, 81-82, 94-99) [ang. <i>Less knowlegde intensive services</i>]	211	170 644 854,41	43 037 794,30	26,41%
	Handel (PKD 45-47)	65	33 226 322,51	8 379 904,79	5,14%
	Transport, z wyłączeniem wodnego i lotniczego (PKD 49, 52-53)	9	7 507 806,90	1 893 520,03	1,16%
	Usługi hotelarskie i gastronomiczne (PKD 55-56)	90	115 531 252,94	29 137 768,71	17,88%
	Obsługa rynku nieruchomości (PKD 68)	1	210 000,00	52 963,43	0,03%
	Pozostała działalność usługowa (PKD 77, 79, 81-82, 94-99)	46	14 169 472,06	3 573 637,34	2,19%
	RAZEM	1001	646 037 399,37	162 935 031,37	

W ramach kodu PKD 45 ujętego w handlu wykonywana jest działalność polegająca na naprawie pojazdów samochodowych i to właśnie tej działalności dotyczy ujętych tu 65 projektów.

Na podstawie przedstawionych danych można stwierdzić, iż 99 % projektów wybranych do dofinansowania stanowi projekty strategiczne dla województwa lubelskiego w ujęciu realizacji założeń RSI.

Analizując sytuację społeczno-gospodarczą możemy zauważyć, jak realizacja działań w ramach I Osi Priorytetowej RPO WL *Przedsiębiorczość i innowacje* wpływa na szybszy rozwój gospodarczy województwa poprzez zwiększenie zdolności inwestycyjnej w początkowym okresie funkcjonowania mikroprzedsiębiorstw; wzrost innowacyjności mikro, małych i średnich przedsiębiorstw; zwiększenie produkcji i wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych wraz z poprawą efektywności energetycznej przedsiębiorstw; dostosowanie przedsiębiorstw do wymogów ochrony środowiska; rozwój przedsiębiorstw realizujących na terenie województwa lubelskiego projekty z zakresu turystyki i rekreacji; wsparcie procesu opracowania i transferu nowoczesnych technologii do przedsiębiorstw; ułatwienie dostępu przedsiębiorstwom do specjalistycznej pomocy doradczej.

Z uwagi na specyfikę struktury MŚP w województwie lubelskim tzn. zdecydowana większość przedsiębiorców stanowią mikroprzedsiębiorcy, dlatego też dla tej grupy

skierowane są w szczególności Działania: 1.1 *Dotacje dla nowopowstałych mikroprzedsiębiorstw* oraz 1.2 *Dotacje inwestycyjne dla mikroprzedsiębiorstw*. Wspomniane Działania cieszą się bardzo dużym zainteresowaniem. I tak w Działaniu 1.1 podpisano do tej pory 194 umowy o dofinansowanie na łączną kwotę 12 931 354,04 EUR (51 272 818,77 PLN), natomiast w Działaniu 1.2 podpisano 371 umów o dofinansowanie na łączną kwotę 47 434 827,59 EUR (188 079 091,39 PLN).

Z kolei do grupy Beneficjentów, którymi są małe i średnie przedsiębiorstwa skierowane jest Działanie 1.3 *Dotacje inwestycyjne dla małych i średnich przedsiębiorstw* mające na celu umacnianie małych i średnich firm. W ramach tego działania do końca 2010 r. podpisanych zostało 241 umów na łączną kwotę 67 938 380, 61 EUR (269 375 679,12 PLN). Powyższe działania w ramach I Osi Priorytetowej przyczyniają się do wzrostu przedsiębiorczości w regionie poprzez danie szansy wsparcia zarówno nowopowstałym jak i działającym już na rynku przedsiębiorstwom, co z kolei przyczynia się do wzrostu atrakcyjności województwa lubelskiego.

Mocną stroną sektora MŚP jest wysoka aktywność w zakresie podejmowania działalności gospodarczej i zdolności przetrwania przedsiębiorstw w trudnych warunkach prawno-ekonomicznych. Przedsiębiorstwa regionu lubelskiego wykazują wysoki poziom kreowania własnych rozwiązań innowacyjnych. Do słabych stron sektora MŚP należy m.in. niski stopień nasycenia przedsiębiorczością w regionie, spadek aktywności przedsiębiorstw w zakresie wdrożeń innowacji oraz niskie możliwości przedsiębiorstw w zakresie finansowania ich działalności innowacyjnej. Wysoka aktywność w wykorzystywaniu środków finansowych w ramach I Osi Priorytetowej RPO WL oraz coraz większa świadomość w zakresie konkurencyjności i wdrażania nowych rozwiązań są szansą dla sektora MŚP województwa lubelskiego. Jednym z głównych zagrożeń sektora MŚP jest brak pozabankowych źródeł finansowania inwestycji, a także niska świadomość możliwości aplikacyjnych w ramach funduszy unijnych mimo prowadzonych licznych kampanii informacyjnych ze strony IZ RPO oraz IPII.

Środki dostępne w ramach I Osi Priorytetowej RPO WL przyczyniają się do wzrostu innowacyjności sektora MŚP w szczególności w Działaniu 1.1 *Dotacje dla nowopowstałych mikroprzedsiębiorstw*, Działaniu 1.2 *Dotacje inwestycyjne dla mikroprzedsiębiorstw* i Działaniu 1.3 *Dotacje inwestycyjne dla małych i średnich przedsiębiorstw*. Wnioskodawcy tych działań na etapie aplikowania o środki są zobowiązani do udokumentowania, iż projekt zakładka wdrożenie innowacji produktowej, procesowej, organizacyjnej lub marketingowej. Innowacyjność stanowi podstawowe kryterium merytoryczne oceny strategicznej projektu, w ramach którego przyznawane są dodatkowe punkty w zależności od okresu stosowania danego rozwiązania na skalę krajową bądź międzynarodową.

Zgodnie z Wytycznymi dla Wnioskodawców Planowana do wdrożenia w ramach przedsięwzięcia innowacja powinna być:

- **znana i stosowana w skali regionu poniżej 1 roku lub**
- **znana i stosowana w skali kraju poniżej 3 lat lub**
- **znana i stosowana w skali międzynarodowej poniżej 5 lat.**

Kryteria wyboru projektów określają ilość pkt. przyznawanych podczas oceny merytorycznej za realizację projektów innowacyjnym w zależności od poziomu innowacyjności. W ramach

Działania 1.2 i 1.3 punkty w kryterium „innowacyjność projektu” przyznawane są w zależności od tego czy wprowadzona w wyniku realizacji projektu innowacja ma poziom regionalny, krajowy lub międzynarodowy. W ramach Działania 1.1 w kryterium „innowacyjność projektu” punkty przyznawane są za realizację projektów innowacyjnych na poziomie przedsiębiorstwa. W ramach dokumentacji aplikacyjnej Wnioskodawcy wyłącznie deklarują wprowadzenie innowacji na określonym poziomie, natomiast decyzja dotycząca faktycznego poziomu innowacyjności stanowi indywidualną ocenę specjalistów Komisji Oceny Projektów. Mając powyższe na uwadze nie jest możliwe dokonanie podziału ilościowego innowacji wg. poziomów.

Zgodnie w Wytycznych dla Wnioskodawców na potrzeby I i II Osi Priorytetowej wyróżniamy 4 rodzaje innowacji: **Innowacja produktowa**, **Innowacja procesowa** (technologiczna), **Innowacja organizacyjna i Innowacja marketingowa**. Analiza złożonych do IP II Wniosków o dofinansowanie wskazuje, że nie ma możliwości dokładnego określenia podziału na poszczególne innowacje w sensie ilościowym dla danego konkursu. W ramach dokumentacji aplikacyjnej Wnioskodawcy wyłącznie deklarują wprowadzenie poszczególnego rodzaju innowacji, natomiast weryfikacja czy faktycznie celem projektu jest wprowadzenie innowacji określonej w dokumentacji konkursowej stanowi indywidualną ocenę specjalistów Komisji Oceny Projektów. Należy nadmienić, że zakup 1 urządzenia innowacyjnego może mieć znamiona więcej niż 1 rodzaju innowacji wskazanych powyżej. Instytucja Zarządzająca RPO WL rozważy zrealizowanie pod koniec okresu programowania badania ewaluacyjnego dotyczącego innowacji wdrożonych w ramach zrealizowanych

Innowacyjne projekty wywierają pozytywny wpływ na sektor MŚP. Analiza aktualnego rozwoju gospodarczego województwa lubelskiego wskazuje, że jedyną szansą konkurencyjności przedsiębiorstw z sektora MŚP na rynku krajowym jest realizacja projektów wysoce innowacyjnych. Utrzymanie konkurencyjności przedsiębiorstw na terenie województwa lubelskiego wymaga ciągłego inwestowania w innowacyjne rozwiązania, mające na celu usprawnienia organizacyjne, produktowe, procesowe czy też marketingowe. Kryteria wyboru projektów w ramach I i II Osi Priorytetowej preferują wybór projektów innowacyjnych. Ogromna popularność Działania 1.1, 1.2 i 1.3 ma przełożenie na ilość złożonych wniosków a w konsekwencji na ilość projektów kwalifikujących się do tzw. „Listy rankingowej projektów”. Uzyskanie lub nie uzyskanie punktów w kryterium „innowacyjność projektu” ma zasadniczy wpływ na wybór projektu do dofinansowania, w zależności od alokacji finansowej przewidzianej w danym konkursie. Dzięki zwiększeniu konkurencyjności regionu poprzez wsparcie rozwoju sektorów nowoczesnej gospodarki oraz przez stymulowanie innowacyjności projekty innowacyjne przyczyniają się do osiągnięcia podstawowego celu Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego, jakim jest *podniesienie konkurencyjności Lubelszczyzny prowadzące do szybszego wzrostu gospodarczego oraz zwiększenia zatrudnienia z uwzględnieniem walorów naturalnych i kulturowych regionu*.

Analizując umowy podpisane z przedsiębiorcami do końca 2010 r. zauważa się, iż w Działaniu 1.2 ok. 75 % natomiast w Działaniu 1.3 aż ok. 91% (w ramach podpisanych umów) zakłada wdrożenie rozwiązań innowacyjnych. W Działaniu 1.1 wdrożenie innowacji zamyka się na poziomie przedsiębiorstwa.

Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego sprzyja nawiązywaniem współpracy przez przedsiębiorców, rozwój organizacji branżowych oraz struktur klastrów. Przynależność do organizacji branżowych oraz klastrów może mieć wpływ na ilość przyznanych punktów podczas oceny merytorycznej, zgodnie z Kryteriami Wyboru Projektów.

Preferowanie organizacji branżowych oraz klastrów przy wyborze do dofinansowania wpływa pośrednio na rozwój tych podmiotów na terenie województwa lubelskiego. Ponadto zgodnie z *Wytycznymi dla Wnioskodawców* oraz URPO klastry występują na Liście Beneficjentów I i II Osi Priorytetowej RPO WL.

Udział sektora MŚP w realizacji I Osi Priorytetowej przyczynia się do podnoszenia innowacyjności i konkurencyjności przedsiębiorstw poprzez zaspokojenie ich potrzeb w sferze inwestycji poprawiających jakość oferowanych produktów i usług. Pomoc firmom w inwestycje w konkurencyjne zasoby materialne tworzy realną podstawę do rozwoju potencjału badawczo-rozwojowego firm i realizowania Działania 1.6 *Badania i nowoczesne technologie w strategicznych dla rejonu dziedzinach*.

Inwestycje w przedsiębiorstwa odznaczające się silnym skorelowaniem tworzenia nowych miejsc pracy z ilością i wielkością inwestycji. Biorąc pod uwagę efekt pomocy publicznej każda inwestycja powinna spowodować powstanie nowego miejsca pracy, co stanowi jedno z kryterium merytorycznej oceny strategicznej projektu, w ramach którego przyznawane są dodatkowe punkty.

Projekty MŚP wybrane do dofinansowania ze środków RPO WL wpływają na wzmocnienie sektorów gospodarczych, w których specjalizuje się województwo lubelskie. Należy do nich zaliczyć sektor usług hotelarskich i gastronomicznych, sektor budowlany, sektor przemysłowy oraz sektor usług. Należy nadmienić, że sektor usług hotelarskich i gastronomicznych był do tej pory słabo rozwinięty w województwie lubelskim. Ogromny i niewykorzystany potencjał turystyczny Regionu Lubelszczyzny (walory naturalne oraz historyczne) wywołuje potrzebę poszerzenia usług hotelowych i gastronomicznych. Realizacja projektów z branży turystycznej stanowi odpowiedź na zidentyfikowane potrzeby województwa. Reasumując, wybrane do dofinansowania projekty MŚP wpływają na wzmocnienie sektorów gospodarczych, w których specjalizuje się województwo lubelskie oraz wzmacniają sektory jeszcze nierozwinięte.

Jednocześnie należy dodać, iż Lubelszczyzna posiada bogatą i różnorodną spuściznę kulturową, walory krajobrazowe, uzdrowiskowe a ponieważ Lubelszczyzna jest najczystszy regionem ekologicznie. Na obszarze woj. lubelskiego znajdują się miejscowości turystyczne o znaczeniu nie tylko pierwszorzędym w kraju, ale także o znaczeniu międzynarodowym takie jak: Lublin, Zamość, Kazimierz Dolny, Nałęczów, Puławy, Kozłówka czy Janów Podlaski. Dlatego jednym z ważnych obszarów w strategii rozwoju województwa lubelskiego na lata 2007-2013 jest turystyka, a rozwój usług turystycznych jest jednym z priorytetowych celów Strategii Rozwoju Lubelszczyzny. Z uwagi na wytyczony cel w ramach I Osi Priorytetowej w sektorze **usługi hotelarskie i gastronomiczne** podpisano 90 umów o dofinansowanie na łączną kwotę dofinansowania 29 137 768,71 EUR (115 531 252,94 PLN) co stanowi 17,9 % środków w ramach podpisanych umów I Osi Priorytetowej. Ma to wpływ na wzmocnienie sektora usług, jako jednego ze strategicznych dla województwa, z uwagi na szeroką perspektywę tworzenia miejsc pracy m.in. poprzez wzrost liczby obiektów turystycznych.

Sektor budowlany oraz przemysłowy stanowią najliczniejszą grupę projektów wybranych do dofinansowanie w ramach I i II Osi priorytetowej. Analiza wniosków z sektora budowlanego i przemysłowego pozwala na stwierdzenie, że najważniejszą barierę w rozwoju przedsiębiorstw budowlanych i przemysłowych jest ograniczone zaplecze sprzętowe. Przedsiębiorstwa, aby móc konkurować na rynku muszą inwestować w innowacyjne rozwiązania oraz odpowiednie zaplecze techniczne, co nie jest możliwe bez uzyskania

dotatkowego wsparcia finansowego. Wsparcie uzyskane ze środków RPO WL pozwala na rozwiązanie zdefiniowanych problemów przedsiębiorstw z sektora przemysłowego i budowlanego, co przekłada się na wzmocnienie potencjału przemysłowego i budowlanego w województwie lubelskim.

W sektorze budowlanym podpisano 126 umów o dofinansowanie na łączną kwotę dofinansowania 21 298 064,77 EUR (84 446 826,81 PLN) co stanowi 13,1 % środków w ramach I Osi Priorytetowej. Możemy stwierdzić, iż sektor budowlany w województwie lubelskim ma przed sobą dobre perspektywy rozwojowe. Ważnym czynnikiem wpływającym na koniunkturę w budownictwie mają fundusze strukturalne, dzięki którym realizowana jest duża część inwestycji, a tym samym przyczynia się do wzrostu zatrudnienia.

Wsparcie bazy przemysłowej na terenie województwa lubelskiego ma bezpośredni wpływ na podniesienie konkurencyjności Lubelszczyzny, wzrost gospodarczy oraz zwiększenie zatrudnienia. W ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013 sektor przemysłowy stanowi znaczącą pozycję pod względem ilości podpisanych umów o dofinansowanie.

W ramach realizacji I Osi priorytetowej wsparty został sektor **przetwórstwa przemysłowego** – podpisano 309 umów na łączną kwotę dofinansowania 62 568 759,56 EUR (248 085 131,66 PLN) co stanowi 38,4 % środków w ramach podpisanych umów I Osi Priorytetowej w tym: w ramach **przemysłu metalurgicznego i metalowego** podpisano 53 umowy na kwotę 12 508 653,92 EUR (49 596 812,81 PLN) z kolei w ramach **przemysłu drzewno-papierniczego** 55 umów w łącznej kwocie dofinansowania 10 486 412,01 EUR (41 578 623,63 PLN) natomiast w ramach **produkcji maszyn, urządzeń, pojazdów, sprzętu transportowego (z wyłączeniem statków powietrznych i statków kosmicznych) i urządzeń elektrycznych** zawarto 46 umów na łączną kwotę wsparcia 10 001 523,13 EUR (39 656 039,20 PLN). Świadczy to o znacznym wsparciu bazy przemysłowej województwa lubelskiego (ok. 38 % udzielonego w ramach I Osi wsparcia trafiło do sektora przetwórstwa przemysłowego).

Duże dofinansowanie udzielone zostało w sektorze **usług** zwłaszcza **działalności profesjonalnej i technicznej** – 82 umowy na kwotę 6 750 774,66 EUR (26 766 821,52 PLN) co stanowi 4,1 % środków w ramach podpisanych umów I Osi Priorytetowej oraz na **innych usługach opartych na wiedzy** – 187 umów o łącznym dofinansowaniu 19 363 980,58 EUR (76 778 182,99 PLN) co stanowi 11,9 % środków w ramach podpisanych umów I Osi Priorytetowej.

Sektor logistyki – jedną z szans regionu.

W ramach I Osi Priorytetowej podpisane zostały umowy wpisujące się w sektor działalności usługowej wspomagającej transport na łączną kwotę dofinansowania 1 893 520,03 EUR (7 507 806,90 PLN).

W ramach tego wsparcia dofinansowanie udzielone zostało firmie Laude.pl Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w wysokości 504 413,11 EUR (1 999 997,99 PLN) na realizację projektu „*Uruchomienie działalności Centrum Logistyki Laude.pl Sp. z o.o.*”

Ogólnym celem projektu jest uruchomienie Centrum Logistyki Laude.pl, oferującego typowe dla Centrum Logistyki usługi, tj. przeładunek i składowanie, a w szczególności usługę rozformowywania i dostawy CPT materiałów z Dalekiego Wschodu dostarczanych do centrum logistycznego koleją transsyberyjską lub za pośrednictwem transportu kombinowanego:

Chiny- (statkiem) Odessa - (koleją) Zamość. Z roku na rok można zaobserwować tendencję wzrostową dotyczącą tranzytowego transportu towarowego. Z reguły odbywa się on za pomocą drogowych środków komunikacji, które jednak nie należą do najbardziej ekonomicznych i ekologicznych. Alternatywą są nowe środki transportu, które w naszym kraju na razie są wykorzystywane w znikomym zakresie. W transporcie kombinowanym, główna część przewozu jest wykonywana koleją (ewentualnie żeglugą śródlądową lub morską). Natomiast dowozy i odwozy są realizowane przez transport drogowy i to na określonej odległości. W tę politykę realizacji usług wpisuje się projekt Centrum Logistyki Laude.pl. Dlatego inwestycja ta ma na celu usprawnienie importu towarów z Europy Wschodniej oraz ich późniejszej dystrybucji. W nowym Centrum Logistycznym odbywać się będzie proces magazynowania i przeładunku towarów. Takie rozwiązanie będzie efektywną i tanią alternatywą dla dostaw przez wciąż zatłoczone porty na Morzu Północnym i Bałtyckim. Centrum Logistyki Laude.pl obejmie swoim zasięgiem obszar do 200 km na północny zachód od Zamościa i 300 km w kierunku południowozachodnim jeżeli chodzi o dostawę materiałów z rozformowanych kontenerów w Centrum Logistycznym w Zamościu, oraz do 150 km w promieniu od Zamościa w przypadku dostawy kontenerów w całości do klienta. Z uwagi na miejsce lokalizacji projektu, usługi będą mogły być świadczone z wykorzystaniem transportu kolejowego typu cargo (bezpośrednio lub minimalizując konieczność zastosowania samochodów dostawczych). Linia szerokotorowa umożliwi zastosowanie podobnego rozwiązania przy ofercie Laude.pl związanej z rynkami wschodnimi.

Usytuowanie centrów logistycznych jak również ich rozwój i promocja wpływa na wzrost sprawności i efektywności procesów logistycznych, poziom obsługi klienta, tworzenie wartości w łańcuchach dostaw oraz redukcję kosztów logistyki. Centra logistyczne uznawane są też za niezwykle efektywną formę restrukturyzacji obszarów – jako inwestycje ożywiające lokalną gospodarkę i uruchamiające nowe inwestycje, związane np. z napływem nowych podmiotów.

Wynikiem przedsięwzięcia będzie pozytywny wpływ na zwiększenie konkurencyjności regionu. Projekt jest zorientowany na przełamanie występujących barier rozwojowych i stanowi rozszerzenie oferty gospodarczej regionu z wykorzystaniem jego potencjału endogenicznego. Projekt Laude.pl zarówno wykorzystuje, jak i wzmacnia potencjał regionu poprzez utworzenie Centrum Logistyki. Jego powstanie w województwie lubelskim wpłynie na rozwój kompleksowego systemu usług specjalistycznych we współpracy z firmami globalnymi, oparty między innymi o przygraniczne położenie regionu oraz dostępność licznych i dobrze wykształconych zasobów pracy.

W szczególności, przedsięwzięcie przyczynia się do realizacji celów Działania 1.3 RPO WL. Projekt Laude.pl jest innowacyjnym przedsięwzięciem, związanym z unowocześnieniem oferty produktowej i technologicznej regionu. Jednocześnie, projekt Laude.pl jest przedsięwzięciem mającym na celu wprowadzenie innowacji procesowej, produktowej i organizacyjnej, a jego realizacja w znaczący sposób przyczyni się do wzrostu zatrudnienia. Z punktu widzenia Laude.pl, powstanie Centrum Logistyki umożliwi uzyskanie przewagi nad konkurencją oraz pozwoli lepiej dostosować ofertę do potrzeb klientów. Wzmocnienie konkurencyjności przedsiębiorstwa będzie dokonywać się z poszanowaniem zasady zrównoważonego rozwoju, m. in. poprzez umożliwienie wykorzystania transportu kolejowego typu cargo w miejsce transportu samochodowego.

W okresie styczeń – luty 2011 r. zostało przeprowadzone badanie ewaluacyjne dotyczące zdolności MŚP w ubieganiu się o środki z Unii Europejskiej. Szczegółowe wnioski z ww. badania zostaną przedstawione w sprawozdaniu za rok 2011.

Wkład Osi w promowanie równości szans

Opis realizacji zasady równości szans został zawarty w rozdziale 2.2.1 niniejszego sprawozdania.

Cross-financing

Informacje na temat *cross-financingu* zostały zawarte w rozdziale 2.6.3 niniejszego sprawozdania.

Krajowy Program Reform

Wkład Osi w obszary i priorytety Krajowego Programu Reform znajduje się w punkcie 2.1.6.6.

Rekomendacje Komisji Europejskiej dla I Osi Priorytetowej, przedstawione w opinii dotyczącej sprawozdania z realizacji RPO WL za 2009 r. (REGIO H.1 BG/sp D92010/870605. Bruksela, 1 września 2010 r.).

- *I Oś Priorytetowa jest najodpowiedniejsza do analizy w podziale na sektory gospodarki z użyciem REGON oraz klasyfikacji PKD, lecz także ze względu na miejsce realizacji wybranych projektów. Należy ocenić dane na tle wybranych danych statystycznych (bezrobocie lub działalność gospodarcza lub poziom przedsiębiorczości) oraz struktury gospodarki.*
- *Należy kontynuować ocenę wkładu Osi Priorytetowej w realizację Regionalnej Strategii Innowacji,*
- *Należy odnosić się do celów oraz zidentyfikowanych mocnych i słabych stron sektora MŚP (należy podjąć próbę rozwiązania problemów wskazanych w diagnozie sektora np.: Jak interwencje korespondują z niską innowacyjnością czy też zwiększaniem zdolności sektora MŚP? Jakie innowacje otrzymały wsparcie (lokalne czy regionalne?, w sektorach tradycyjnych)? Czy baza przemysłowa została wzmocniona? W jaki sposób został uwolniony potencjał przemysłowy i budowlany? W jaki sposób została wzmocniona terytorialna specjalizacja? Czy rozwijają się powiązania współpracy i struktury klastrowe?)*
- *Należy zwrócić szczególną uwagę na sektor logistyki – jedną z szans Lubelszczyzny.*
- *Należy przedstawić odpowiednie wnioski z przeprowadzonego badania ewaluacyjnego dotyczącego zdolności sektora MŚP w ubieganiu się o środki z Unii Europejskiej.*

Powyższe rekomendacje zostały wdrożone i zawarte w opisie I Osi Priorytetowej.

Rekomendacje IZ RPO dla Osi I

Rekomendacje IZ RPO zamieszczone są w opisie przedmiotowej Osi oraz rozdziale 2.1.6.4. niniejszego sprawozdania.

1.1.2 Opis istotnych problemów we wdrażaniu wraz z podjętymi środkami zaradczymi

Opis istotnych problemów we wdrażaniu wraz z podjętymi i planowanymi środkami zaradczymi został zamieszczony w rozdziale 2.3 *Napotkane znaczące problemy oraz podjęte środki zaradcze.*

1.2 OŚ PRIORYTETOWA II

Celem głównym II Osi Priorytetowej **Infrastruktura ekonomiczna** jest „Stworzenie przyjaznego otoczenia dla prowadzenia działalności gospodarczej na obszarze województwa lubelskiego”. Na realizację tego celu przeznaczono **75 130 545 EUR** (297 892 610,925 PLN), co stanowi 6,5% środków wspólnotowych przeznaczonych na Program w latach 2007-2013.

Realizacja II Osi Priorytetowej przyczyni się do osiągnięcia celu szczegółowego „Zwiększenie konkurencyjności regionu przez wsparcie rozwoju sektorów nowoczesnej gospodarki oraz stymulowanie innowacyjności”. Dodatkowo, zadania Osi II realizują Priorytet Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego „Wzrost konkurencyjności regionalnej gospodarki oraz jej zdolności do tworzenia miejsc pracy”.

Główny cel Osi Priorytetowej II zostanie osiągnięty poprzez realizację następujących działań i poddziałań:

Działanie 2.1. *Instrumenty pożyczkowe i poręczeniowe dla przedsiębiorstw* – celem działania jest ułatwienie dostępu przedsiębiorcom do zewnętrznych źródeł finansowania. Na realizację tego działania przeznaczono **34 675 637 EUR** (137 488 900,705 PLN), co stanowi 46,15% alokacji na II Oś.

Poddziałanie 2.1.1. *Dokapitalizowanie i tworzenie funduszy pożyczkowych* – celem poddziałania jest ułatwienie dostępu przedsiębiorstw do zewnętrznych źródeł finansowania inwestycji. Przeznaczono na nie **21 737 610 EUR** (86 189 623,65 PLN) co stanowi 28,93% alokacji na Oś.

Poddziałanie 2.1.2. *Dokapitalizowanie i tworzenie funduszy poręczeń kredytowych* – celem poddziałania jest ułatwienie dostępu przedsiębiorstw do zewnętrznych źródeł finansowania inwestycji. Na to poddziałanie przeznaczono **12 938 027 EUR** (50 504 623,65 PLN), która wynosi 17,22% alokacji na II Oś.

Działanie 2.2. *Regionalna infrastruktura B+R* - celem działania jest zwiększenie potencjału regionalnych uczelni wyższych i jednostek naukowych w zakresie działalności badawczo-rozwojowej. Na realizację tego działania przeznaczono **15 026 109 EUR** (51 036 179,2185 PLN), co stanowi 20,00% alokacji na Oś.

Działanie 2.3. *Wsparcie instytucji otoczenia biznesu i transferu wiedzy* - celem działania jest wsparcie instytucji otoczenia biznesu i transferu wiedzy poprzez inwestycje i doradztwo. Na jego realizację przeznaczono **17 337 818 EUR** (68 744 448,37 PLN), co stanowi 23,08% alokacji na Oś.

Działanie 2.4. *Marketing gospodarczy* - celem działania jest promocja gospodarcza województwa lubelskiego. Na realizację tego działania przeznaczono **8 090 982 EUR** (32 080 743,63 PLN) co stanowi 10,77% alokacji na Oś.

Do głównej grupy Beneficjentów II Osi Priorytetowej należą: przedsiębiorcy jednostki samorządu terytorialnego, instytucje otoczenia biznesu szkoły wyższe, jednostki naukowe, organizacje pozarządowe, jednostki sektora finansów publicznych posiadające osobowość prawną.

DIGITAL SIGNAGE

IN STORES FOR DIGITAL MEDIA - AS SCREENS, CONTENT AND SOLUTIONS

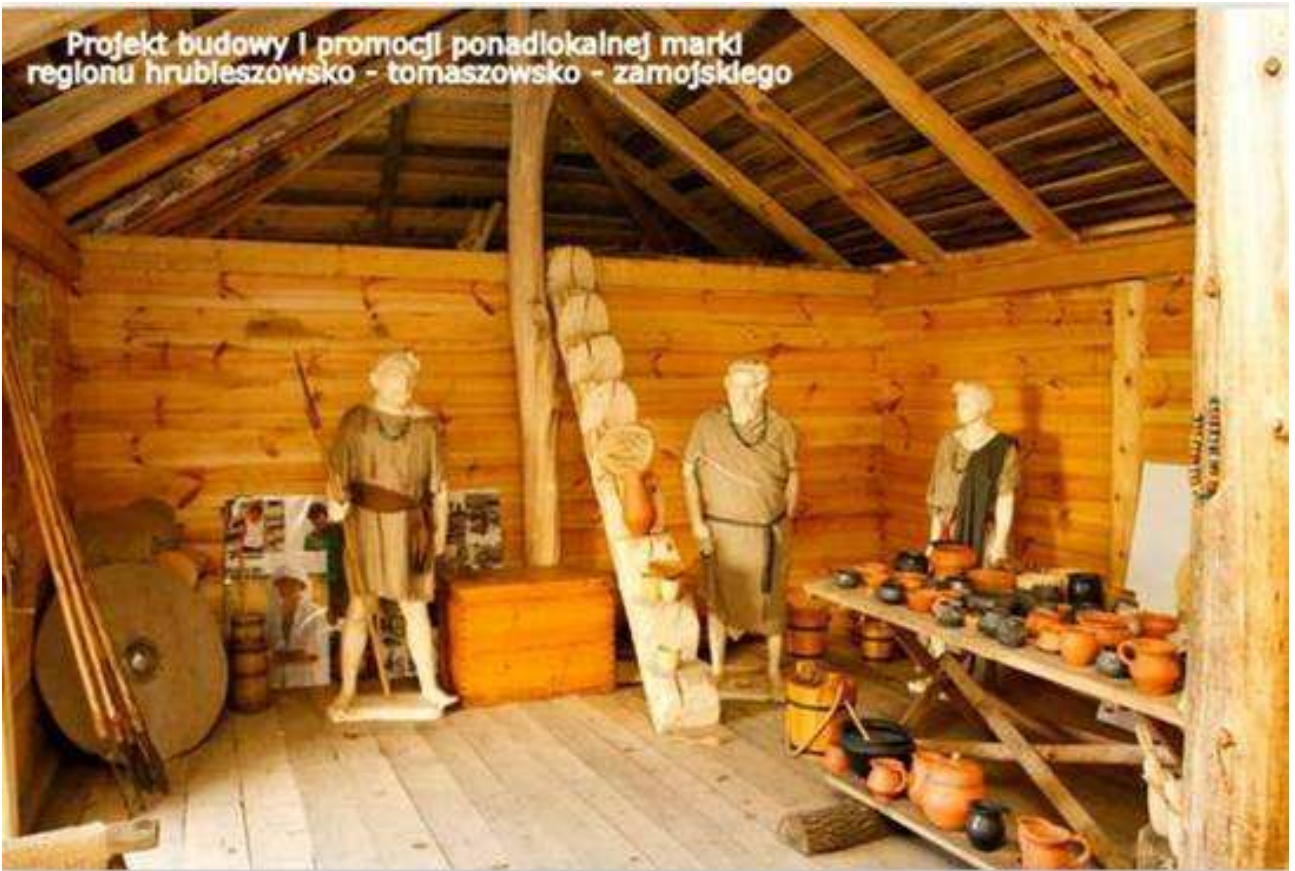
EXPO 2010

15, 16, 17 June 2010 | Messe Essen | Essen | Germany

Udział w międzynarodowych targach DIGITAL SIGNAGE EXPO 2010

Projekt budowy i promocji ponadlokalnej marki
regionu hrubieszowsko - tomaszowsko - zamojskiego

1.2.1 Osiągnięcie celów i analiza postępów

- **Informacja na temat rzeczowych i finansowych postępów realizacji priorytetu**

Dane dotyczące postępu fizycznego II Osi Priorytetowej został przedstawiony w załączniku nr IV w Tabeli 4.2.

- **Analiza jakościowa**

Konkursy

Od początku Programu w ramach II Osi Priorytetowej ogłoszono łącznie **13** konkursów na nabór wniosków o dofinansowanie. W ramach ogłoszonych konkursów wpłynęło łącznie **183** wnioski o dofinansowanie na wnioskowaną kwotę wsparcia – **54 871 484,65 EUR** (217 565 436,67 PLN). Natomiast w danym okresie sprawozdawczym ogłoszonych zostało **8** konkursów, w ramach których złożonych zostało **117** wniosków o dofinansowanie na wnioskowaną kwotę wsparcia równą **10 088 401,39 EUR** (40 000 511,51 PLN).

Największym zainteresowaniem cieszą się konkursy dla Działania 2.4 w ramach, którego od początku programowania złożonych zostało najwięcej wniosków o dofinansowanie, a tym samym wartość wnioskowanego wsparcia przekroczyła wysokość dostępnych środków w ramach ogłoszonych konkursów.

Najmniejszym zainteresowaniem cieszył się konkurs dotyczący infrastruktury z zakresu B+R. Powodem niskiego zainteresowania były następujące elementy: niski poziom dofinansowania i mała kwota dofinansowania w stosunku do ogólnej wartości projektów. Zdecydowana większość potencjalnych beneficjentów uzyskała wsparcie w ramach programów krajowych, a w związku z tym wypełniła lukę funkcjonalną odnoszącą się do działalności z sektora B+R. Dzięki wsparciu projektów z programów krajowych nastąpiła poprawa stopnia nasycenia jednostek prowadzących działalność badawczo-rozwojową w aparaturę naukowo-badawczą. Ponadto znacznej poprawie uległy również możliwości i zaangażowanie potencjału w sektorze MSP. Projekty realizowane w programach krajowych potwierdzają założenia diagnozy społeczno –gospodarczej zawartej w RPO WL, iż w regionie lubelskim istnieje silny potencjał ośrodków badawczych w takich dziedzinach jak: rolnictwo, ochrona środowiska, biotechnologia, medycyna i optoelektronika.

Jedynym projektem z zakresu B+R w ramach RPO WL jest inwestycja realizowana przez Instytut Nawozów Sztucznych w Puławach, a dotycząca modernizacji bazy laboratoryjnej na potrzeby Pracowni Preparatyki i Jakości Katalizatorów oraz Nawozowego Laboratorium Badawczego. Przedmiotem projektu jest modernizacja bazy laboratoryjnej Pracowni Preparatyki i Jakości Katalizatorów, funkcjonującej w strukturze organizacyjnej Zakładu Katalizatorów oraz Nawozowego Laboratorium badawczego, funkcjonującego w strukturze organizacyjnej Zakładu Analitycznego. Projekt zakłada modernizację pomieszczeń, wymianę wyposażenia oraz zakup nowych środków trwałych niezbędnych do wykonywania badań, do podniesienia jakości tych badań oraz tworzenia nowych technologii i produktów. Modernizacja części bazy badawczej Instytutu oraz doposażenie w nowoczesny sprzęt i aparaturę umożliwi świadczenie większej liczby wysokiej jakości usług badawczych oraz prowadzenie badań zarówno własnych jak i na zlecenie przemysłu mających na celu stworzenie nowych technologii i produktów.

Jednakże podkreślić należy, iż w celu dopełnienia komplementarności i celowości przedmiotowej inwestycji Beneficjent realizuje również projekt współfinansowany w ramach PO RPW, którego celem projektu jest utworzenie kompletnie wyposażonego Centrum Badań Procesów Ekstrakcji Nadkrytycznej surowców roślinnych z zastosowaniem CO₂, które będzie bazą do prowadzenia badań nad procesami ekstrakcji nadkrytycznej różnorodnych surowców roślinnych, co umożliwi prowadzenia badań przemysłowych i przedkonkurencyjnych surowców roślinnych, których efektem będą nowe procesy ekstrakcji i nowe produkty ekstrakcji. Opracowane technologie bezodpadowego wykorzystania surowców roślinnych i zwierzęcych będą stanowiły ofertę dla różnych gałęzi przemysłu: kosmetycznego, spożywczego, farmaceutycznego, paszowego. Całkowita wartość projektu została oszacowana na kwotę 8.052.963,43 EUR (31,93 mln PLN), w tym 2.736.443,88 EUR (10,85 mln PLN) stanowi dofinansowanie środkami z PO RPW.

W ramach Programu Operacyjnego Rozwój Polski Wschodniej realizowane są również inne projekty z województwa lubelskiego wpisujące się w założenia rozwoju infrastruktury B+R. Inwestycja realizowana jest przez Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie i dotyczy *Budowy Centrum Innowacyjno – Wdrożeniowego Nowych Technik i Technologii w Inżynierii Rolniczej*. Inwestycja obejmować będzie utworzenie łącznie 25 wysoko-wyspecjalizowanych laboratoriów i pracowni badawczych stanowiących rozbudowę istniejącego infrastrukturalnego zaplecza uczelni. Laboratoria Uniwersytetu Przyrodniczego będą m. in. obejmować takie obszary działalności badawczo-wdrożeniowej, jak: odnawialne źródła energii, energetykę konwencjonalną, badania in vitro, mikrobiologię, mikroskopię elektronową, elektrotechnikę i elektronikę, chromatografię gazową, wykorzystanie izotopów, ochronę środowiska, analiza wód, analizę żywności, analizę aminokwasów. Całkowita wartość projektu została oszacowana na kwotę 23.437.578,81 EUR (92,93 mln PLN), w tym 17.346.784, 36 EUR (68,78 mln PLN) stanowi dofinansowanie środkami z PO RPW.

Dzięki kolejnej inwestycji realizowanej w ramach PO RPW – *Rozbudowa Infrastruktury i doposażenie laboratoriów Centrum Doskonalenia Agrophysics* - realizowanej przez Instytut Agrofizyki im. Bohdana Dobrzańskiego PAN nastąpi modernizacja bazy i doposażenie aparatury naukowo – badawczej. Przedmiotowa inwestycja przyczyni się do wzrostu liczby projektów współpracy pomiędzy instytucjami badawczymi a przedsiębiorcami. Ponadto realizowane przedsięwzięcie spowoduje poszerzenie oferty specjalistycznych usług naukowo badawczych skierowanych w różne sektory gospodarki, a także przyczyni się do polepszenia współpracy instytucjonalnej w regionie dla wdrażania innowacyjnych rozwiązań w małych i średnich przedsiębiorstwach sektorarolno-spożywczego oraz wzrostu kontroli stanu środowiska naturalnego w regionie. Całkowita wartość projektu została oszacowana na kwotę 6.650.693,57 EUR (26,37 mln PLN), w tym 5.430.012,61 EUR (21,53 mln PLN) stanowi dofinansowanie środkami z PO RPW.

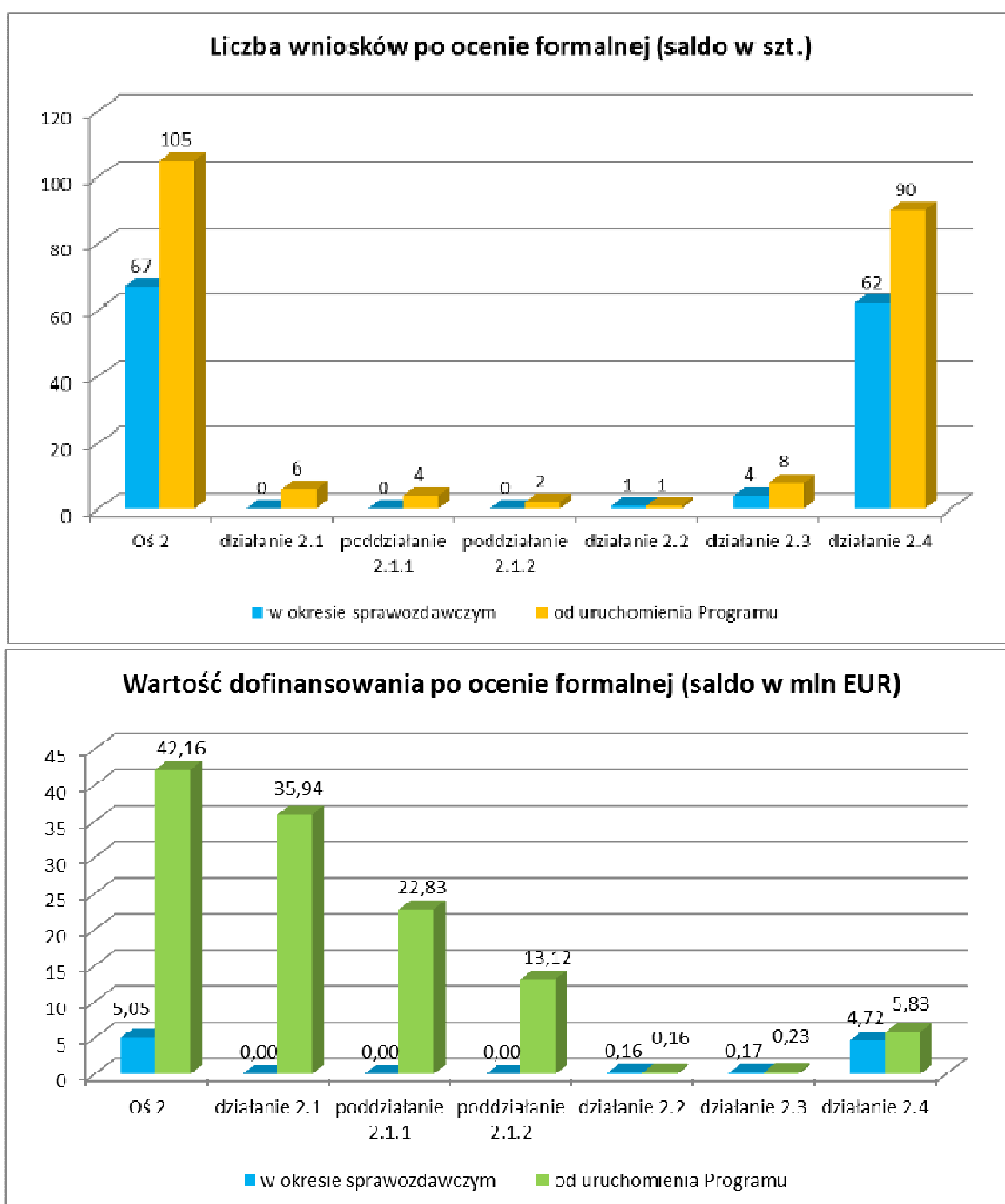
Ponadto jednym z projektów realizowanych w Programie Operacyjnym Innowacyjna Gospodarka jest projekt ECOTECH – COMPLEX – Człowiek, Środowisko, Produkcja złożony przez Uniwersytet Marii Skłodowskiej – Curie w Lublinie. Celem projektu jest stworzenie infrastruktury służącej realizacji badań naukowych i prac rozwojowych w zakresie biotechnologii, bioinżynierii, postępowi biologicznemu w rolnictwie i środowisku. Ponadto projektodawca zakłada realizację badań odnoszących się do wykorzystania źródeł energii i napełdów transportowych. Całkowita wartość projektu została oszacowana na kwotę

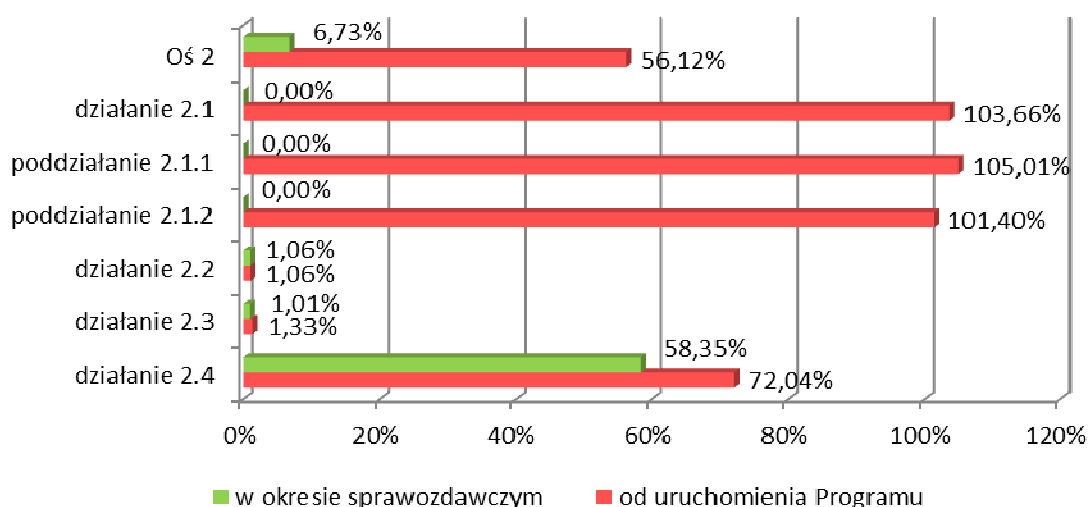
36.252.206,80 EUR (143,74 mln PLN), w tym 30.814.627,99 EUR (122,18 mln PLN) stanowi dofinansowanie środkami z PO IG.

Przedstawione powyżej przykłady odpowiadają na problemy przedstawione w diagnozie społeczno-gospodarczej województwa. Jednocześnie wskazują na podniesienie poziomu aktywności jednostek badawczych i szkół wyższych w zakresie rozbudowy infrastruktury służącej przeprowadzaniu badań naukowych wykorzystywanych w biznesie. Przedmiotowe inwestycje świadczą o istnieniu dobrze funkcjonującego sektora oferującego komercyjne badania przemysłowe.

Wnioski o dofinansowanie poprawne formalnie

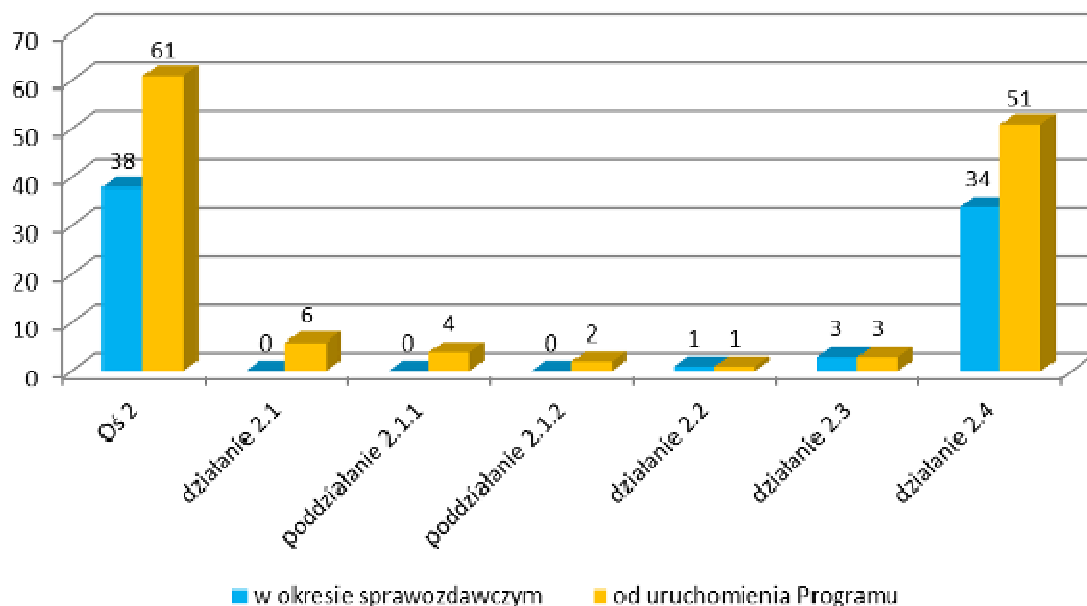

Stopień wykorzystania alokacji na Oś i działanie na etapie wniosków po ocenie formalnej

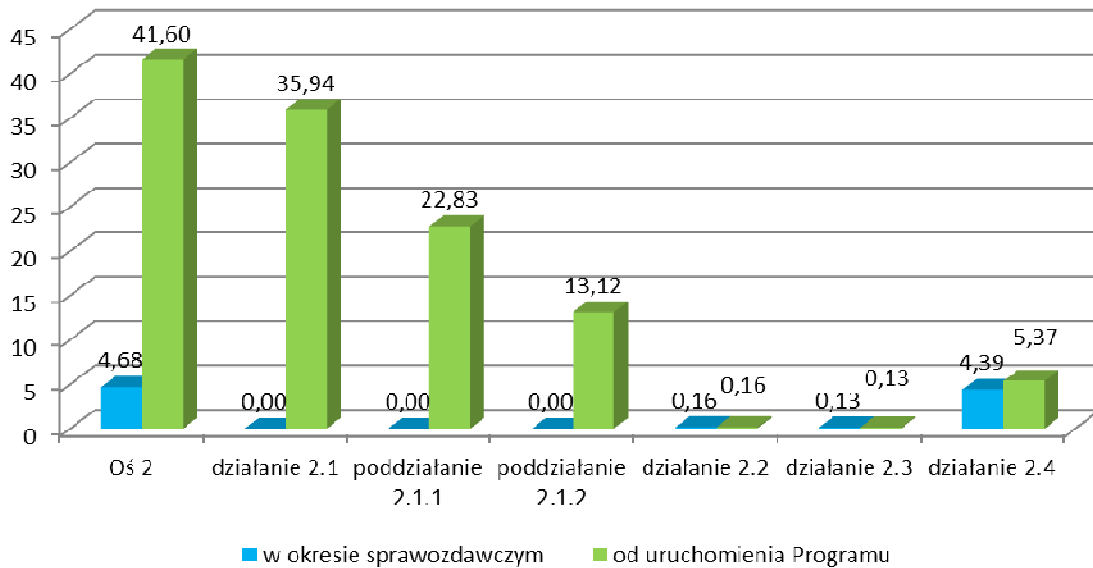

Wnioski zatwierdzone do realizacji

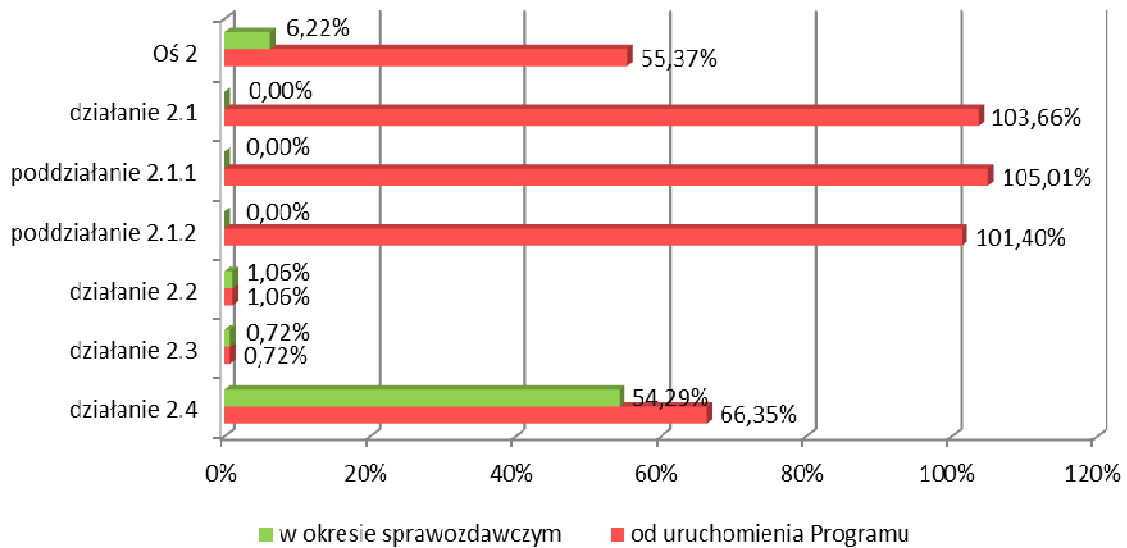
Liczba wniosków zatwierdzonych do dofinansowania (saldo w szt.)

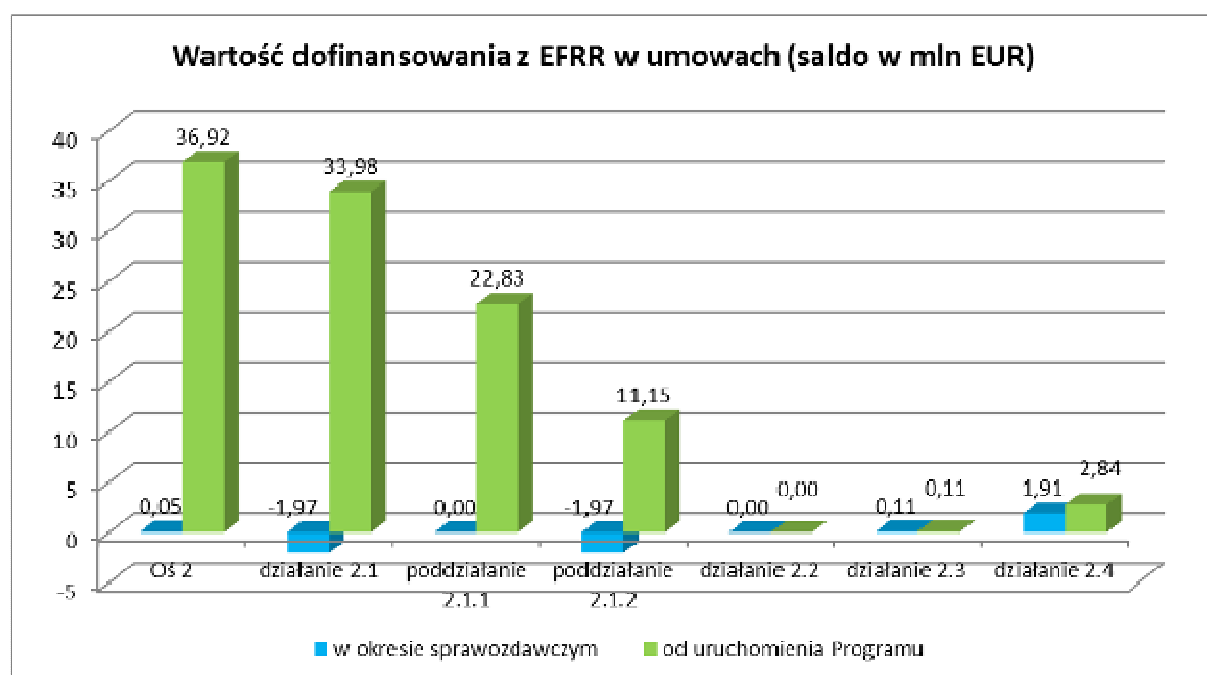
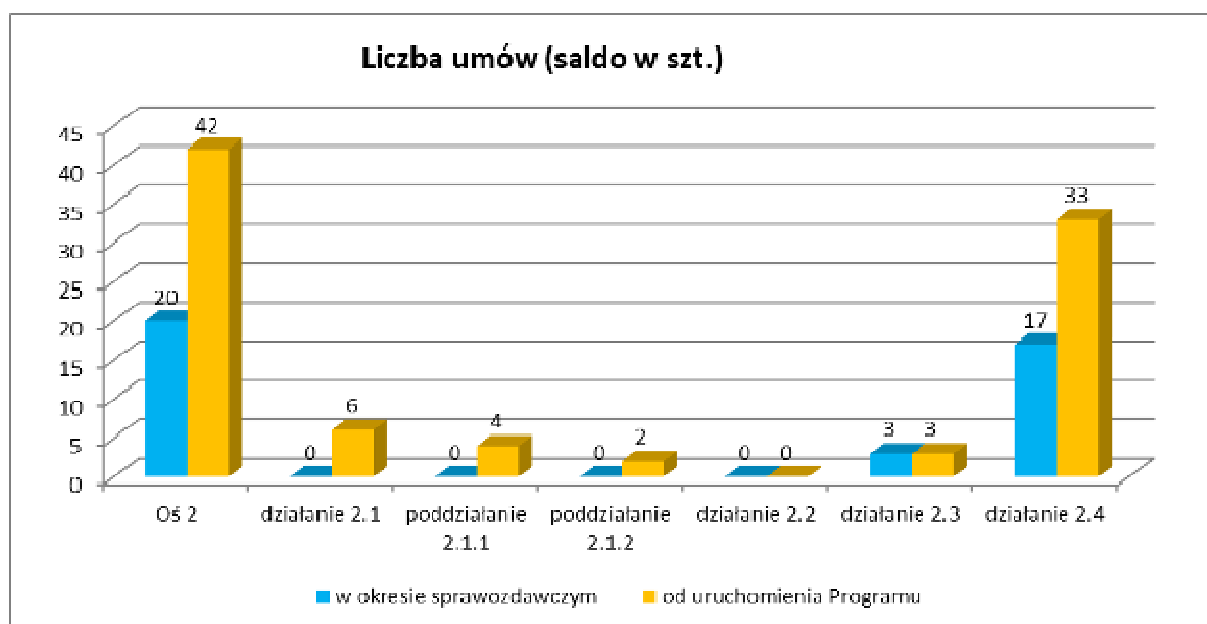
Wartość dofinansowania wniosków zatwierdzonych do realizacji (saldo w mln EUR)

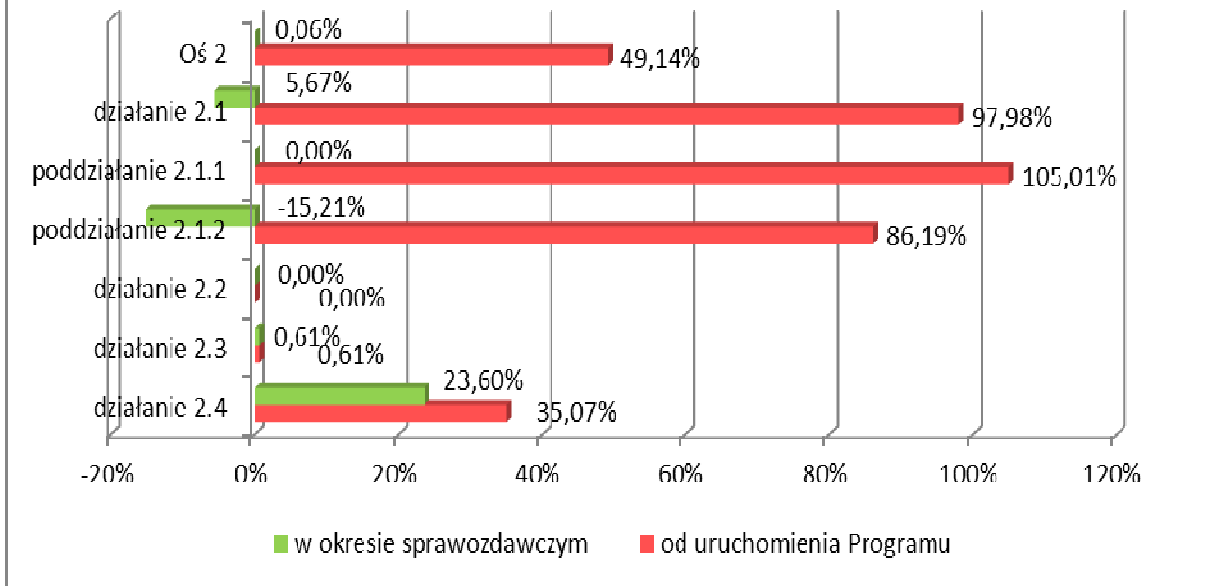
Stopień wykorzystania alokacji na Oś i działanie na etapie wniosków zatwierdzonych do realizacji

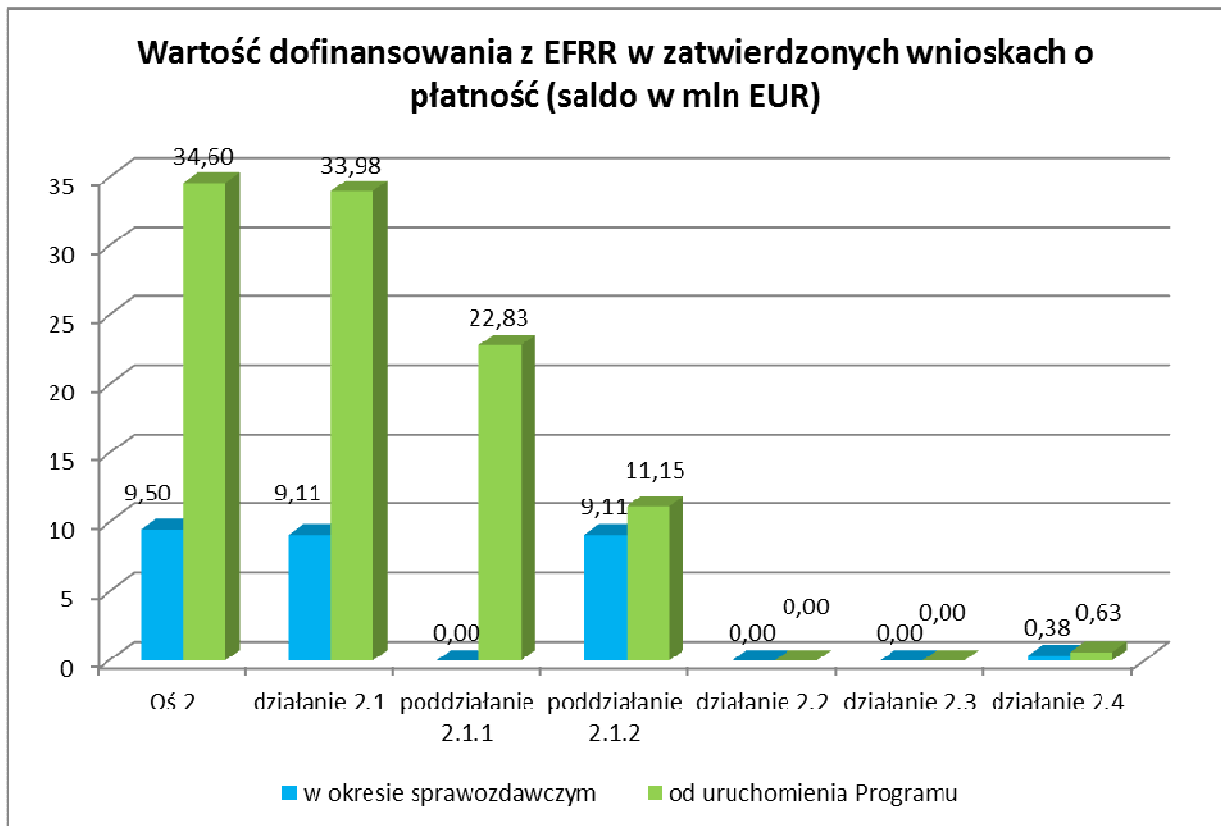
Umowy

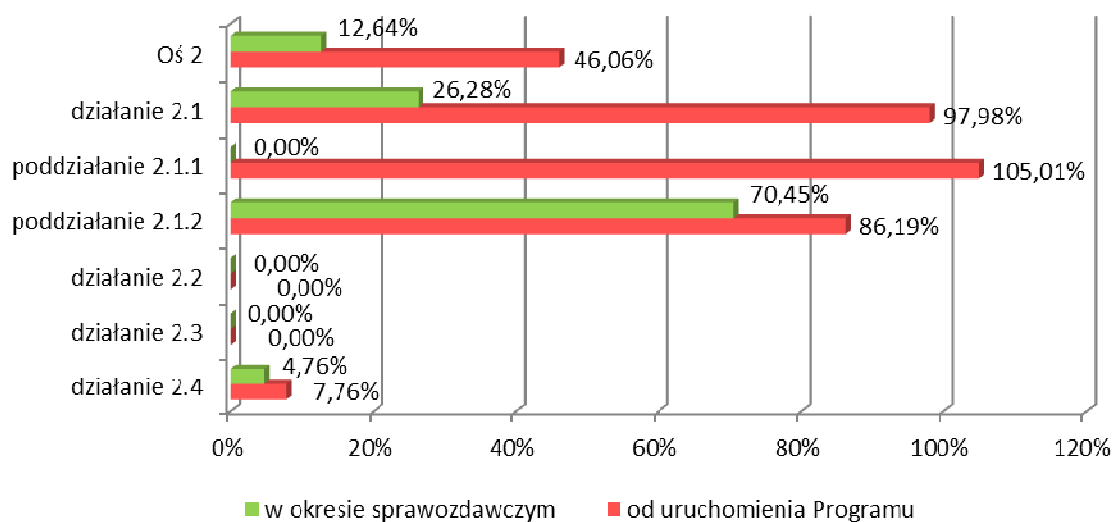
Stopień wykorzystania alokacji na Oś i działanie na etapie podpisanych umów

Wnioski o płatność

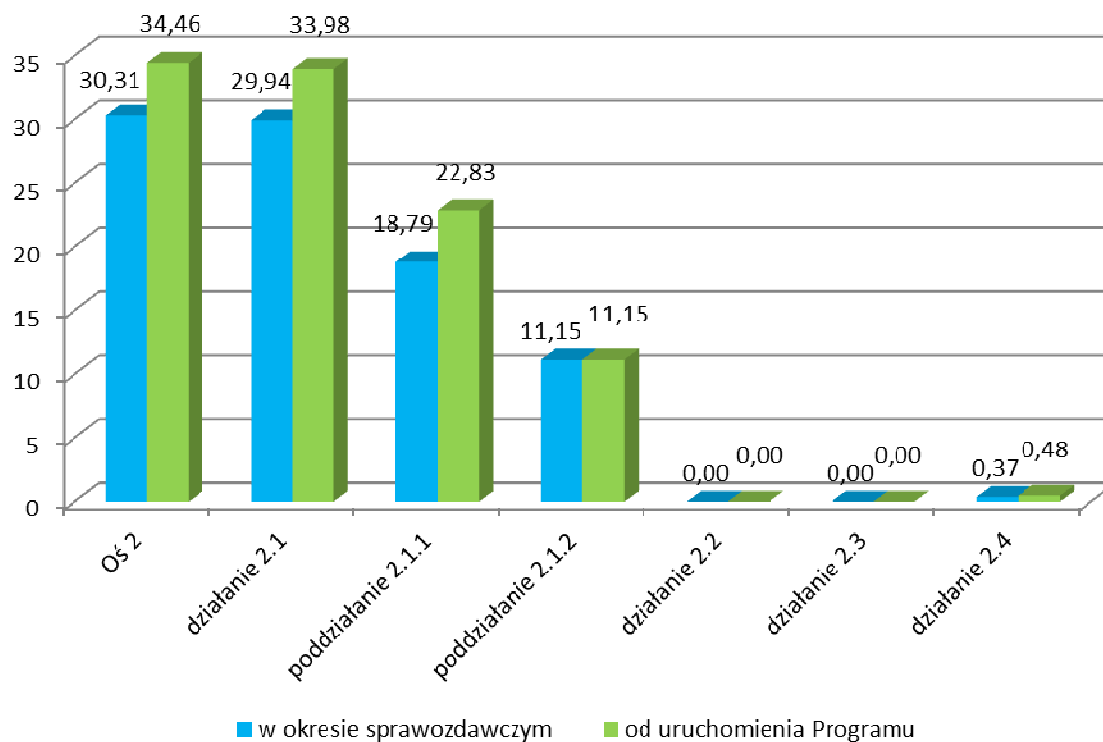

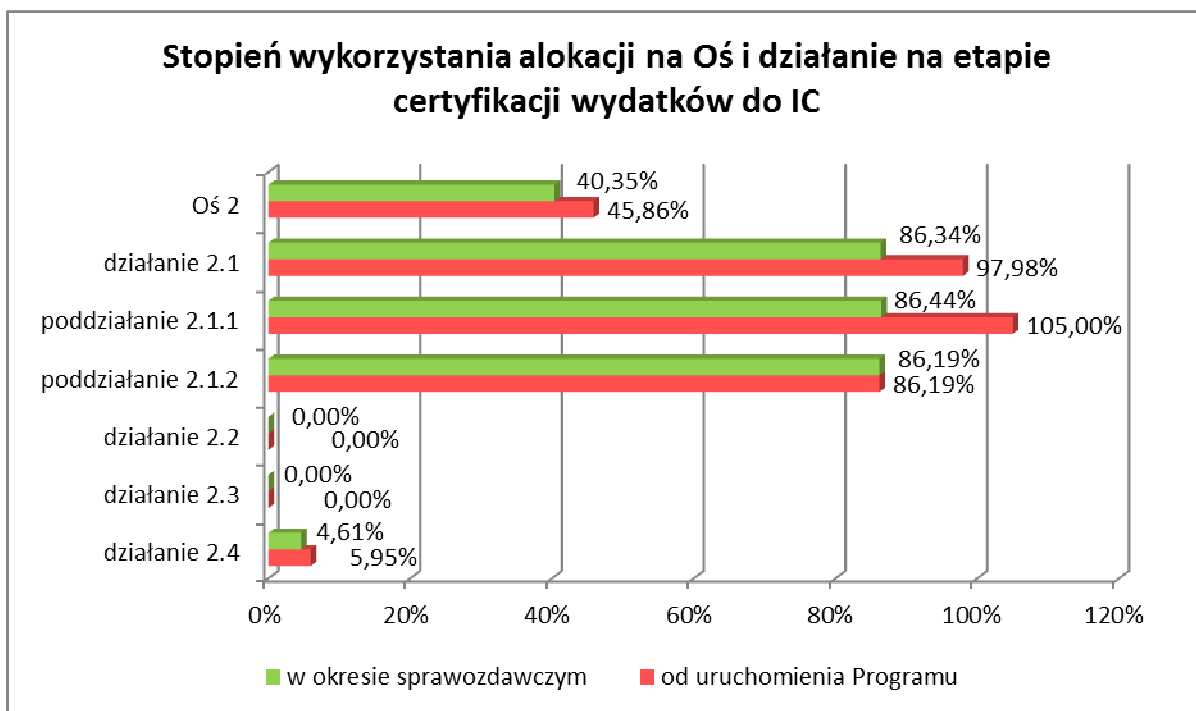
Stopień wykorzystania alokacji na Oś i działanie na etapie wniosków o płatność

Poświadczenia i certyfikacja

Poświadczenia i deklaracje wydatków skierowane przez IZ do IC - dofinansowanie z EFRR (saldo wartości w mln EUR)

Tab. Rozkład udzielonego wsparcia pomiędzy obszar realizacji miejski/wiejski.

Działanie	Obszar realizacji	Liczba umów	Wartość projektów (EUR)	Dofinansowanie z EFRR (EUR)
2.1: Instrumenty pożyczkowe i poręczeniowe dla przedsiębiorstw	miejski	6	43 148 203,12	33 976 788,02
	wiejski	0	0	0
2.2 : Regionalna infrastruktura B + R	miejski	0	0	0
	wiejski	0	0	0
2.3 : Wsparcie instytucji otoczenia biznesu i transferu wiedzy	miejski	3	2 485 515,92	106 464,61
	wiejski	0	0	0
2.4 : Marketing gospodarczy	miejski	21	3 586 623,47	1 910 310,31
	wiejski	12	1 178 389,84	927 097,72
Ogółem	miejski	30	45 798 480,31	35 993 562,94
	wiejski	12	1 178 389,84	927 097,72

Rozkład terytorialny projektów według powiatów w II Osi Priorytetowej został przedstawiony w tabeli zawartej w rozdziale 2.1.6 niniejszego sprawozdania.

Tab. Rozkład udzielonego wsparcia wg rodzajów Beneficjentów.

Działanie/Oś	Rodzaj Beneficjenta	Liczba zawartych umów	Wartość ogółem projektów (EUR)	Dofinansowanie z EFRR (EUR)
2.1: Instrumenty pożyczkowe i poręczeniowe dla przedsiębiorstw	Przedsiębiorcy	2	17 197 409,35	11637686,42
	NGO	4	25 950 793,77	22339101,6
	Suma	6	43 148 203,12	33 976 788,02
2.3 : Wsparcie instytucji otoczenia biznesu i transferu wiedzy	Przedsiębiorcy	1	46 863,15	21283,22825
	NGO	2	117 898,11	85181,38209
	Suma	3	164 761,26	106 464,61
2.4 : Marketing gospodarczy	Jednostki samorządu terytorialnego	17	3 307 206,83	2731534,943
	Przedsiębiorcy	16	356 698,94	105 873,09
	Suma	33	3 663 905,77	2 837 408,03
Oś 2 : Infrastruktura ekonomiczna	Jednostki samorządu terytorialnego	17	3 307 206,83	2731534,943
	Przedsiębiorcy	19	17 600 971,45	11 764 842,73
	NGO	6	26 068 691,88	22 424 282,98
	Suma	42	46 976 870,15	36 920 660,66

Tab. Rozkład udzielonego dofinansowania przeznaczonego na realizację inwestycji w poszczególnych obszarach wsparcia.

Działanie/Oś	Obszar/nazwa kategorii	kod kategorii	Liczba podpisanych umów	Wartość ogółem projektów (w EUR)	Dofinansowanie z EFRR (w EUR)
2.1 Instrumenty pożyczkowe i poręczeniowe dla przedsiębiorstw	BADANIA I ROZWÓJ TECHNOLOGICZNY, INNOWACJE, PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ	1-9			
	Usługi w zakresie zaawansowanego wsparcia dla przedsiębiorstw i grup przedsiębiorstw	05	6	43 148 203,12	33 976 788,02
2.3 Wsparcie instytucji otoczenia biznesu i transferu wiedzy	BADANIA I ROZWÓJ TECHNOLOGICZNY, INNOWACJE, PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ	1-9			
	Usługi w zakresie zaawansowanego wsparcia dla	05	3	164 761,26	106 464,61

	przedsiębiorstw i grup przedsiębiorstw				
2.4 Marketing gospodarczy	BADANIA I ROZWÓJ TECHNOLOGICZNY, INNOWACJE, PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ	1-9			
	Usługi w zakresie zaawansowanego wsparcia dla przedsiębiorstw i grup przedsiębiorstw	05	19	2 477 833,20	1 979 585,20
	Inne działania mające na celu pobudzenie badań, innowacji i przedsiębiorczości w MŚP	09	14	1 186 072,57	857 822,83
Oś II Infrastruktura ekonomiczna	BADANIA I ROZWÓJ TECHNOLOGICZNY, INNOWACJE, PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ	1-9	42	46976870,15	36920660,66
	Usługi w zakresie zaawansowanego wsparcia dla przedsiębiorstw i grup przedsiębiorstw	05	28	45790797,58	36062837,83
	Inne działania mające na celu pobudzenie badań, innowacji i przedsiębiorczości w MŚP	09	14	1186072,57	857822,8323
	OGÓŁEM	OGÓŁEM	42	46 976 870,15	36 920 660,66
	w tym STRATEGIA LIZBOŃSKA		42	46 976 870,15	36 920 660,66
	STRATEGIA LIZBOŃSKA jako % udział w Osi	05, 09	100,00%	100,00%	100,00%
	STRATEGIA LIZBOŃSKA jako % realizacji planu dla Osi		założenia:	75 130 546,00	49,14%

Na realizację **Strategii Lizbońskiej** przewidziano **100%** alokacji na Oś. Z analizy podpisanych umów wynika, iż realizacja planów nie jest zagrożona. Szczegółowe informacje znajdują się w pkt. 2.1.6.6 niniejszego sprawozdania.

Postęp rzeczowy Osi Priorytetowej

W latach 2006 – 2009 nastąpił w województwie lubelskim wzrost nakładów na działalność badawczo rozwojową ze 45.397.225,73 do 74.401.008,83 EUR (180 do 295 mln PLN), w tym samym okresie odnotowano wzrost udziału nakładów na B+R z 3,06 do 3,26%

w województwie do ogółu nakładów w kraju. Szybszy wzrost nakładów na B+R powoduje nadrabianie dystansu do średnich wartości w kraju jednak nadal ich wartość nieznacznie przekracza 57% średniej krajowej nakładów na 1 mieszkańca czy 1 zatrudnionego w B+R. W roku 2009 zatrudnienie w sferze B+R, mierzone w ekwiwalentach pełnego czasu pracy – EPC, było szacowane na poziomie 3,08 tys. etatów i było mniejsze w porównaniu do roku 2006 o 7,2%. Udział pracowników B+R w zatrudnieniu krajowym zmniejszył się w tym czasie z 4,5% do 4,2%. Struktura zatrudnionych w B+R w województwie lubelskim znacząco różni się od struktury krajowej. Ponad 72% pracowników zatrudnionych jest w szkołach wyższych (w kraju 56%), natomiast zaledwie 13% w przedsiębiorstwach (w kraju 18,6). Biorąc pod uwagę powyższe dane 1 utworzone miejsce pracy w zakresie B+R nie wpłynęło na wartości wskaźników w tym sektorze. Z kolei liczba udzielonych pożyczek, poręczeń z funduszy kredytowych i mikropożyczkowych wspartych w ramach programu mogła wpłynąć na poprawiające się wskaźniki podmiotów gospodarczych zarejestrowanych z rejestru REGON (9 973 podmioty w roku 2010 przy 12 708 rok wcześniej).

Analizując postęp rzeczowy według Działań realizowanych w ramach II Osi Priorytetowej można stwierdzić, iż wartość wskaźnika osiągnięcia Celu II tej Osi w **Działaniu 2.1** wzrosła. Wskaźnik rezultatu **Liczba udzielonych pożyczek, udzielonych poręczeń z funduszy kredytowych i mikropożyczkowych wspartych w ramach programu** – obecnie wynosi on 217 szt., co stanowi 108% wartości założonej do realizacji na koniec 2010 r. Szacowana realizacja do osiągnięcia do końca 2013 roku wynosi 1 144 (143%).

Ponadto w ramach renegotjacji Programu IZ RPO zaproponowała dodanie nowych wskaźników produktu dla II Osi Priorytetowej tj.: **Liczba wspartych funduszy pożyczkowych/poręczeniowych** o wartości docelowej 6 szt. oraz rezultatu tj.: **Liczba odbiorców kampanii informacyjno – promocyjnych** o wartości docelowej 3 500 osób oraz **Liczba opracowanych ofert inwestycyjnych** o wartości docelowej 28 szt. Powyższe zmiany, zaproponowane przez IZ RPO, a rekomendowane przez IK RPO (pismo zn. DKR-II-82610-3-JW/11 z dnia 4 kwietnia 2011 r.) mają charakter porządkujący, obrazujący logikę interwencji RPO WL w instrumenty inżynierii finansowej. Wartości docelowe obliczono na podstawie danych monitoringowych dotyczących projektów realizowanych oraz szacunkach odnośnie projektów możliwych do realizacji.

W **Działaniu 2.2** odnotowano wzrost wskaźnika rezultatu **Liczba utworzonych miejsc pracy w zakresie B+R** - osiągnięto wartość 1 szt., przy zakładanej wartości docelowej na w roku 2010 wynoszącej 5 szt. W roku 2013 wartość docelowa omawianego wskaźnika wynosi 20 szt. Realnego oszacowania możliwych do osiągnięcia wartości będzie można dokonać dopiero po rozstrzygnięciu konkursu dla Działania 2.2, który IP II planuje na grudzień 2011r.

Niestety, wskaźniki **Wartość zakupionego wyposażenia do pomieszczeń laboratoryjnych** oraz **Powierzchnia utworzonych/wyposażonych pomieszczeń laboratoryjnych wspartych uczelni** pozostają na poziomie zerowym z uwagi na fakt, iż pierwszy konkurs ogłoszono dopiero w roku 2010. Ponadto w ramach omawianego Działania, IP II planuje ogłoszenie kolejnego naboru (grudzień 2011 r.), dlatego też postęp w realizacji wskaźników będzie widoczny w kolejnych latach wdrażania RPO. Wskaźniki **Liczba studentów korzystających z efektów projektów** również pozostaje na poziomie zerowym, wynika to z faktu, iż przedmiotowy wskaźnik okazał się nieadekwatny wobec celów II Osi Priorytetowej, a w szczególności Działania 2.2, którego realizacja ma się przyczynić do zwiększenia potencjału uczelni i jednostek naukowych w zakresie działalności B+R, komercjalizacji i transferu technologii. Działanie 2.2 nie obejmuje wsparciem działalności dydaktycznej, dlatego w ramach renegotjacji Programu IZ RPO proponuje usunąć omawiany

wskaźnik rezultatu i zastąpić go dwoma innymi: **Liczba projektów badawczych, rozwojowych i celowych realizowanych przy wykorzystaniu wspartej infrastruktury** z wartością docelową 120 szt. oraz **Liczba przedsiębiorstw korzystających z usług zmodernizowanych laboratoriów** z wartością docelową 400 szt. Rekomenduje się dodanie powyższych wskaźników, jako adekwatnie oddających cele Osi Priorytetowej II oraz logikę interwencji RPO WL w zakresie wspierania infrastruktury B+R. Wartości docelowe zostały obliczone na podstawie danych monitoringowych dotyczących projektów realizowanych oraz szacunkach odnośnie projektów możliwych do realizacji.

Dla **Działania 2.3** wartości wskaźników produktu **Powierzchnia utworzonych/wyposażonych parków, inkubatorów** oraz rezultatu **Liczba firm, które skorzystały z usług wspartych instytucji otoczenia biznesu** nie wykazały wzrostu z uwagi na fakt, iż 2 konkursy dla tego działania zakończyły się dopiero w grudniu 2010 r. i obecnie trwa ocena formalna wniosków o dofinansowanie. Dokładną analizę wskaźników będzie można przeprowadzić po podpisaniu wszystkich umów. Szacuje się jednak iż założone w Programie wartości docelowe na rok 2013 powyższych wskaźników zostaną osiągnięte.

W **Działaniu 2.4** wskaźnik produktu **Liczba kampanii, imprez promujących region** kształtuje się na poziomie 40% - osiągnięto wartość 6 szt., przy zakładanej wartości docelowej w 2010 r. wynoszącej 15 szt. W ramach tego działania z 32 podpisanych umów, zakończonych i rozliczonych zostało 12 projektów. Szacowana realizacja do osiągnięcia do końca 2013 roku na podstawie wszystkich podpisanych umów o dofinansowanie realizacji projektów wynosi 16, przy zakładanych w 2013 r. 60 szt. Należy jednak podkreślić, iż mimo mniejszej od pierwotnie zakładanej liczby kampanii, osiągnięty zostanie cel omawianego Działania, wyrażony planowanym do wprowadzenia wskaźnikiem rezultatu **Liczba odbiorców kampanii informacyjno – promocyjnych**.

Także eksperci zewnętrzni oceniający postęp rzeczowy II Osi Priorytetowej w badaniu „Weryfikacja wartości docelowych wskaźników Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007 – 2013” wskazują, iż realizacja celów Osi nie jest zagrożona.

W odniesieniu do wskaźników, których szacowana na podstawie umów realizacja znacznie przekracza wartość docelową, IZ RPO zaproponowała zwiększenie wartości tylko dla tych wskaźników, których realizacja na podstawie wniosków o płatność końcową przebiega zgodnie z szacunkami. W pozostałych przypadkach IZ pozostawiła wartości docelowe na niezmiennym poziomie.

Po dokonaniu analizy wykorzystania środków w ramach II Osi Priorytetowej, mając do dyspozycji dodatkowe fundusze pochodzące z Krajowej Rezerwy Wykonania oraz dostosowania technicznego IZ RPO zaplanowała zmiany w alokacji środków w ramach tej Osi.

IZ RPO proponuje zmniejszenie alokacji na II Oś Priorytetową:

- przesuwać środki z działania 2.2 *Regionalna infrastruktura B+R* na działanie 1.3 *Dotacje inwestycyjne dla małych i średnich przedsiębiorstw* (uzasadnienie przedstawiono w zmianach alokacji w I Osi).
- przesuwać środki z działania 2.1 *Instrumenty pożyczkowe i poręczeniowe dla przedsiębiorstw* i 2.3 *Wsparcie instytucji otoczenia biznesu i transferu wiedzy* na działanie 2.4 *Marketing gospodarczy*.

W ramach alokacji na działanie 2.1, po wybraniu do dofinansowania funduszy pożyczkowych i poręczeniowych, pozostała wolna kwota 640 000 EUR, która miała stanowić załączek do powoływanego przez samorząd województwa we współpracy z BGK funduszu poręczeniowego dla innowacyjnych przedsiębiorstw. Ostatecznie projekt ten nie doszedł do skutku. Działanie 2.1 zostało zrealizowane w 2009 roku, (ogłoszono dwa konkursy, wpłynęło łącznie 7 projektów, podpisano 6 umów, kwota wsparcia wyniosła ponad 35.813.366,96 EUR (142 mln PLN.) Wskaźniki w zakontraktowanych projektach wskazują na wykonanie założonych wartości na poziomie 130%. Na etapie przygotowywania konkursu została przeprowadzona analiza rynkowa *„Dostępu przedsiębiorców do instrumentów pożyczkowych i poręczeniowych w kontekście realizacji działania 2.1.1 Dokapitalizowanie i tworzenie funduszy pożyczkowych oraz 2.1.2 Dokapitalizowanie i tworzenie funduszy poręczeń kredytowych w ramach RPO dla woj. lubelskiego na lata 2007-2013”*, która pozwoliła ocenić rozmiar luki rynkowej w zakresie pożyczek i poręczeń dla MŚP w owym czasie. Dodatkowo zostały przeanalizowane inne źródła dokapitalizowania dostępne dla funkcjonujących funduszy oraz inne instrumenty obniżające ryzyko ich funkcjonowania. Prowadzony od momentu zakontraktowania środków monitoring pozwolił na bieżącą obserwację zmieniającego się rynku pożyczek i poręczeń, a także na badanie stosunku przedsiębiorców do tych instrumentów. Na przestrzeni trzech lat sytuacja zmieniła się na tyle, że pierwotne przesłanki do diagnozy luki finansowej w dużej mierze zniknęły. Przede wszystkim sieć funduszy poręczeniowych uruchomiona przez BGK znacząco obniża popyt na usługi lokalnych funduszy – nie mogą one konkurować z BGK z racji znacząco niższego statusu/bezpieczeństwa. Ponadto wejście w ciąg ostatnich trzech lat EFI (Europejski Fundusz Inwestycyjny), który za pośrednictwem instytucji finansowych, z którymi zawiera umowy udziela pożyczek i poręczeń. Do 2010 roku EFI był obecny w Polsce poprzez Bank BPH (produkt: kredyty inwestycyjne z poręczeniem EFI bez dodatkowych dokumentów), jesienią 2010 roku została podpisana kolejna umowa pomiędzy EFI i EBI a Bankiem PKO SA – jest to pierwsza polska instytucja finansowa, która otrzymała poręczenie EFI w ramach „Programu Ramowego na rzecz konkurencyjności i innowacji 2007 – 2013” dla linii kredytowych dedykowanych start-upom, dostępne też będą standardowe usługi czyli poręczenia kredytów inwestycyjnych dla MŚP obejmujące tak kapitał jak i odsetki od zaciągniętego kredytu. Jak widać na podstawie przedstawionego powyżej, krótkiego opisu zmienionej sytuacji rynkowej ogłaszanie dodatkowego konkursu w działaniu 2.1 nie jest zasadne – stosunkowo niewielka kwota nie zwiększy znacząco potencjału funduszy.

W ramach działania 2.3 *Wsparcie instytucji otoczenia biznesu i transferu wiedzy* (3 konkursy, 35 projektów, 14 wybranych do dofinansowania, kwota wsparcia 1.084.489,28 EUR (4,3 mln PLN) złożone wnioski wskazały na ogromną słabość tego sektora, co potwierdza również raport z badań przeprowadzonych przez IP II wspólnie z KUL, SGH i UMCS: *„Ocena instrumentów zwiększania atrakcyjności inwestycyjnej województwa lubelskiego”*. Przytoczony raport wskazuje główne słabości systemu wsparcia inwestora oraz słabość merytoryczną, organizacyjną i finansową IOB w regionie. Z jednej strony stosunkowo niewielu przedsiębiorców korzysta z usług IOB lub/i należy do stowarzyszeń przedsiębiorców czy izb gospodarczych, z drugiej – równoległe funkcjonowanie w samym tylko Lublinie 4 organizacji przedsiębiorców znacząco ogranicza ich skuteczność. IOB w regionie, poza jednym dużym podmiotem, są na tyle słabe finansowo, że pomimo oferowanego w Działaniu 2.3 wsparcia inwestycyjnego do poziomu 70%, nie są w stanie zgromadzić środków niezbędnych do zapewnienia wkładu własnego. Wartość i jakość składanych projektów wskazują na potencjał rozwojowy jeszcze w 3 – 5 IOB, pozostałe, nastawione raczej na przetrwanie niż rozwój, realizują niewielkie projekty zapewniające

im jedynie bieżącą stabilizację. Podkreślić należy, iż realokacja środków z działania 2.3 na działanie 2.4 *Marketing gospodarczy* nie zaburzy realizacji wskaźników w tym działaniu gdyż pozostałe w nim środki umożliwią zrealizowanie zakładanych wartości docelowych.

Poniżej przedstawiono krótkie uzasadnienie realokacji środków z w/w działań na działanie 2.4 *Marketing gospodarczy*.

Biorąc pod uwagę celi II Osi Priorytetowej jakim jest *stworzenie przyjaznego otoczenia dla prowadzenia działalności gospodarczej na obszarze województwa lubelskiego poprzez ułatwienie przedsiębiorcom dostępu do infrastruktury wsparcia biznesu, specjalistycznych usług doradczych, informacyjnych i finansowych*, w chwili obecnej hasło „infrastruktura wsparcia biznesu” rozumiane jest jako istnienie swoistych węzłów komunikacyjnych oferujących przedsiębiorcy możliwość zgromadzenia wiarygodnych informacji niezbędnych do podjęcia decyzji gospodarczej w jak najkrótszym czasie. Biorąc pod uwagę wyniki szeregu przeprowadzonych w ostatnich latach badań i analiz (*np. Analiza aktualnej sytuacji, trendów rozwojowych i prognoza zmian społeczno – gospodarczych w województwie lubelskim – Instytut Badań i Analiz Olsztyńskiej Szkoły Biznesu z 2009 r.; Uwarunkowania krajowej i międzynarodowej konkurencyjności województwa lubelskiego – Konsorcjum firm Ernst& Young Business Advisory oraz PBS DGA z 2011 r.*), władze regionu zdiagnozowały istnienie poważnej luki funkcjonalnej: do dnia dzisiejszego nie powstał szeroko rozpoznawany i akceptowany przez całe środowisko społeczno gospodarcze punkt pierwszego kontaktu dla inwestora, dysponujący dostępem do informacji i narzędziami jego wsparcia. Co więcej nie funkcjonują w regionie mechanizmy stale stymulujące współpracę pomiędzy szeroko rozumianymi instytucjami otoczenia biznesu, co znacząco osłabia ich oddziaływanie na otoczenie. Wobec takich wyzwań Samorząd Województwa rozważa realizację projektu (w ramach Działania 2.4), który miałby na celu zniwelowanie zdiagnozowanej luki. Przedsięwzięcie planowane do realizacji ma w związku z tym skupiać się wokół następujących elementów:

- Utworzenie wspólnego dla całego województwa Regionalnego Centrum Informacji Gospodarczej, które umożliwi połączenie funkcjonalnością i lokalizacją służb obsługi inwestora z województwa i miasta oraz utworzenie sieci współpracy wszystkich JST posiadających tereny inwestycyjne/strefy ekonomiczne (transfer wiedzy). – W efekcie tego działania powstanie jedna, czytelna, gospodarcza twarz Lubelszczyzny;
- U uruchomienie Lubelskiego Portalu Gospodarczego, który ma stanowić węzeł komunikacyjny, oferujący dostęp do danych będących w zasobach samorządów;
- Stworzenie narzędzia mającego charakter katalizatora synergii dla przedsięwzięć regionalnych;
- Elementem tego modułu będzie też inkubator klastrowy, którego rolą będzie wzmacnianie istniejących powiązań pomiędzy podmiotami.

Taki schemat postępowania realizowany metodycznie przez samorządy w stosunku do kolejnych grup organizacji/instytucji obecnych w przestrzeni społeczno – gospodarczej przyczyni się do wzmocnienia nie tylko społeczeństwa obywatelskiego, ale także zwiększenia kapitału społecznego mającego ogromny wpływ na długofalowy zrównoważony rozwój regionu.

Podkreślić należy, iż planowane przedsięwzięcie jest również dopełnieniem działań podejmowanych w kilku projektach (m. inn. Program Promocji Gospodarczej Polski Wschodniej- PPGPW (PO RPW Dz 1.4), wsparcie regionalnej sieci współpracy Centrów Obsługi Inwestora- COI (PO RPW Dz 1.4), wsparcie dla sieci centrów obsługi inwestorów i eksporterów - COIE (PO IG Dz 6.2.1). Ma ono charakter całkowicie komplementarny i uzupełniający, nie powielając działań ani kosztów w nich zawartych. Dzięki interwencji w

postaci wsparcia wspomnianych wyżej działań utworzone Centrum powinno usytuować Lubelskie w grupie regionów posiadających profesjonalne służby obsługi inwestora.

Tabela przedstawiająca propozycje alokacji dodatkowych środków i realokacji dotychczasowych środków w ramach II Osi Priorytetowej została zamieszczona w rozdziale 2.1.6.4 *Rekomendacje IZ i innych instytucji*.

W ramach renegotjacji Programu IZ RPO zaproponowała również zmianę poziomu finansowania II Osi Priorytetowej do 90% środków z EFRR. Propozycja jest wynikiem przeprowadzonej analizy, która wskazuje, że istnieje zagrożenie uzyskania poziomu finansowania w stosunku 85/15 (EFRR/krajowe środki publiczne). W ramach Poddziałania 2.1.1 *Dokapitalizowanie i tworzenie funduszy pożyczkowych* przekazana została beneficjentom kwota ponad 21,5 mln EUR środków EFRR, zaś wkład własny beneficjentów stanowiły wyłącznie środki prywatne, które nie stanowią podstawy certyfikacji w ramach RPO WL. Pozostałe Działania w ramach Osi Priorytetowej II nie są wystarczające na osiągnięcie pułapu 85% środków EFRR w stosunku do środków publicznych. Wkład własny beneficjentów stanowiąc będą środki prywatne a jedyny wkład publiczny uzyskany będzie dzięki środkom budżetu państwa jako współfinansowanie projektów objętych pomocą publiczną (Działania 2.2 *Regionalna infrastruktura B+R* oraz 2.3 *Wsparcie instytucji otoczenia biznesu i transferu wiedzy*). Jedynie w ramach Działania 2.4 *Marketing gospodarczy* poprzez obniżenie poziomu dofinansowania projektów, których beneficjentami mogą być JST zwiększy się udział środków publicznych w Osi, pozwalając jednakże na osiągnięcie pułapu 90/10% (EFRR/krajowy wkład publiczny) w II Osi Priorytetowej.

Instrumenty inżynierii finansowej

Institucja Zarządzająca RPO WL zdecydowała, że skorzysta z pośredników finansowych w ramach podziału środków z szerokiej gamy instrumentów inżynierii finansowej. W ramach ogłoszonych konkursów w Działaniu 2.1 wybrano sześć projektów, które wprowadzać będą instrumenty pożyczkowe i poręczeniowe dla przedsiębiorstw (w tym 4 projekty dotyczące funduszy pożyczkowych i 2 projekty odnoszące się do instrumentów inżynierii finansowej w postaci funduszy poręczeniowych).

Łączna wartość dofinansowania w ramach umów zawartych z funduszami pożyczkowymi (Poddziałanie 2.1.1 *Dokapitalizowanie i tworzenie funduszy pożyczkowych*) wynosi 22 825 860,74 EUR (90 504 537,85 PLN), natomiast wkład własny tych funduszy wynosi 3 482 736,32 EUR (13 809 049,53 PLN). Z kolei wartość dofinansowania w wyniku podpisanych umów w ramach Poddziałania 2.1.2 *Dokapitalizowanie i tworzenie funduszy poręczeń kredytowych* wynosi 13 118 737,97 EUR (52 015 796,07 PLN), w tym EFRR wynosi 11 150 927,27 EUR (44 213 426,65 PLN), natomiast wkład własny funduszy to 3 700 361,16 EUR (14 671 932,02 PLN).

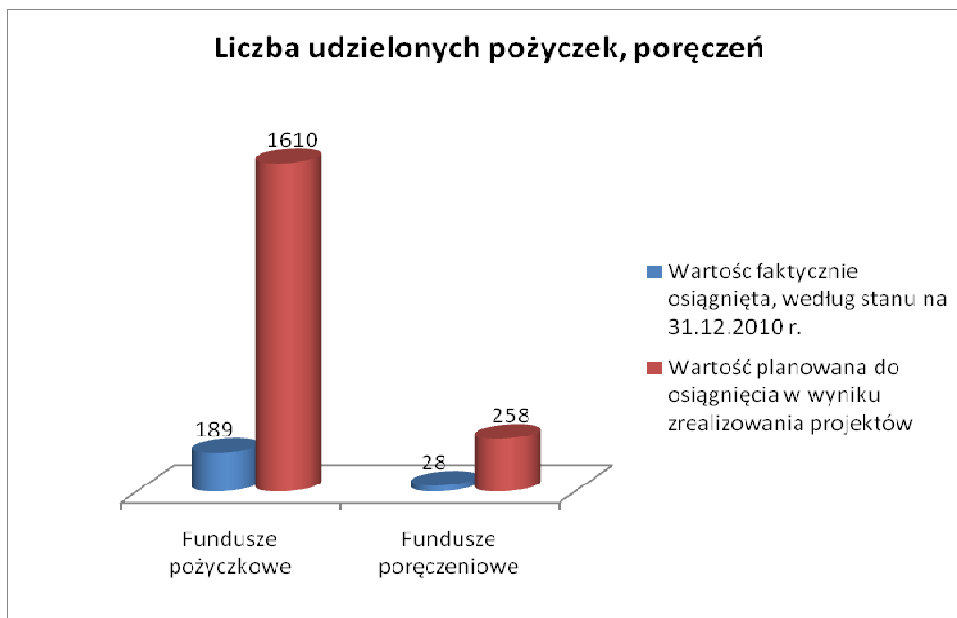
Projekty realizowane są przez trzy fundacje, spółkę akcyjną i spółkę z o.o., tj. przez:

- Biłgorajską Agencję Rozwoju Regionalnego S.A.
- Lubelską Fundację Rozwoju
- Fundację Puławskie Centrum Przedsiębiorczości
- Polską Fundację Ośrodków Wspomagania Rozwoju Gospodarczego „OIC Poland” z siedzibą w Lublinie
- Polski Fundusz Gwarancyjny Sp. z o.o.

W wyniku realizacji projektów zostanie udzielonych:

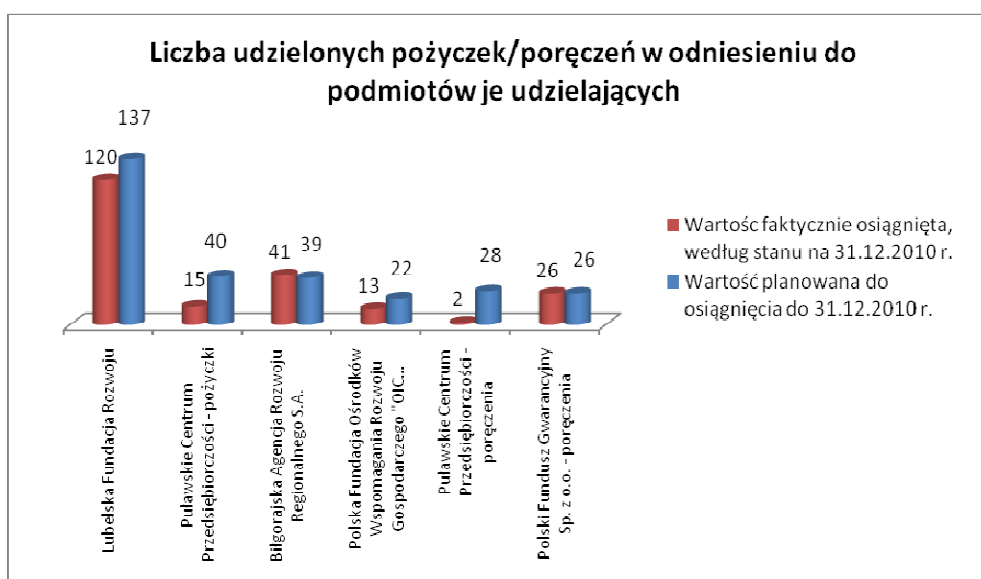
- 1610 pożyczek na łączną kwotę 22 616 300,63 EUR (89 676 632,24 PLN)
- 258 poręczeń na łączną kwotę 15 336 302,13 EUR (60 808 437,95 PLN)

Stan realizacji instrumentów inżynierii finansowej obrazują zamieszczone poniżej wykresy

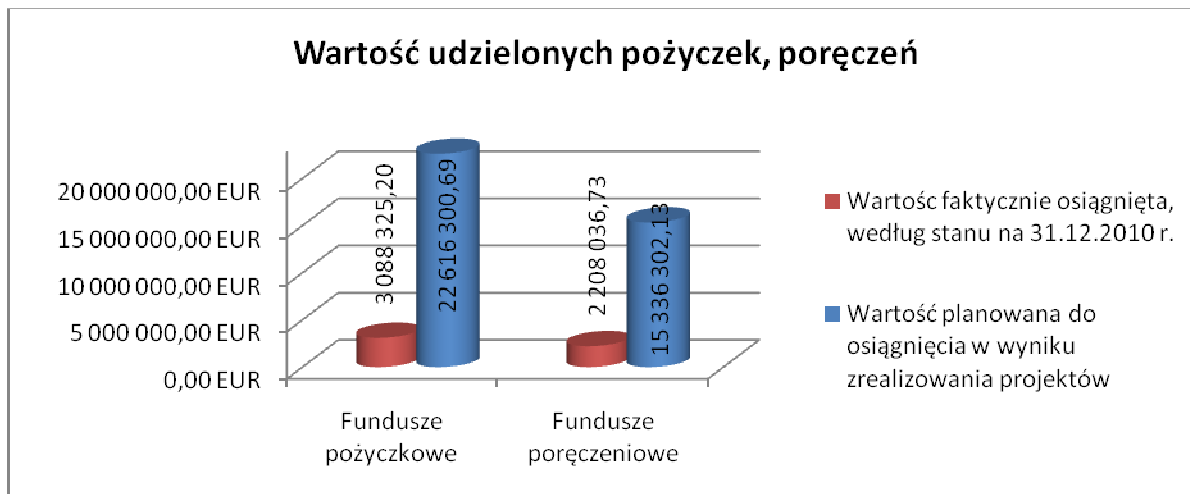

Jak wynika z przedstawionych danych fundusze pożyczkowe udzieliły 189 pożyczek, co stanowi 11,73 % wykonania zakładanej liczby udzielonych pożyczek. Jednakże w stosunku do liczby pożyczek, które zgodnie z planami operacyjnymi miały zostać udzielone do 31.12.2010 r. osiągnięta wartość stanowi już 79,41%.

Natomiast w przypadku funduszy poręczeniowych udzielonych zostało tylko 28 poręczeń, co stanowi 10,85 % liczby poręczeń planowanych do udzielenia w trakcie realizacji projektów oraz 51,85 % poręczeń, które miały zostać udzielone do końca 2010 r.

Liderem w ilości udzielonych pożyczek jest Lubelska Fundacja Rozwoju, która udzieliła 120 pożyczek, przy planowanej wartości docelowej (do 31.12.2010 r.) 137 pożyczek, co stanowi 87,59 %. Natomiast w najlepszym stopniu zakładane cele w zakresie liczby udzielonych pożyczek realizuje Biłgorajska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A., udzieliła ona bowiem 41 pożyczek, przy sformułowanych założeniach do końca 2010 r. na poziomie 39 (105%). Natomiast najwięcej poręczeń udzielił Polski Fundusz Gwarancyjny Sp. z o.o. - 26, co stanowiło 100 % planowanej wartości docelowej do końca 2010 r.

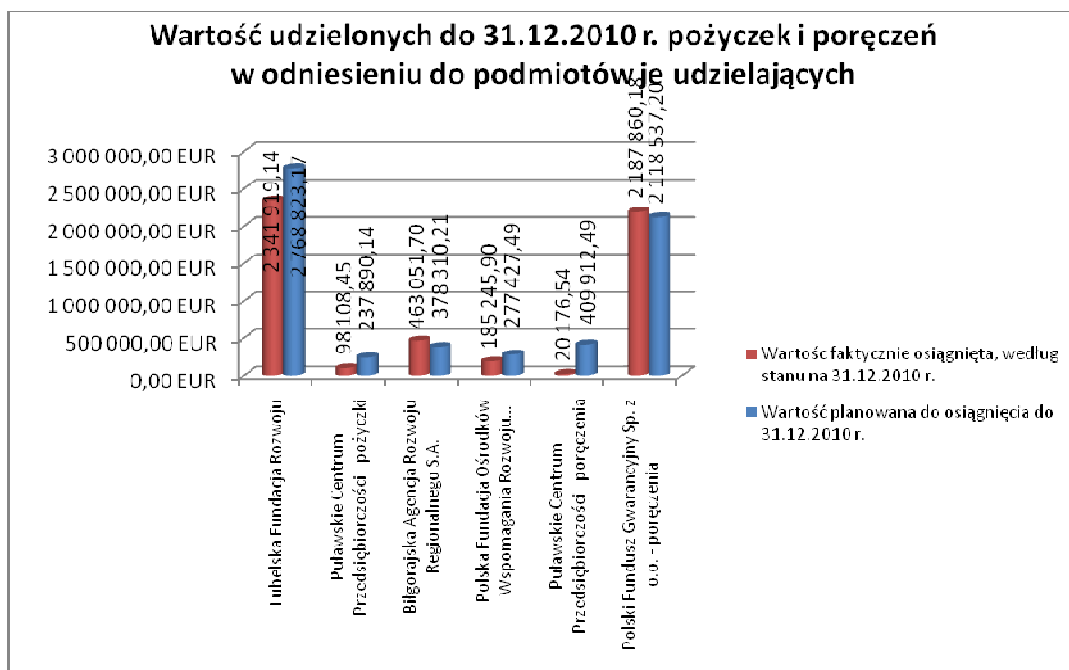

* Dane wyrażone w euro (kurs EBC z dnia 30.12.2010r. tj. 1 euro = 3,9650)

Do dnia 31.12.2010 r. udzielone zostały pożyczki i poręczenia odpowiednio na kwoty: 3 083 325,20 EUR (12 245 209,40 PLN) i 2 208 036,73 EUR (8 754 865,63 PLN), co stanowi dla Działania 2.1.1 13,65 % wykonania zakładanej wartości udzielonych pożyczek w stosunku do całego okresu realizacji projektów, natomiast w stosunku do wartości zakładanej do końca 2010 r. - 84,32 %.

Dla Działania 2.1.2 udzielone poręczenia stanowiły 14,39 % planowanych do udzielenia poręczeń do końca realizacji projektów. Środki w ramach EFRR wyniosły w przypadku udzielonych pożyczek 2 661 950,89 EUR (10 554 635,28 PLN) natomiast w przypadku poręczeń 1 411 053,42 EUR (5 594 826,84 PLN).

* Dane wyrażone w euro (kurs EBC z dnia 30.12.2010r. tj. 1 euro = 3,9650)

Na największą kwotę - 2 341 919,14 EUR (8 674 865,63 PLN) pożyczek udzieliła Lubelska Fundacja Rozwoju, przy wartości zaplanowanej do osiągnięcia do 31.12.2010 r. w wysokości 2 768 823,19 EUR (10 978 383,88 PLN). Natomiast w zakresie wartości udzielonych poręczeń widać wyraźną przewagę Polskiego Funduszu Gwarancyjnego Sp. z o.o. z udzielonymi poręczeniami na kwotę 2 187 860,18 EUR (10 978 383,88 PLN), przy wartości zaplanowanej do osiągnięcia do końca 2010 r. na poziomie 2 118 537,20 EUR (9 285 709,40 PLN).

Nieosiągnięcie w 100 % zakładanej liczby i wartości udzielanych pożyczek/poręczeń spowodowane było w głównej mierze faktem, iż umowy o dofinansowanie podpisane zostały w terminie późniejszym niż zakładano, przez co nastąpiło skrócenie okresu realizacji projektów.

Przewiduje się, iż w roku 2011 nastąpi przyspieszenie w zakresie udzielania pożyczek/poręczeń przez instrumenty inżynierii finansowej, dodatkowo mając na uwadze, że projekty te wdrażane będą do połowy 2015 r. realizacja zakładanych celów wydaje się być niezagrażona.

W zakresie wartości udzielonych pożyczek oraz kwot spłaconych sytuację przedstawia zamieszczona poniżej tabela.

Nazwa Beneficjenta	Wartość spłaconych pożyczek (w EUR)	Kapitał pozostały do spłaty (w EUR)		
		terminowy (w EUR)	opóźnienia od 31 do 90 dni (w EUR)	opóźnienia powyżej 90 dni
Lubelska Fundacja Rozwoju	524 811,57	1 805 845,87	11 261,71	0,00
Puławskie Centrum Przedsiębiorczości - pożyczki	9 899,24	88 209,21	0,00	0,00

Biłgorajska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A.	81 228,02	380 194,75	744,32	884,63
Polska Fundacja Ośrodków Wspomagania Rozwoju Gospodarczego "OIC Poland" z siedzibą w Lublinie	5 782,75	179 463,16	0,00	0,00
Razem:	621 721,57	2 453 712,98	12 006,02	884,63

* Dane wyrażone w euro (kurs EBC z dnia 30.12.2010r. tj. 1 euro = 3,9650)

Do 31.12.2010 r. z kwoty wypłaconych pożyczek w wysokości 3 088 325,20 EUR (12 245 209,40 PLN) spłacone zostało 621 721,57 EUR (2 465 126,03 PLN) (stanowi to 20,13 %). Kapitał pozostały do spłaty w wysokości 2 466 603,63 EUR (9 780 083,37 PLN) stanowi 79,86 % całkowitej kwoty wypłaconych do końca 2010 r. pożyczek. W tym kapitał pozostały do spłaty, w którym zanotowano opóźnienia od 31 do 90 dni stanowi 0,48 % całkowitego kapitału pozostałego do spłaty, natomiast kapitał do spłaty z opóźnieniem powyżej 90 dni stanowi 0,03 % tej wartości. W okresie sprawozdawczym fundusze nie przekazały żadnych kwot do windykacji.

W zakresie wartości udzielonych poręczeń oraz kwot uwolnionych sytuację przedstawia zamieszczona poniżej tabela.

Nazwa Beneficjenta	Kwota zablokowanego kapitału z tytułu zrealizowanych zabezpieczeń (w EUR)	Wielkość uwolnionego kapitału z tytułu zrealizowanych zabezpieczeń (w EUR)	Wartość kwot do zwrotu/w tym wartość kwot przekazanych do windykacji
Puławskie Centrum Przedsiębiorczości	10 870,11	9 306,43	0,00
Polski Fundusz Gwarancyjny Sp. z o.o.	2 157 090,95	30 769,23	0,00
Razem:	2 167 961,07	40 075,66	0,00

* Dane wyrażone w euro (kurs EBC z dnia 30.12.2010r. tj. 1 euro = 3,9650)

Do 31.12.2010 r. fundusze poręczeniowe przeznaczyły 2 208 036,73 EUR (8 754 865,63 PLN) na udzielenie poręczeń. W okresie sprawozdawczym kwota stanowiąca 1,81% udzielonych poręczeń została już uwolniona. Do dnia 31.12.2010 r. żaden z funduszy nie przekazał kwot do windykacji.

W okresie sprawozdawczym Instytucja Pośrednicząca II stopnia nie prowadziła bieżącego monitoringu i analizy aktywności i efektywności interwencji funduszy pożyczkowych i doręczeniowych. W związku z tym Instytucja Zarządzająca nie jest w posiadaniu informacji umożliwiających przedstawienie w niniejszym sprawozdaniu pełnej i wnikliwej analizy działalności funduszy pożyczkowych i doręczeniowych.

W związku z powyższym informacje o charakterze jakościowym (portfel udzielonych pożyczek/gwarancji w podziale na sektory przemysłu lub gospodarki regionalnej oraz sektora MŚP, informacje o utrzymanych miejscach pracy itp.) zostaną przedstawione w sprawozdaniu za rok 2011. Instytucja Zarządzająca zobligowała Instytucję Pośredniczącą II stopnia do rozszerzenia informacji przedkładanych do sprawozdania, tak aby w kolejnym sprawozdaniu znalazły się wszelkie analizy dotyczące aktywności funduszy pożyczkowych i doręczeniowych.

W przyszłym sprawozdaniu zostanie przedstawiona również analiza komparatystyczna wsparcia dotacyjnego i wsparcia w postaci instrumentów inżynierii finansowej.

Ponadto na obecnym etapie wdrażania Działania 2.1 w odniesieniu do wypłaconych pożyczek i dokonanych poręczeń (wartości odpowiednio 11,73% i 10,85 % wartości docelowych) trudno jest analizować szczegółowy wpływ tej interwencji. Badanie porównawcze zostanie przeprowadzone w następnych latach wdrażania Programu aby przedstawić rzeczywisty i wiarygodny obraz skutków interwencji funduszowej.

Wkład II Osi Priorytetowej w realizację RSI

W ramach II Osi Priorytetowej projekty w ramach działania 2.4 schemat A wpisują się w realizację RSI, Celu strategicznego Wzrost przedsiębiorczości w regionie oraz celu operacyjnego Rozwój współpracy z firmami globalnymi.

Lp.	Rodzaj działalności gospodarczej (w oparciu o klasyfikację PKD 2007)	II Oś			Procent wartości
		Liczba	Wartość dofinansowania (w PLN)	Wartość dofinansowania (w EURO)	
1	Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo (PKD 01-03)	0	0,00	0,00	0,00%
2	Górnictwo i wydobywanie (PKD 05-09)	0	0,00	0,00	0,00%
3	Przetwórstwo przemysłowe (PKD 10-33)	12	374 701,47	94 502,26	75,87%
w tym:	Przemysł wysokiej technologii (PKD 21, 26, 30.3) [ang. <i>High technology industry</i>]	1	17 242,50	4 348,68	3,49%
	Produkcja leków i wyrobów farmaceutycznych (PKD 21)	1	17 242,50	4 348,68	3,49%
	Produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych (PKD 26)	0	0,00	0,00	0,00%
	Produkcja statków powietrznych, statków kosmicznych i podobnych maszyn (PKD 30.3)	0	0,00	0,00	0,00%
w tym:	Przemysł średniowysokiej technologii (PKD 20, 25.4, 27-29, 30 [z wyłączeniem 30.3], 32.5) [ang. <i>Medium-high technology industry</i>]	7	269 292,53	67 917,41	54,53%
	Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych (PKD 20)	1	27 907,35	7 038,42	5,65%
	Produkcja broni i amunicji (PKD 25.4)	0	0,00	0,00	0,00%
	Produkcja maszyn, urządzeń, pojazdów, sprzętu transportowego (z wyłączeniem statków powietrznych i statków kosmicznych) i urządzeń elektrycznych (PKD 27-30 za wyjątkiem 30.3)	4	141 412,21	35 665,12	28,63%
	Produkcja sprzętu medycznego i dentystycznego (PKD 32.5)	2	99 972,97	25 213,86	20,24%
w tym:	Przemysł średnioniskiej i niskiej technologii (PKD 10-19, 22-25 [z wyłączeniem 25.4], 31-33 [z wyłączeniem 32.5]) [ang. <i>Medium-low and low technology industry</i>]	4	88 166,44	22 236,18	17,85%
	Przemysł spożywczy (PKD 10-12)	2	36 437,24	9 189,72	7,38%
	Przemysł tekstylny-odzieżowy i skórzany (PKD 13-15)	0	0,00	0,00	0,00%
	Przemysł drzewno-papierniczy (PKD 16-17 i 31)	0	0,00	0,00	0,00%
	Przemysł paliwowy (PKD 19)	0	0,00	0,00	0,00%

	Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych (PKD 22)	1	30 950,00	7 805,80	6,27%
	Przemysł mineralny (PKD 23)	0	0,00	0,00	0,00%
	Przemysł metalurgiczny i metalowy (PKD 24-25, z wyłączeniem 25.4)	1	20 779,20	5 240,66	4,21%
	Inne przetwórstwo przemysłowe (PKD 18, 32-33, z wyłączeniem 32.5)	0	0,00	0,00	0,00%
4	Działalność związana z wytwarzaniem i zaopatrywaniem w energię elektryczną, gaz wodę oraz gospodarowanie ściekami i odpadami (PKD 35-39)	0	0,00	0,00	0,00%
5	Budownictwo (PKD 41-43)	0	0,00	0,00	0,00%
6	Usługi (PKD 45-99)	4	119 165,42	30 054,33	24,13%
w tym:	Usługi wysokiej technologii (PKD 59-63, 72) [ang. <i>High-tech knowledge intensive services</i>]	1	43 265,67	10 911,90	8,76%
	Działalność związana z produkcją filmów, nagrań video, programów telewizyjnych, nagrań dźwiękowych i muzycznych oraz nadawanie programów radiowych i telewizyjnych (PKD 59-60)	0	0,00	0,00	0,00%
	Telekomunikacja (PKD 61)	0	0,00	0,00	0,00%
	Działalność związana z oprogramowaniem i doradztwem w zakresie informatyki (PKD 62)	1	43 265,67	10 911,90	8,76%
	Badania naukowe i prace rozwojowe (PKD 72)	0	0,00	0,00	0,00%
w tym:	Pozostałe usługi oparte na wiedzy (PKD 50-51, 58, 64-66, 69-71, 73-75, 78, 80, 84-93) [ang. <i>Knowledge intensive services</i>]	1	47 979,50	12 100,76	9,72%
	Transport wodny i lotniczy (PKD 50-51)	0	0,00	0,00	0,00%
	Działalność wydawnicza (PKD 58)	0	0,00	0,00	0,00%
	Finanse i ubezpieczenia (PKD 64-66)	0	0,00	0,00	0,00%
	Działalność profesjonalna i techniczna (PKD 69-71, 73-75)	1	47 979,50	12 100,76	9,72%
	Edukacja (PKD 85)	0	0,00	0,00	0,00%
	Inne usługi oparte na wiedzy (PKD 78, 80, 84, 86-93)	0	0,00	0,00	0,00%
w tym:	Usługi w mniejszym stopniu oparte na wiedzy (PKD 45-49, 52-56, 68, 77, 79, 81-82, 94-99) [ang. <i>Less knowlegde intensive services</i>]	2	27 920,25	7 041,68	5,65%
	Handel (PKD 45-47)	2	27 920,25	7 041,68	5,65%
	Transport, z wyłączeniem wodnego i lotniczego (PKD 49, 52-53)	0	0,00	0,00	0,00%
	Usługi hotelarskie i gastronomiczne (PKD 55-56)	0	0,00	0,00	0,00%
	Obsługa rynku nieruchomości (PKD 68)	0	0,00	0,00	0,00%
	Pozostała działalność usługowa (PKD 77, 79, 81-82, 94-99)	0	0,00	0,00	0,00%
	RAZEM	16	493 866,89	124 556,59	

Jak wynika z powyższych danych około 38 % projektów wybranych do dofinansowania stanowi projekty strategiczne dla województwa lubelskiego w ujęciu realizacji założeń RSI.

Największa liczba projektów realizowanych w ramach II Osi Priorytetowej wpisujących się w tę strategię dotyczy przetwórstwa przemysłowego - 12 projektów, w tym 4 projekty w ramach Produkcji maszyn, urządzeń, pojazdów, sprzętu transportowego.

Poza stymulowaniem innowacyjności, warunkiem rozwoju przedsiębiorczości niezbędne jest zapewnienie odpowiedniej infrastruktury ekonomicznej. Szczególne znaczenie dla rozwoju gospodarki opartej na wiedzy jest wzmocnienie sfery badawczo rozwojowej oraz dostęp do infrastruktury wsparcia biznesu, specjalistycznych usług doradczych, informacyjnych oraz finansowych.

Wkład Osi w promowanie równości szans

Opis realizacji zasady równości szans został zawarty w rozdziale 2.2.1 niniejszego sprawozdania.

Cross-financing

Informacje na temat *cross-financingu* zostały zawarte w rozdziale 2.6.3 niniejszego sprawozdania.

Krajowy Program Reform

Wkład Osi w obszary i priorytety Krajowego Programu Reform znajduje się w punkcie 2.1.6.6.

Rekomendacje Komisji Europejskiej dla II Osi Priorytetowej, przedstawione w opinii dotyczącej sprawozdania z realizacji RPO WL za 2009 r. (REGIO H.1 BG/sp D92010/ 870605. Bruksela, 1 września 2010 r.).

- *Opisać i ocenić wkład Osi Priorytetowej w realizację Regionalnej Strategii Innowacji,*
- *W obszarze B+R należy odnieść się do projektów realizowanych w ramach Programu Operacyjnego Rozwój Polski Wschodniej oraz Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarska.*
- *Należy odnieść się do celów i zdiagnozowanych problemów. Należy podjąć próbę odniesienia się do niektórych problemów wskazanych w diagnozie sektora dotyczącego np.:*
  - *B+R: w jaki sposób inwestycje zwiększają regionalny potencjał B+R? Jaka jest struktura wydatków w projektach (infrastruktura, wyposażenie badawcze)? Jaki jest ogólny wpływ na wydatki na B+R? W jaki sposób polepszyła się oferta powiązana z badaniami? Jak obszar badań i przemysłu mogłyby być rozwinięte lub wzmocnione dzięki tym inwestycjom? Czy dobre cechy/przewagi regionu zostały wzmocnione (badania w rolnictwie lub biotechnologii itp.)? Czy istnieje wpływ na przemysł z wysokim potencjałem rozwojowym? Jaki jest wpływ na konsolidację sektorów?*

Z uwagi na fakt, iż podpisanie umowy o dofinansowanie dla projektu wybranego do dofinansowania w ramach działania 2.2 miało miejsce w roku 2011 (po okresie sprawozdawczym) analiza potencjału B+R województwa lubelskiego zostanie przedstawiona w przyszłym sprawozdaniu rocznym.
  - *Środowisko biznesowe: W jaki sposób wzrósł potencjał instytucji? Czy wzrosła jakość usług? Czy rozwinęła się oferta/portfel usług? Jakie rodzaje usług mogą być wspierane? Jak został wsparty system inkubatorów?*

W obliczu wzrastającej liczby instrumentów zwrotnych w obrocie niezbędne jest ustanowienie systematycznego monitorowania i raportowania wdrażania instrumentów inżynierii finansowanej, takich jak fundusze pożyczkowe i poręczeniowe, fundusze kapitału

podwyższonego ryzyka (*venture capital funds*). Dlatego też Instytucja Zarządzająca proszona jest o przedstawienie w kolejnym Sprawozdaniu rocznym następujących informacji:

- podstawowe informacje na temat wykorzystywanych instrumentów (rodzaje instrumentów, kto zarządza funduszem, specyfika funduszy (tj. forma prawna, źródła finansowania itd.),
- postęp w redystrybucji środków do przedsiębiorstw (zatwierdzone projekty, faktyczne wypłaty, liczba utrzymanych lub utworzonych miejsc pracy),
- w zależności od rodzaju instrumentu:
  - systemy pożyczkowe – liczba zaległych pożyczek i ich wartość (kwoty pozostałe do spłaty), środki zwrócone do funduszy, liczba niespłaconych pożyczek i ich wartość itp.
  - poręczenia/gwarancje – liczba i wartość udzielonych poręczeń/gwarancji, liczba i wartość poręczeń/gwarancji, w przypadku których MŚP nie były w stanie spłacić pożyczki; liczba i wartość poręczeń, w przypadku których pożyczki MŚP ciągle pozostają do spłacenia itp.,
  - fundusze kapitału podwyższonego ryzyka (*venture capital funds*) – liczba i wartość inwestycji w MŚP, liczba i wartość kwot zwróconych przez przedsiębiorców, liczba i wartość zwrotów dla funduszy, inwestycje spisane na straty itp.

Proszę również przedstawić analizę aktywności funduszy pożyczkowych i poręczeniowych (należy przedstawić informacje na temat portfela udzielonych pożyczek/gwarancji w podziale na poszczególne sektory przemysłu lub gospodarki regionalnej oraz sektora MŚP). Należy dokonać porównania interwencji bezpośrednich grantów inwestycyjnych i inżynierii finansowej.

Rekomendacje dotyczące instrumentów inżynierii finansowej w zdecydowanej większości zostały wdrożone. – IZ RPO nie zamieściła informacji w zakresie liczby utworzonych miejsc pracy, informacji dotyczących funduszy kapitału podwyższonego ryzyka, jak też analizy aktywności funduszy pożyczkowych i poręczeniowych, portfela udzielonych pożyczek oraz porównania interwencji bezpośrednich grantów inwestycyjnych i inżynierii finansowej. Szczegółowe wyjaśnienia zostały zawarte w niniejszym rozdziale, w części dotyczącej instrumentów inżynierii finansowej. Wyczerpująca analiza dotycząca tego tematu zostanie zawarta w przyszłym sprawozdaniu rocznym.

Pozostałe w/w rekomendacje zostały wdrożone.

Rekomendacje IZ RPO dla Osi II

Rekomendacje IZ RPO zamieszczone są w opisie przedmiotowej Osi oraz rozdziale 2.1.6.4. niniejszego sprawozdania.

3.2.2 Opis istotnych problemów we wdrażaniu wraz z podjętymi i planowanymi środkami zaradczymi

Opis istotnych problemów we wdrażaniu wraz z podjętymi i planowanymi środkami zaradczymi został zamieszczony w 2.3 *Napotkane znaczące problemy oraz podjęte środki zaradcze*.

1.3 OŚ PRIORYTETOWA III

Głównym celem III Osi Priorytetowej **Atrakcyjność obszarów miejskich i tereny inwestycyjne** jest „Wzrost atrakcyjności inwestycyjnej regionu poprzez wsparcie dla obszarów rewitalizowanych i terenów inwestycyjnych.” Alokacja przeznaczona na tę Oś wynosi **69 351 273 EUR** (274 977 797,445 PLN), co stanowi 6,0% całkowitej alokacji na RPO WL na lata 2007-2013.

Główny cel zostanie osiągnięty poprzez realizację następujących działań:

- kompleksowe zagospodarowanie terenów inwestycyjnych typu „green field” i „brownfield”;
- porządkowanie historycznej tkanki urbanistycznej poprzez odpowiednie zagospodarowywanie zdegradowanych przestrzeni powiązane z nadaniem danemu obszarowi funkcji gospodarczych, edukacyjnych, turystycznych, kulturalnych i społecznych;
- regeneracja, rehabilitacja i uzupełnianie zabudowy w obszarach rewitalizacji;
- porządkowanie przestrzeni publicznych, w tym prace budowlane i modernizacyjne: placów, rynków, parkingów, placów zabaw dla dzieci, publicznych toalet miejskich, małej architektury (np. tarasy widokowe, fontanny, ławki, kosze na śmieci), miejsc rekreacji, terenów zielonych oraz prace restauracyjne na terenie istniejących parków;
- wymiana i/lub modernizacja zdegradowanej infrastruktury technicznej na obszarach objętych rewitalizacją;
- roboty budowlane lub modernizacyjne obiektów świadczących usługi w zakresie pomocy społecznej wraz z przyległym otoczeniem, jak również infrastruktury publicznej związanej z rozwojem funkcji turystycznych, rekreacyjnych, społecznych, kulturalnych i gospodarczych wraz z zagospodarowaniem przyległych terenów;
- roboty restauratorskie i konserwatorskie budynków znajdujących się w rejestrze zabytków, budynków położonych w strefie ochrony konserwatorskiej oraz budynków o wartości architektonicznej i znaczeniu historycznym nie będących w rejestrze zabytków (wraz z zagospodarowaniem przyległego terenu) oraz ich adaptacja na cele: gospodarcze, społeczne, turystyczne, kulturalne lub mieszkalne;
- tworzenie stref bezpieczeństwa i zapobieganie przestępczości w zagrożonych patologiami społecznymi obszarach miast m.in.: budowa lub przebudowa oświetlenia, zakup i instalacja systemów monitoringu itp.
- roboty budowlane i modernizacyjne dróg lokalnych (gminnych i powiatowych) oraz ulic prowadzących do dzielnic mieszkalnych i komunalnych dróg osiedlowych oraz małych obiektów inżynierskich;
- roboty budowlane i modernizacyjne infrastruktury i urządzeń przemysłowych, powojennych oraz pokoszarowych budynków mieszkalnych wraz z zagospodarowaniem przyległego terenu w celu nadania im nowych funkcji użytkowych: usługowych, turystycznych, rekreacyjnych, gospodarczych, społecznych lub mieszkalnych;
- renowacja wspólnych części wielorodzinnych budynków mieszkalnych (z wyłączeniem prowadzenia prac w indywidualnych mieszkaniach) oraz renowacja i adaptacja budynków na cele mieszkaniowe z przeznaczeniem dla gospodarstw domowych lub osób o szczególnych potrzebach;
- przygotowanie do użytkowania nowoczesnych, socjalnych budynków mieszkalnych dobrego standardu poprzez renowację i adaptację istniejących budynków stanowiących

własność władz publicznych lub własność podmiotów działających w celach niezarobkowych.

W ramach III Osi Priorytetowej realizowane są działania:

Działanie 3.1. *Tworzenie terenów inwestycyjnych* – celem działania jest poprawa atrakcyjności inwestycyjnej województwa, a w konsekwencji zwiększenie strumienia napływu kapitału inwestycyjnego zarówno zagranicznego, jak i krajowego. Na jego realizację przeznaczono **18 493 673 EUR** (73 327 413,445 PLN), co stanowi 26,67% alokacji na Oś.

Działanie 3.2. *Rewitalizacja zdegradowanych obszarów miejskich* - celem działania jest przywrócenie zdegradowanym obszarom miejskim, przemysłowym i powojskowym funkcji gospodarczych, edukacyjnych, turystycznych, społecznych i kulturalnych, a także zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej regionu oraz poprawa warunków życia mieszkańców. Na realizację tego zadania przeznaczono kwotę **50 857 600 EUR** (201 650 384 PLN), co stanowi 73,33% alokacji na Oś.

Do głównych grup Beneficjentów III Osi Priorytetowej należą jednostki samorządu terytorialnego, jednostki sektora finansów publicznych, podmioty działające w oparciu o ustawę z dnia 28 lipca 2005 r. o partnerstwie publiczno-prywatnym, organizacje pozarządowe, instytucje i organizacje zajmujące się walką z bezdomnością i mieszkaniami chronionymi (np. dla wychodzących z więzień), kościoły i związki wyznaniowe, policja, straż pożarna, spółdzielnie mieszkaniowe, wspólnoty mieszkaniowe, Towarzystwa Budownictwa Społecznego.

1.3.1 Osiągnięcie celów i analiza postępów

- **Informacje na temat fizycznych i finansowych postępów realizacji priorytetu**

Postęp fizyczny III Osi Priorytetowej został przedstawiony w załączniku nr IV w Tabeli 4.3.

- **Analiza jakościowa**

Konkursy

Od początku okresu programowania, IZ RPO ogłosiła **3** nabory wniosków w ramach przedmiotowej Osi:

Dla Działania 3.1 *Tworzenie terenów inwestycyjnych* ogłoszone zostały 2 nabory wniosków:

- konkurs nr 07/RPOWL/3.1/2009, alokacja przewidziana na konkurs: 20 587 831,12 EURO (81 630 750,40 PLN). W ramach konkursu złożonych zostało 10 projektów na łączną kwotę wnioskowanego dofinansowania 15 117 366,61 EURO (59 940 358,60 PLN).
- konkurs nr 01/RPOWL/3.1/2010, alokacja przewidziana na konkurs: 9 052 792,51 EURO (35 894 322,31 PLN). W ramach konkursu złożonych zostało 12 projektów na łączną kwotę wnioskowanego dofinansowania 20 534 489,96 EURO (81 419 252,69 PLN).

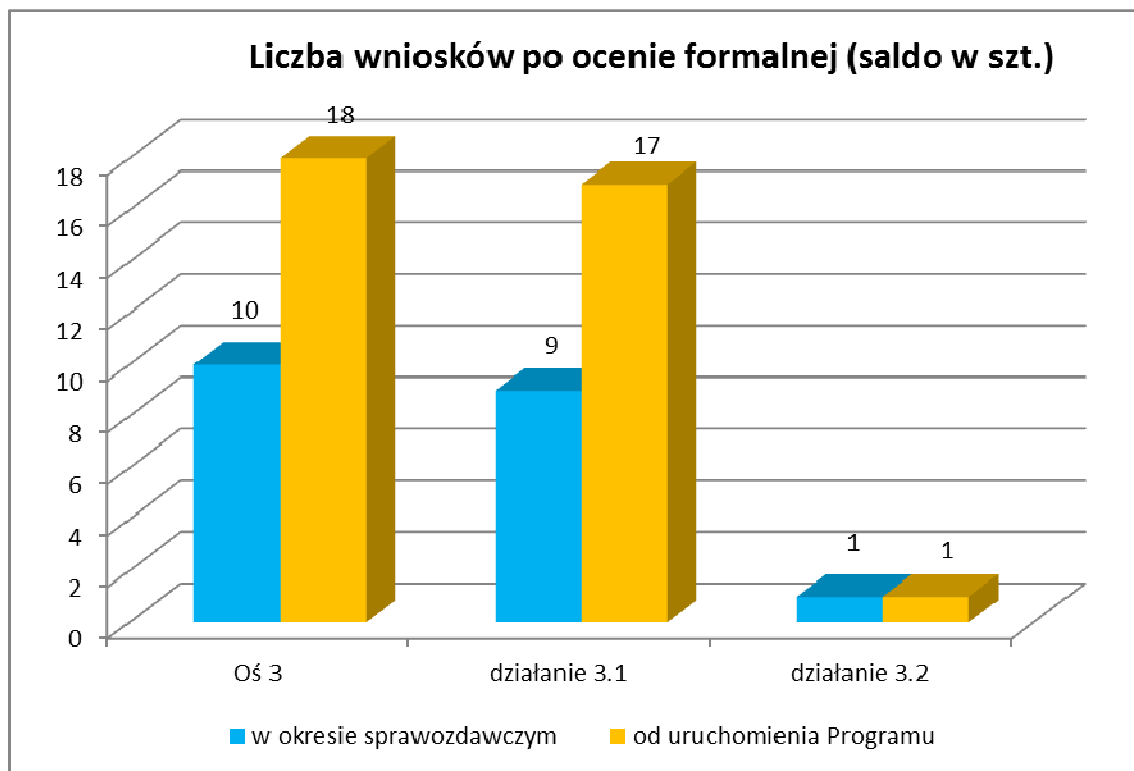
Dla Działania 3.2 *Rewitalizacja zdegradowanych obszarów miejskich* ogłoszony został 1 nabór wniosków:

- konkursu nr 03/RPOWL/3.2/2010, alokacja przewidziana na konkurs to 35 308 976,13 EUR (140 000 090,36 PLN). W ramach konkursu złożone zostały 84 projekty na łączną kwotę wnioskowanego dofinansowania 104 904 055,24 EUR (415 944 579,03 PLN).

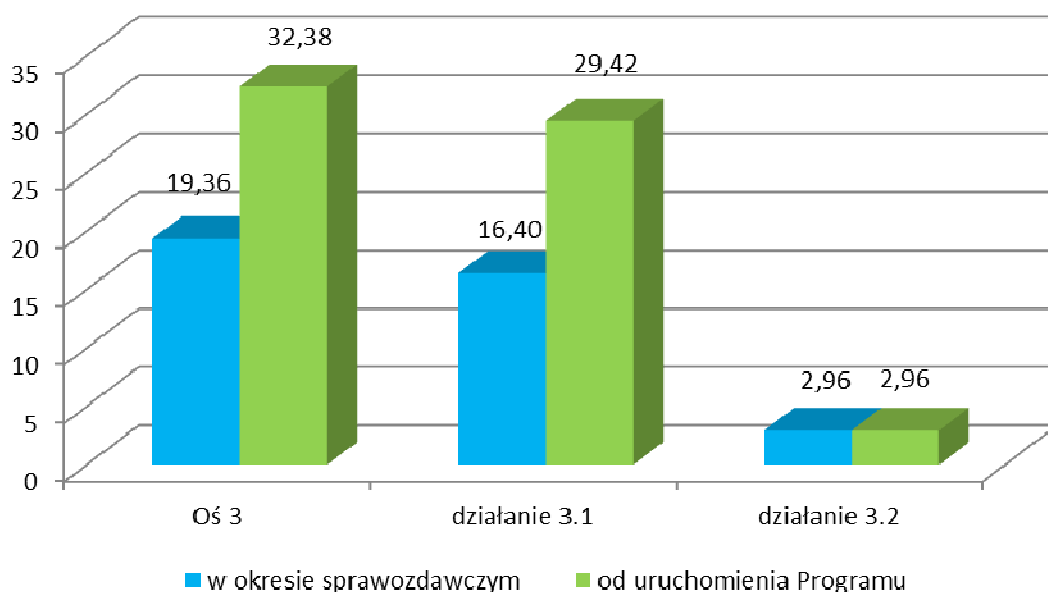
Dodatkowo, w okresie sprawozdawczym w ramach Działania 3.2 *Rewitalizacja zdegradowanych obszarów miejskich* złożony został wniosek o dofinansowanie dla **projektu kluczowego** pn. *Renowacja pobrygidkowskiego zespołu klasztornego w Śródmieściu miasta Lublina*, którego beneficjentem jest Kościół rektoralny pw. Wniebowzięcia NMP Zwycięskiej w Lublinie. Kwota wnioskowanego dofinansowania wynosiła 2 968 699,74 EUR (11 770 894,46 PLN).

Należy wskazać, iż główną grupą Beneficjentów realizujących projekty w ramach III Osi Priorytetowej w okresie sprawozdawczym (jak i od początku okresu programowania) były jednostki samorządu terytorialnego z uwagi na fakt iż do niedawna w Osi III realizowane były jedynie projekty w ramach Działania 3.1 *Tworzenie terenów inwestycyjnych*. Ze względu na brak uregulowań prawnych dotyczących udzielania wsparcia na działania rewitalizacyjne, konkurs w ramach Działania 3.2 *Rewitalizacja zdegradowanych obszarów miejskich* został ogłoszony dopiero we wrześniu 2010 r. (ze względu na dużą liczbę projektów aplikujących o wsparcie w ramach ww. działania, ocena formalna projektów aplikujących o wsparcie w ramach Działania 3.2 do końca okresu sprawozdawczego nie została jeszcze zakończona). Największą grupą aplikującą o środki w ramach ww. Działania były także jednostki samorządu terytorialnego. Spośród 84 projektów złożonych w ramach przedmiotowego konkursu 37 było realizowanych przez tę właśnie grupę beneficjentów. Dużym zainteresowaniem uzyskania wsparcia z Działania 3.2 wykazały się także spółdzielnie mieszkaniowe, składając w ramach konkursu 22 projektu; kościoły i inne związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i innych związków wyznaniowych, składając w ramach konkursu 10 projektów oraz wspólnoty mieszkaniowe, składając w ramach konkursu 7 projektów.

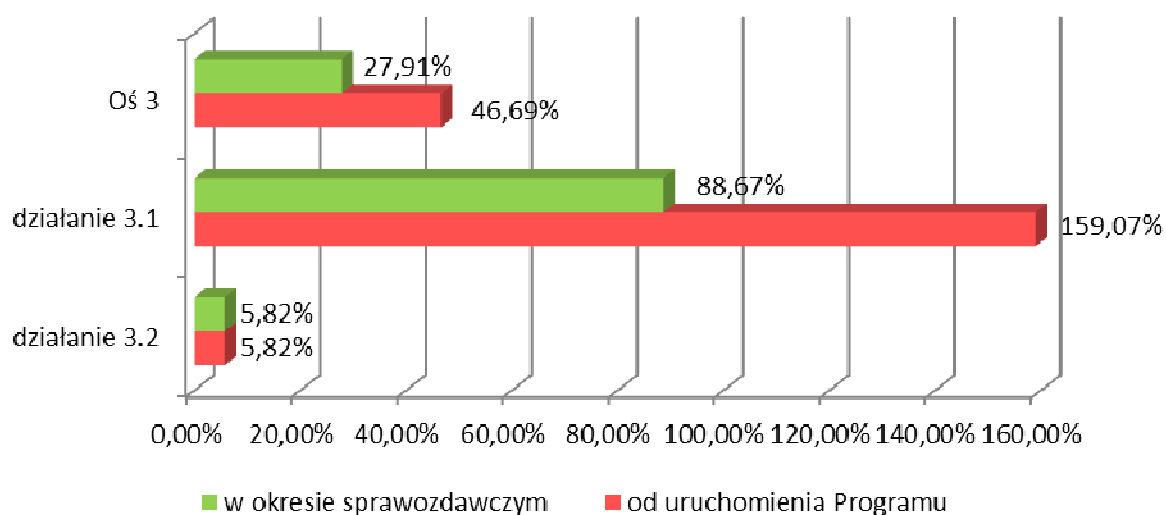
Wnioski o dofinansowanie poprawne formalnie

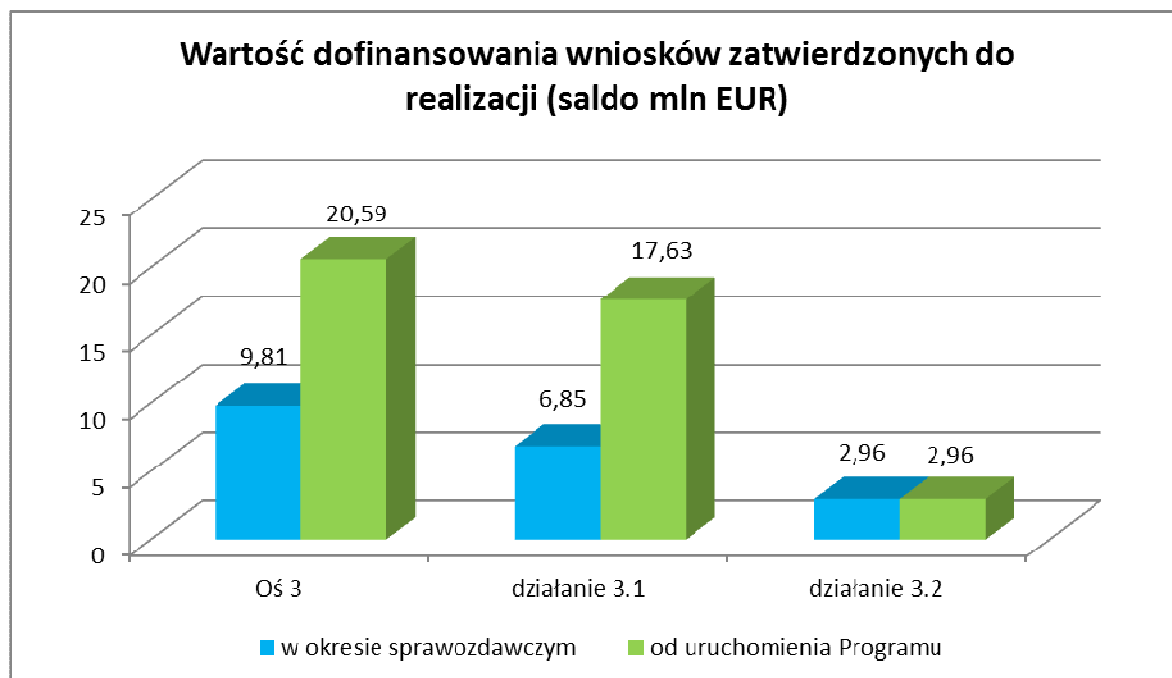
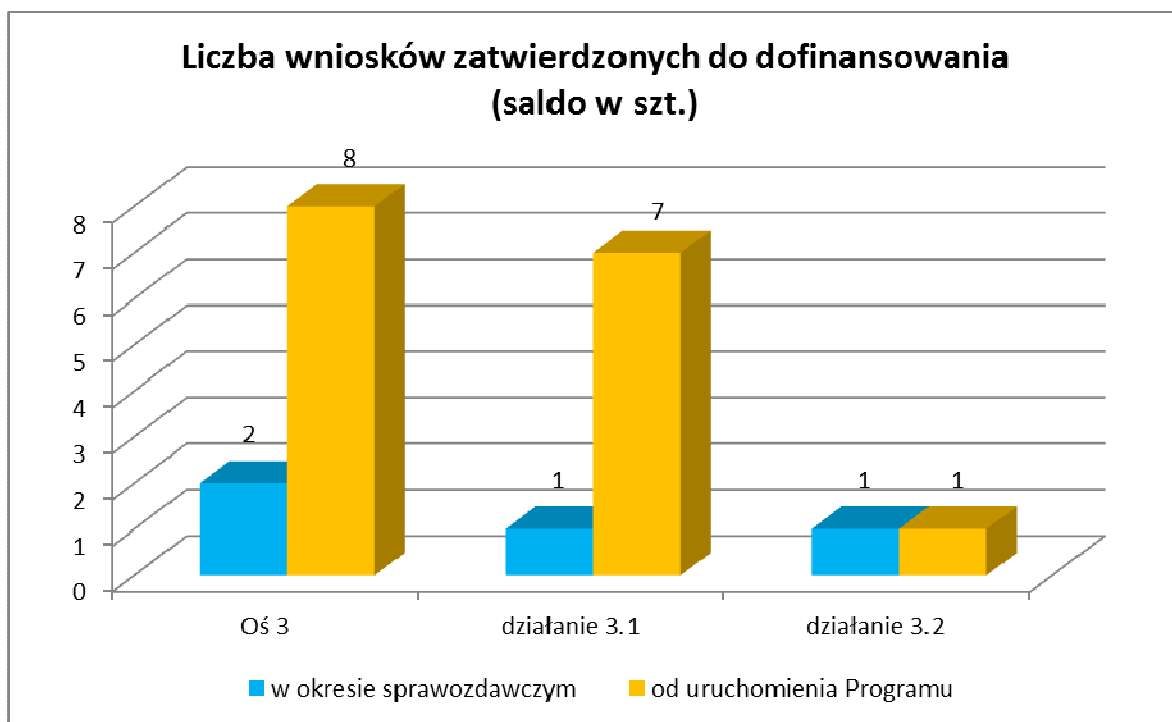
Wartość dofinansowania po ocenie formalnej (saldo w mln EUR)

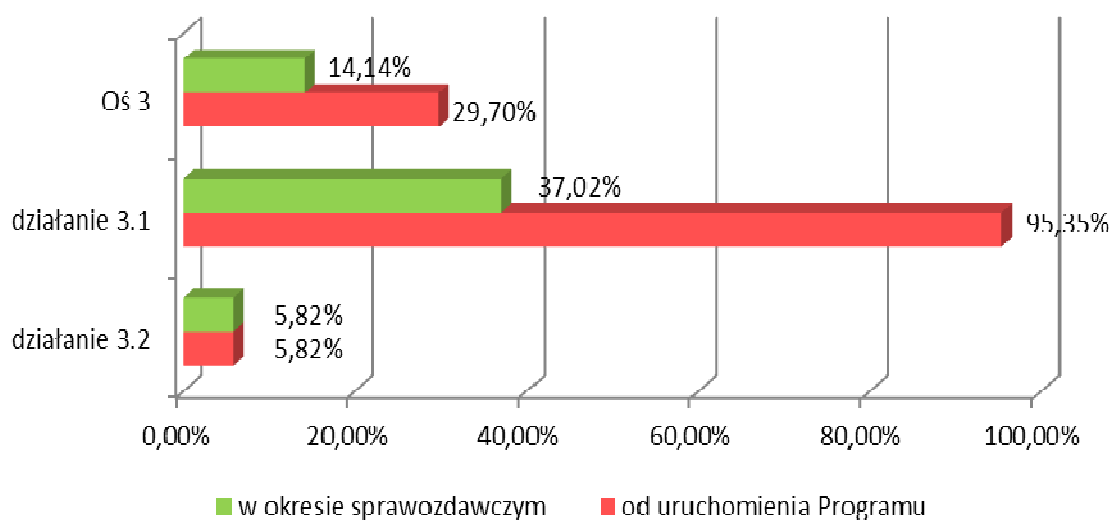
Stopień wykorzystania alokacji na Oś i działanie na etapie wniosków po ocenie formalnej

Wnioski zatwierdzone do realizacji

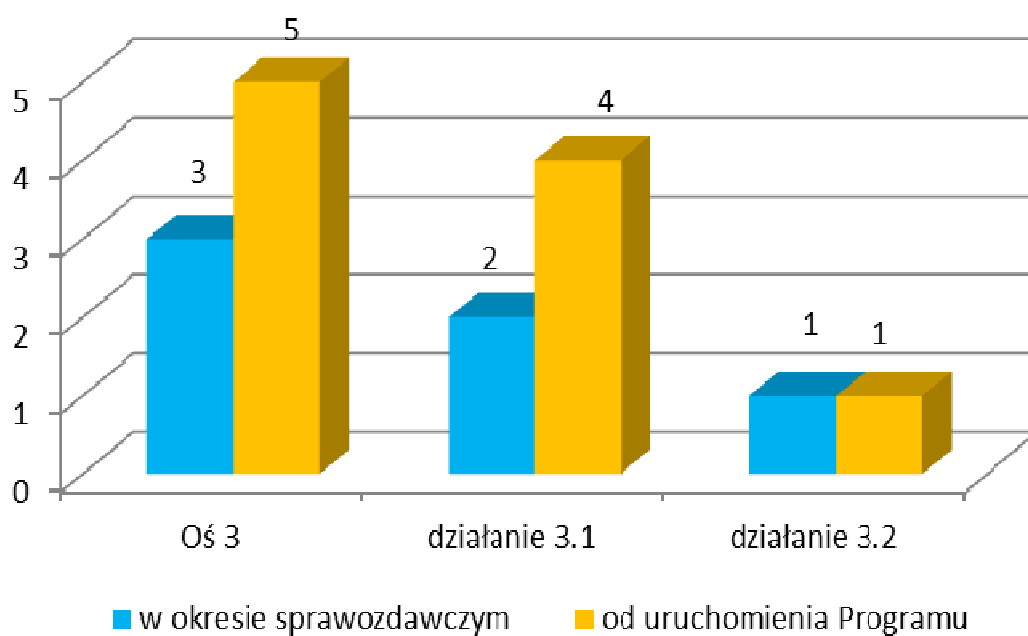

Stopień wykorzystania alokacji na Oś i działanie na etapie wniosków zatwierdzonych do realizacji

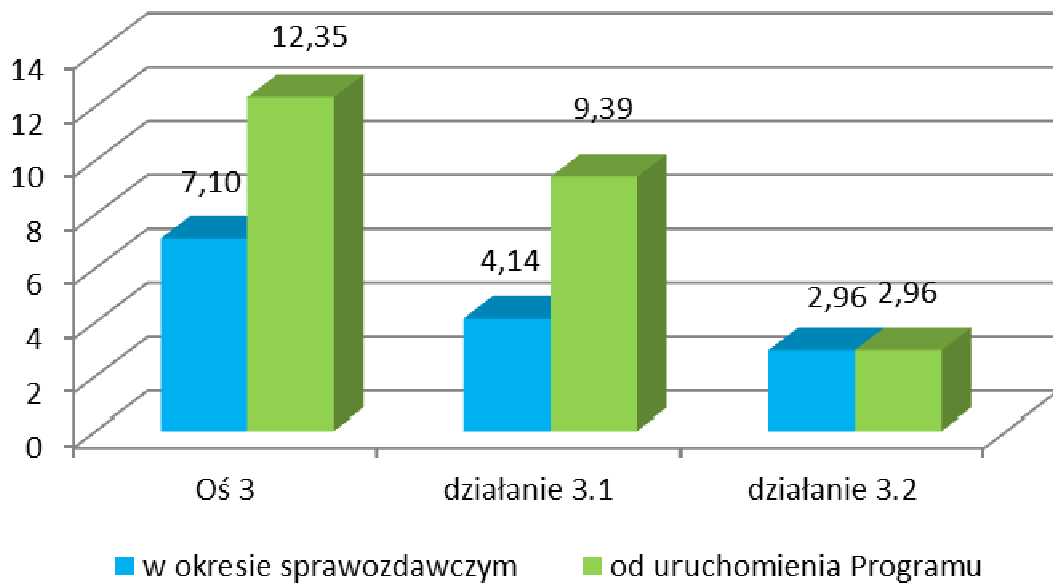

Umowy

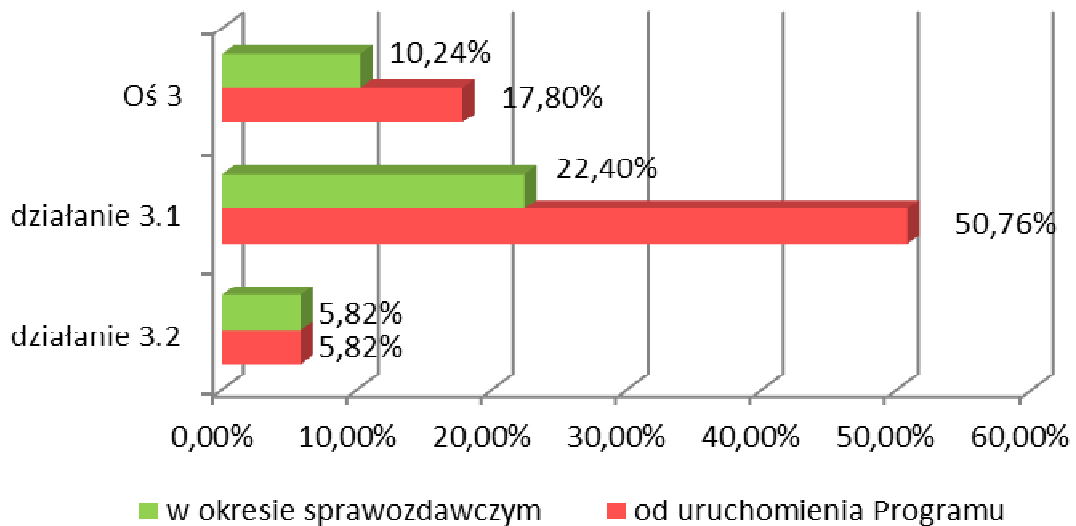
Liczba umów (saldo w szt.)

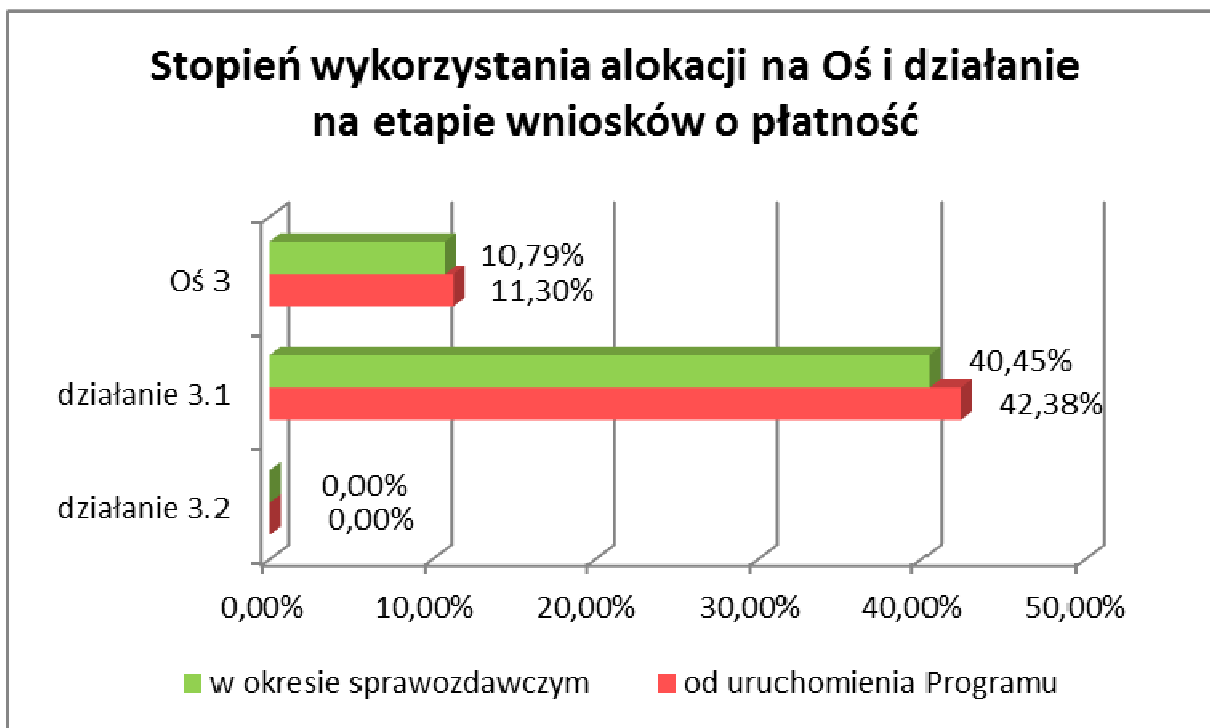
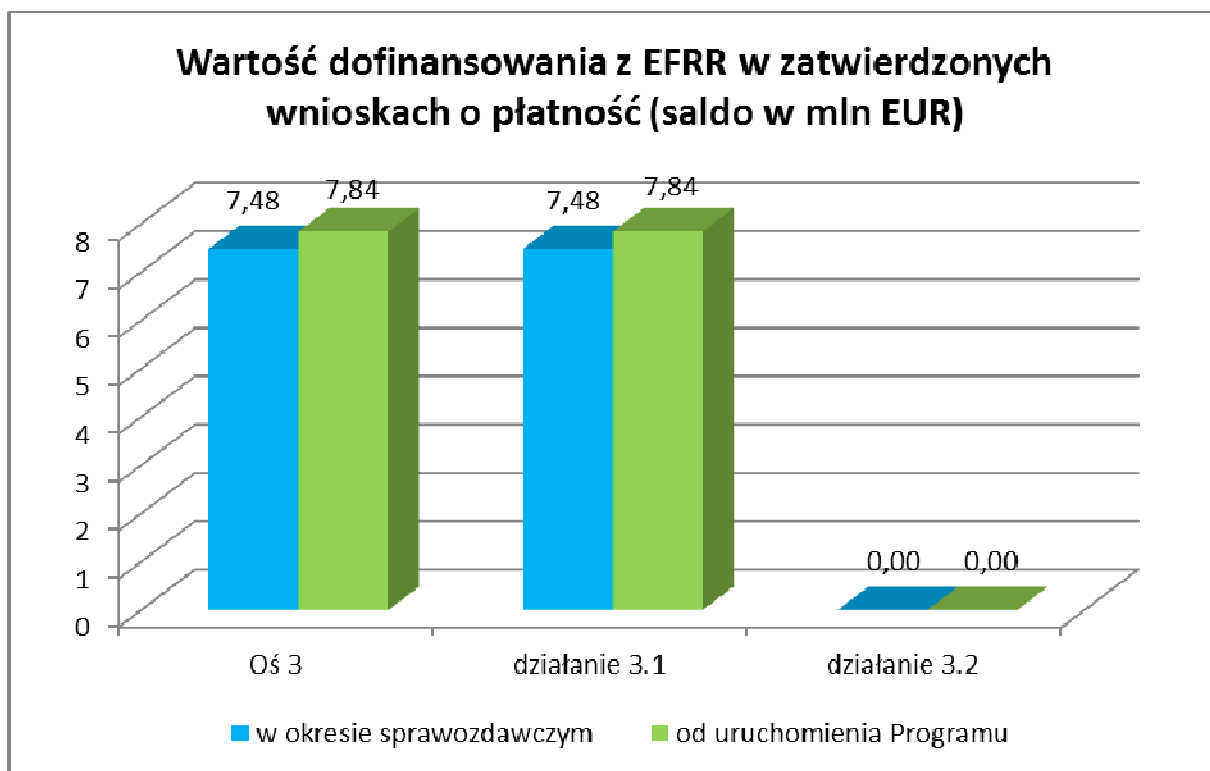
Wartość dofinansowania z EFRR w umowach (saldo w mln EUR)

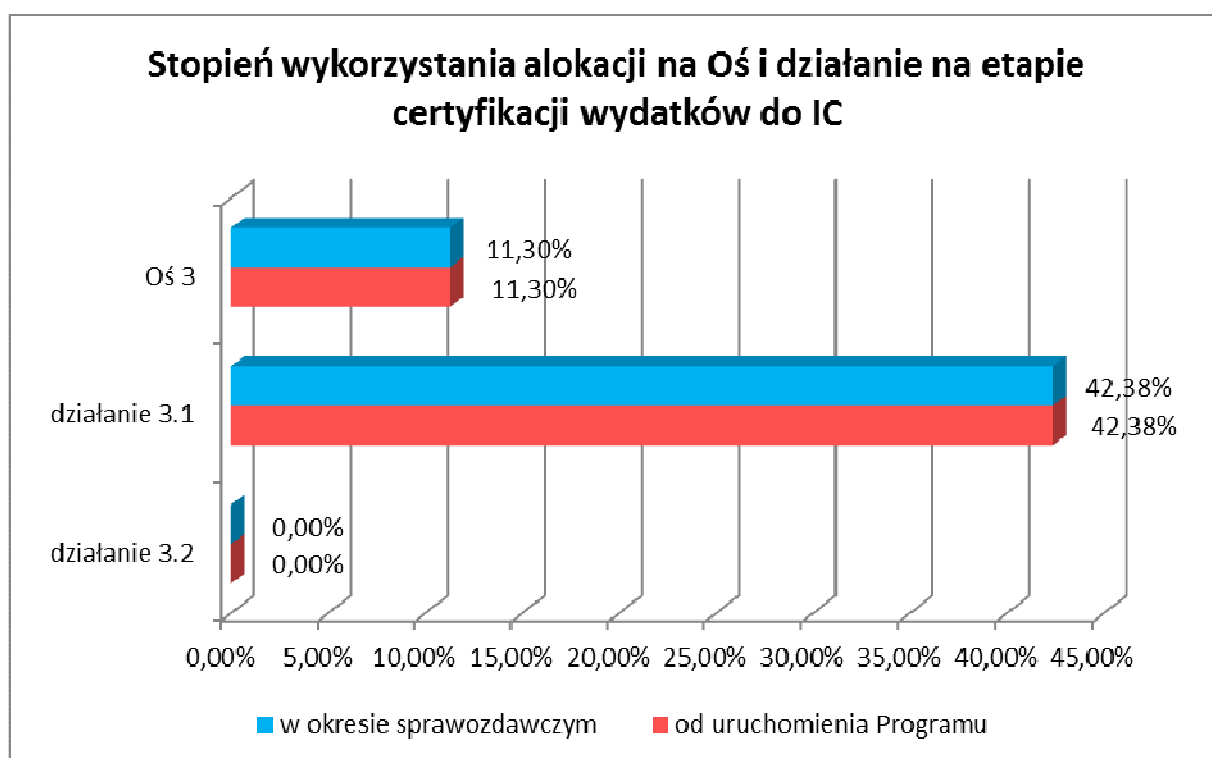
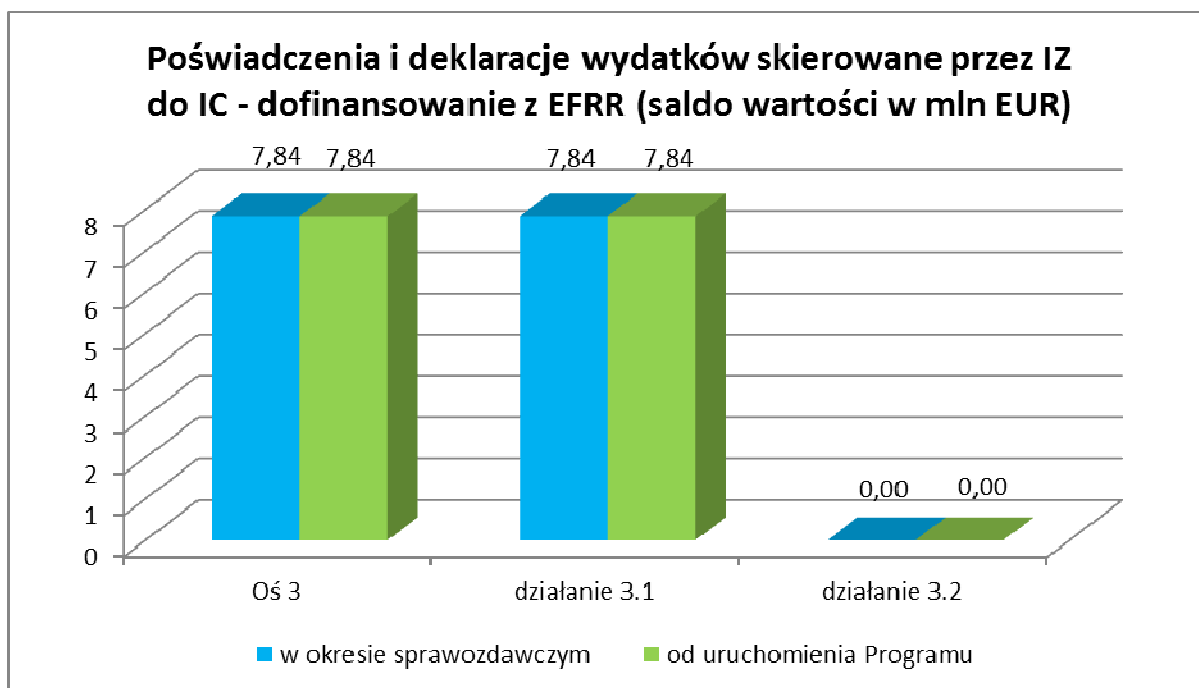
Stopień wykorzystania alokacji na Oś i działanie na etapie podpisanych umów

Wnioski o płatność

Poświadczenia i certyfikacja

Tab. Rozkład udzielonego wsparcia pomiędzy obszar realizacji miejski/wiejski.

Działanie	Obszar realizacji	Liczba umów	Wartość projektów (EUR)	Dofinansowanie z EFRR (EUR)
3.1 Tworzenie terenów inwestycyjnych	miejski	4	13 089 605,32	9 388 191,84
	wiejski	0	0	0
3.2 Rewitalizacja zdegradowanych obszarów miejskich	miejski	1	3960788,391	2959531,301
	wiejski	0	0	0
Ogółem	miejski	5	17 050 393,71	12 347 723,14
	wiejski	0	0,00	0,00

Rozkład terytorialny projektów według powiatów w III Osi Priorytetowej został przedstawiony w tabeli zawartej w rozdziale 2.1.6 niniejszego sprawozdania.

Tab. Rozkład udzielonego wsparcia wg rodzajów Beneficjentów.

Działanie/Oś	Rodzaj Beneficjenta	Liczba zawartych umów	Wartość ogółem projektów (EUR)	Dofinansowanie z EFRR (EUR)
3.1 Tworzenie terenów inwestycyjnych	Jednostki samorządu terytorialnego	4	13 089 605,32	9388191,841
	Suma	4	13 089 605,32	9 388 191,84
3.2 Rewitalizacja zdegradowanych obszarów miejskich	Kościoty i związki wyznaniowe	1	3 960 788,39	2959531,301
	Suma	1	3 960 788,39	2 959 531,30
Oś 3 Atrakcyjność obszarów miejskich i tereny inwestycyjne	Jednostki samorządu terytorialnego	4	13 089 605,32	9 388 191,84
	Kościoty i związki wyznaniowe	1	3 960 788,39	2959531,301
	Ogółem	5	17 050 393,71	12 347 723,14

Tab. Rozkład udzielonego dofinansowania przeznaczonego na realizację inwestycji w poszczególnych obszarach wsparcia.

Działanie/Oś	Obszar/nazwa kategorii	kod kategorii	Liczba podpisanych umów	Wartość ogółem projektów (w EUR)	Dofinansowanie z EFRR (w EUR)
3.1 Tworzenie terenów inwestycyjnych	BADANIA I ROZWÓJ TECHNOLOGICZNY, INNOWACJE, PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ	1-9			
	Inne działania mające na celu pobudzenie badań, innowacji i	09	4	13 089 605,32	9 388 191,84

	przedsiębiorczości w MŚP					
3.2 Rewitalizacja zdegradowanych obszarów miejskich	ODNOWA OBSZARÓW MIEJSKICH I WIEJSKICH	61				
	Zintegrowane projekty na rzecz rewitalizacji obszarów miejskich i wiejskich	61		1	3 960 788,39	2 959 531,30
Oś III : Atrakcyjność obszarów miejskich i tereny inwestycyjne	BADANIA I ROZWÓJ TECHNOLOGICZNY, INNOWACJE, PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ	1-9		4	13 089 605,32	9 388 191,84
	Inne działania mające na celu pobudzenie badań, innowacji i przedsiębiorczości w MŚP	09		4	13 089 605,32	9 388 191,84
	ODNOWA OBSZARÓW MIEJSKICH I WIEJSKICH	61		1	3 960 788,39	2 959 531,30
	Zintegrowane projekty na rzecz rewitalizacji obszarów miejskich i wiejskich	61		1	3 960 788,39	2 959 531,30
	OGÓŁEM	OGÓŁEM		5	17 050 393,71	12 347 723,14
	w tym STRATEGIA LIZBOŃSKA			4	13 089 605,32	9 388 191,84
	STRATEGIA LIZBOŃSKA jako % udział w Osi	09		80,00%	76,77%	76,03%
	STRATEGIA LIZBOŃSKA jako % realizacji planu dla Osi			założenia:	18 493 673,00	50,76%

W III Osi Priorytetowej planowane konkursy zostały zakończone. Z uwagi na fakt, iż konkursy były prowadzone w różnym okresie, kontraktacja nie została zakończona. Ciągłe trwa ocena formalna wniosków, kolejne umowy zostaną podpisane w następnym okresie sprawozdawczym. W Działaniu 3. 2 nie wystąpiły dotychczas wnioski o płatność, gdyż w tym Działaniu jedyna umowa podpisana została pod koniec bieżącego okresu sprawozdawczego. Rozkład udzielonego wsparcia pomiędzy obszarami realizacji w podziale na miasto/wieś wynika z założeń danej Osi Priorytetowej.

Zawarte umowy w ramach III Osi wpływają na zmniejszenie problemów województwa opisanych w analizie SWOT – podwyższenie niskiego wskaźnika urbanizacji oraz zwiększenie nakładów inwestycyjnych w gospodarce. Szczegółowa analiza wpływu RPO WL na sytuację społeczno – gospodarczą województwa zostanie zaprezentowana po zakończeniu realizacji Działań Osi.

Na realizację **Strategii Lizbońskiej** przewidziano **26,67%** alokacji na Oś. Z analizy podpisanych umów wynika, iż realizacja planów nie jest zagrożona. Szczegółowe informacje znajdują się w pkt. 2.1.6.6 niniejszego sprawozdania.

Projekty kluczowe

W ramach III Osi Priorytetowej na liście IWIPK znajdują się 2 projekty kluczowe, na realizację których IZ RPO przeznaczyła 6 794 451,45 EUR (26 940 000, 00 PLN), co stanowi 9,08% alokacji na Oś. W dniu 17.12.2010 r. podpisana została umowa na realizację projektu pn. *Renowacja pobrygidkowskiego zespołu klasztornego w Śródmieściu miasta Lublina* na wartość ogólną 3 960 788,39 EUR (15 704 525,97 PLN) w tym dofinansowanie EFRR 2 959 531,30 EUR (11 734 541,61 PLN), co stanowi 4,27% alokacji na III Oś Priorytetową. Realizacja projektu przewidywana jest w okresie styczeń 2011 – listopad 2012 r.

Postęp rzeczowy Osi Priorytetowej

Województwo Lubelskie charakteryzuje się niewystarczającą ilością odpowiednio przygotowanych terenów inwestycyjnych, oraz postrzegane jest jako region mało atrakcyjny dla lokowania inwestycji. Głównymi barierami wymienianymi przez przedsiębiorców są niska dostępność komunikacyjna oraz brak odpowiedniej oferty inwestycyjnej. Podobna sytuacja ma miejsce w odniesieniu do bardzo niskiego wskaźnika nakładów inwestycyjnych w przeliczeniu na mieszkańca. Wartość nakładów inwestycyjnych na 1 mieszkańca wyniosła 926,36 EUR (3 673 PLN) w roku 2009 co stanowi 64% średniej dla kraju. Odzwierciedleniem małej atrakcyjności inwestycyjnej jest szczególnie niska liczba spółek z udziałem kapitału zagranicznego (318 podmiotów i 1,4% udziału w kraju w roku 2009 przy 336 podmiotach i 1,8% udziale w roku 2006).

Jednym z elementów stymulujących rozwój gospodarczy regionu i podnoszących jego konkurencyjność jest przygotowanie zorganizowanych terenów przeznaczonych pod lokalizację przemysłu i usług, wyposażonych w pełną infrastrukturę techniczną i posiadających uregulowany stan prawny. Blisko 4 ha urządzonych terenów inwestycyjnych w ramach programu pozytywnie wpłynie na rozwój przedsiębiorczości w województwie lubelskim.

Realizacja III Osi Priorytetowej przyczynia się do osiągnięcia celu 2 szczegółowego RPO WL, jakim jest *„Poprawa warunków inwestowania w województwie z poszanowaniem zasady zrównoważonego rozwoju”*. Uzyskane wartości wskaźników przedstawione w Tabeli IV Postęp fizyczny III Osi Priorytetowej, oparte są na danych dotyczących operacji zakończonych tzn. takich, dla których zatwierdzono wnioski o płatność końcową.

Osiągnięcie Celu III Osi Priorytetowej realizowane jest m.in. poprzez wskaźnik produktu **Powierzchnia przygotowanych terenów inwestycyjnych**. Tego typu projekty realizowane są w ramach Działania 3.1 *Tworzenie terenów inwestycyjnych*. Przedmiotowy wskaźnik został osiągnięty do tej pory na poziomie 3,98 ha (39,8% wartości założonej dla roku 2010). Jednak na podstawie podpisanych umów a także na podstawie umów planowanych do podpisania w pierwszej połowie 2011 r., szacowane jest osiągnięcie wartości wskaźnika produktu pod koniec 2013 roku na poziomie 343,21 ha, co stanowi 490% zakładanej wartości docelowej wskaźnika w Programie na rok 2013. Jednakże biorąc pod uwagę aktualną realizację zakładanego przez Beneficjentów wskaźnika w 2010 r. (2% zakładanej wartości z umów) należy z dużą ostrożnością podejść do szacunków, dlatego IZ RPO nie renegocjuje wartości tego wskaźnika.

W przypadku wskaźnika rezultatu **Liczba firm funkcjonujących na przygotowanych terenach inwestycyjnych**, szacuje się, iż pod koniec 2013 roku wskaźnik ten osiągnie wartość 73 szt., co przy wartości docelowej dla tego roku (30 szt.) wskazuje na wykonanie wskaźnika w 243%. Mimo jednak prognozowanego przekroczenia wartości tego wskaźnika IZ RPO planuje przeznaczenie części dodatkowych środków na Działanie 3.1. w celu podpisania umów z beneficjentami, których projekty umieszczone zostały na liście rezerwowej. Projekty realizowane w Działaniu 3.1 przyczyniają się bowiem do realizacji wskaźnika celu szczegółowego 2 RPO WL jakim jest liczba firm z udziałem kapitału zagranicznego, którego prognozowana wartość jest bardzo mała (2% założonej wartości docelowej), generują dużo miejsc pracy (poziom realizacji wskaźnika liczba miejsc pracy jest również o wiele niższy niż zakładany w programie). Tworzenie terenów inwestycyjnych przekłada się bezpośrednio na zwiększenie strumienia napływu kapitału inwestycyjnego przyczyniając się do wzrostu gospodarki i konkurencyjności regionu. Analiza danych statystycznych wskazuje, iż województwo lubelskie niezmiennie zajmuje ostatnie miejsce w kraju biorąc pod uwagę wielkość nakładów inwestycyjnych na 1 mieszkańca 926,36 EUR (3 673 PLN) przy średniej dla kraju wynoszącej 1.444,89 EUR (5 729 PLN). W latach 2006-2009 nastąpił wzrost powierzchni terenów przemysłowych w regionie (3,3%), jednak wzrost ten był niższy niż średnio w kraju (5,6%), czego efektem jest nadal niższa wartość wskaźnika powierzchni terenów przemysłowych na 1 tys. mieszkańców (1,74 ha/os przy 2,88 ha/os średnio w kraju). Wobec powyższego poprawa atrakcyjności inwestycyjnej m. in. poprzez tworzenie terenów inwestycyjnych wymaga dodatkowego wsparcia co przyczynić się może do wzrostu poziomu konkurencyjności Lubelszczyzny względem innych regionów. Jednocześnie należy zaznaczyć, że Działanie 3.1 wspiera założenia Strategii Lizbońskiej.

Tabela przedstawiająca propozycje alokacji dodatkowych środków w ramach III Osi Priorytetowej została zamieszczona w rozdziale 2.1.6.4 *Rekomendacje IZ i innych instytucji*.

Brak postępu rzeczowego w Działaniu 3.2 *Rewitalizacja zdegradowanych obszarów miejskich* spowodowany jest faktem, iż dopiero 16 lipca 2010 r. weszło w życie rozporządzenie *Ministra Rozwoju Regionalnego w sprawie udzielania pomocy na rewitalizację w ramach Regionalnych Programów Operacyjnych*, dlatego też pierwszy konkurs ogłoszono we wrześniu 2010 r. W związku z powyższym nie osiągnięto postępu dla wskaźników związanych z tym działaniem, tj. **„Liczba projektów mających na celu poprawę atrakcyjności miast”**, **„Powierzchnia terenów zrewitalizowanych”**, **„Liczba firm, które podjęły działalność na terenie zrewitalizowanym”** oraz **„Liczba miejsc pracy utworzonych na terenach zrewitalizowanych”**. Na podstawie analizy złożonych projektów w ramach przeprowadzonego konkursu, IZ RPO przewiduje, iż istnieje realne zagrożenie nieosiągnięcia zakładanych wartości docelowych wskaźników.

W związku z powyższym w ramach renegotjacji Programu IZ RPO zaproponowała zmniejszenie wartości docelowych wskaźników **Liczba projektów mających na celu poprawę atrakcyjności miast** na 20 szt. w roku 2013 oraz **Liczba firm, które podjęły działalność na terenie zrewitalizowanym** na 40 szt. w roku 2013. Ponadto zaproponowano zamianę wskaźnika **Liczba miejsc pracy utworzonych na terenach zrewitalizowanych** na **Liczba miejsc pracy utworzonych na terenach zrewitalizowanych i terenach inwestycyjnych** z wartością docelową w roku 2013 na poziomie 300 szt. Na podstawie informacji zawartych we wszystkich wnioskach o dofinansowanie realizacji projektów podlegających aktualnie ocenie formalnej w ramach Działania 3.2 oszacowano, iż gdyby wesprzeć wszystkie złożone projekty, wartości docelowe

wskaźników przyjętych w Programie na poziomie ww. Działania kształtowałyby się następująco:

- *Liczba firm, które podjęły działalność na terenie zrewitalizowanym – 67 szt.*
- *Powierzchnia terenów zrewitalizowanych – 352,24 ha.*
- *Liczba miejsc pracy utworzonych na terenach zrewitalizowanych – 134,75 szt.*

Jednakże wartość złożonych do dofinansowania wniosków o dofinansowanie w ramach Działania 3.2 blisko 3 – krotnie przekroczyła dostępną w ramach konkursu alokację, w związku z powyższym nie wszystkie przedmiotowe projekty uzyskują dofinansowanie w ramach ww. Działania. Mając na uwadze powyższe, należy stwierdzić, że przyjęte w Programie wartości docelowe wskaźników produktu i rezultatu (liczba firm, które podjęły działalność na terenie zrewitalizowanym – 80 szt., liczba miejsc pracy utworzonych na terenach zrewitalizowanych – 110 szt., Liczba projektów mających na celu poprawę atrakcyjności miast – 30 szt.) należy uznać za zawyżone, ponieważ w trakcie przygotowywania Programu przyjęto założenia na podstawie doświadczeń ZPORR gdzie średnia wartość projektu szacowana była na poziomie 1.513.240,86 EUR (6 mln PLN). W odpowiedzi na konkurs ogłoszony przez IZ RPO w roku 2010 wpłynęły 84 wnioski o średniej wartości 1.923.076, 92 EUR (7,625 mln PLN).

W przeprowadzonej ewaluacji „*Weryfikacja wartości docelowych wskaźników Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007 – 2013*” nie stwierdzono zagrożenia realizacji celów III Osi Priorytetowej i wskazano na ewentualne zwiększenie wartości docelowych. Brak rekomendacji w zakresie zmniejszenia wartości wskaźników Działania 3.2 wynika z braku danych ad ogłoszonego konkursu w momencie przeprowadzania analiz przez ewaluatorów.

W odniesieniu do wskaźników, których szacowana na podstawie umów realizacja znacznie przekracza wartość docelową, IZ RPO zaproponowała zwiększenie wartości tylko dla tych wskaźników, których realizacja na podstawie wniosków o płatność końcową przebiega zgodnie z szacunkami. W pozostałych przypadkach IZ pozostawiła wartości docelowe na niezmiennym poziomie.

Strategiczny wpływ projektów na wzmocnienie potencjału głównych ośrodków wzrostu w regionie

Województwo Lubelskie charakteryzuje się niewystarczającą ilością odpowiednio przygotowanych terenów inwestycyjnych. Konieczne zatem stają się działania polegające na przygotowaniu infrastruktury technicznej tychże terenów celem zwiększenia ich atrakcyjności dla potencjalnych inwestorów. W związku z powyższym w ramach III Osi Priorytetowej realizowane są kompleksowe projekty dotyczące tworzenia nowych i wyposażenia istniejących terenów inwestycyjnych na terenach miast stanowiących ważne ośrodki gospodarcze regionu (Lublin, Chełm, Biała Podlaska, Zamość, Puławy) oraz innych obszarach województwa, o ile projekty te będą odpowiednio uzasadnione pod względem ekonomicznym.

Dominującą rolę w strukturze funkcjonalnej regionu pełni **Lublin**, którego 365-tysięczna aglomeracja została zaliczona do jednego z ośmiu potencjalnych europoli czyli europejskich ośrodków rozwoju. Ze względu na położenie, dziedzictwo historyczne, jak i potencjał naukowo-badawczy Lublin kwalifikuje się do rangi ośrodka metropolitalnego. Wzmocnieniu potencjału miasta Lublin jako ośrodka wzrostu w regionie, z uwzględnieniem jego zdolności do pełnienia funkcji metropolitalnych, służył projekt Gminy Miasto Lublin pn. **Infrastruktura dla strefy ekonomicznej na Felinie w Lublinie**, wdrażany w okresie sprawozdawczym. Umowę na realizację w/w projektu podpisano 16 grudnia 2009 r.,

natomiast jego realizacja finansowa zakończyła się 21 grudnia 2010 r. Wartość całkowita inwestycji wyniosła 6 544 935,81 EUR (25 950 670,48 PLN), przy dofinansowaniu EFRR 4 823 596,14 EUR (19 125 558,71 PLN).

Celem projektu było podniesienie atrakcyjności inwestycyjnej Lublina poprzez kompleksowe przygotowanie terenów inwestycyjnych położonych w dzielnicy Felin w Lublinie, stwarzających korzystne warunki do powstawania przedsiębiorstw konkurencyjnych i otwartych na innowacje. Projekt zakładał: uzbrojenie 62 ha terenów inwestycyjnych o brakującą infrastrukturę techniczną, utworzenie 361 bezpośrednio utworzonych nowych miejsc pracy oraz docelowo funkcjonowanie 11 firm na przygotowanych terenach inwestycyjnych. Beneficjent zobowiązał się do osiągnięcia wskaźników realizacji celów projektu do końca 2011r. – wtedy też możliwa będzie kompleksowa ocena w/w projektu.

Projekt ma za zadanie uzupełnić brakujące elementy uzbrojenia technicznego terenów inwestycyjnych włączonych do Specjalnej Strefy Ekonomicznej EURO-PARK Mielec. Uzbrojenie terenów w niezbędną infrastrukturę techniczną stanowi warunek konieczny dla funkcjonowania Podstrefy Lublin i możliwości realizacji inwestycji przez inwestorów, którzy uzyskają zezwolenie na prowadzenie działalności na jej terenie. Projekt stanowi I etap działań Miasta Lublin, mających na celu podniesienie atrakcyjności inwestycyjnej Gminy Miasta Lublin w obszarze Podstrefy.

Przedmiotowa inwestycja realizuje uwzględniony w NSRO wymiar miejski realizacji polityki spójności, a mianowicie wykorzystanie potencjału największych ośrodków miejskich jako siły napędowej rozwoju regionalnego (miasta jako centra innowacji i gospodarki opartej na wiedzy) – poprzez ulepszenia w dziedzinie konkurencyjności, promowanie przedsiębiorczości, innowacji i rozwoju usług oraz pozyskanie i utrzymanie siły roboczej o wysokich kwalifikacjach; wzmocnienie związków między metropoliami i terenami zurbanizowanymi a otaczającymi je obszarami w tym małymi i średnimi miastami jak i obszarami wiejskimi, obejmujące zbudowanie powiązań komunikacyjnych i teleinformatycznych, a także gospodarczych, usługowych, kulturalnych itp.; promowanie wewnętrznej spójności w obszarach miejskich, zmierzające do ograniczenia wysokiej koncentracji problemów gospodarczych, ekologicznych oraz społecznych wewnątrz dużych ośrodków miejskich, jak i wzmocnianie procesu odbudowy gospodarczego potencjału małych miast i miasteczek.

W wyniku realizacji projektu wzrośnie atrakcyjność inwestycyjna terenów położonych w południowo-wschodniej części Lublina. Tym samym projekt będzie oddziaływał na sytuację społeczno-gospodarczą w mieście Lublin, a w dłuższej perspektywie na sytuację w regionie. Projekt oddziaływać będzie na rozwój gospodarczy całego miasta, kreując dogodne warunki dla rozwoju przedsiębiorczości i konkurencyjności Lublina jako miasta, a także całej jego społeczności na rynku krajowym. Projekt istotnie wzmocni funkcje metropolitarne Lublina (zwłaszcza w obszarze ekonomicznym) oraz potencjał miasta jako ośrodka wzrostu w regionie głównie poprzez:

- zwiększenie napływu kapitału inwestycyjnego krajowego i zagranicznego (poprzez wzrost zainteresowania potencjalnych inwestorów Lublinem jako miejscem lokalizacji przedsięwzięć o charakterze produkcyjno – przemysłowym), inwestycje zewnętrzne będą pozytywnym bodźcem uruchamiającym koniunkturę na rynku lokalnym,
- zacieśnianie współpracy lokalnego środowiska akademickiego z lokalnymi przedsiębiorstwami,
- transfer wiedzy na rzecz lokalnej przedsiębiorczości,
- wykreowanie nowoczesnych gałęzi gospodarki w regionie, w tym sektora tzw. wysokich technologii, który we współczesnym świecie stanowi lokomotywę postępu gospodarczo-społecznego,

- rozwój firm wysokich i średnio-wysokich technologii w tym przemyśle farmaceutycznego i chemicznego, elektronicznego, biotechnologii i informatyki,
- rozwój branż stwarzających możliwość kooperacji z przemysłem lotniczym, z logistyką i transportem,
- poprawę sytuacji na lokalnym rynku pracy,
- wprowadzenie nowych funkcji użytkowych uzbrajanych terenów,
- promocję miasta Lublin i regionu.

Projekt jest elementem szerzej zakrojonych działań beneficjenta, których celem jest wzrost atrakcyjności inwestycyjnej miasta Lublin i stworzenie jak najlepszych warunków do rozwoju przedsiębiorczości. W ostatnich latach realizowanych było kilka inwestycji infrastrukturalnych mających na celu poprawę dostępu do terenów inwestycyjnych oraz wypromowanie miasta Lublin jako miejsca otwartego dla inwestorów.

Wzmocnieniu potencjału miasta Lublin jako ośrodka wzrostu w regionie służył również projekt **Przebudowa ulicy Grygowej** - Inwestycja realizowana była w latach 2007 – 2008 przez inwestora C.H.Felin i współfinansowana przez Gminę Lublin. W ramach inwestycji powstały dwa wiadukty nad al. Witosa, ronda przy ulicach Grygowej i Pancerniaków, tunel pod al. Witosa oraz nowa ulica Serwisowa, która połączyła ul. Pancerniaków z al. Witosa. Gruntownie przebudowane zostały ulice Pancerniaków i Grygowej - ta ostatnia z przygotowaną infrastrukturą, niezbędną do uruchomienia trakcji trolejbusowej. Realizacja inwestycji umożliwiła nie tylko wjazd do centrum handlowego, ale poprawiła również dostępność terenów inwestycyjnych zlokalizowanych wzdłuż al. Witosa.

Innym projektem wzmacniającym potencjał regionu był projekt **Lubelski Obszar Metropolitalny - Przyjazny Inwestorom**. Projekt realizowany w latach 2008 – 2010 w ramach Działania 2.4 *Marketing Gospodarczy* RPO WL, polegał na zbudowaniu partnerstwa pomiędzy Gminą Lublin a powiatami Lubelskiego Obszaru Metropolitalnego (LOM): łączyńskim, świdnickim, lubartowskim i lubelskim. Jest ono ukierunkowane na przyciągnięcie inwestorów krajowych i zagranicznych oraz rozwój marketingu inwestycyjnego regionu. Celem głównym projektu było nawiązanie współpracy w zakresie promocji gospodarczej województwa w kraju i za granicą oraz wykreowanie Lubelskiego Obszaru Metropolitalnego jako obszaru atrakcyjnego dla lokalizacji nowych inwestycji.

Również w ramach innych programów operacyjnych realizowane są projekty wpływające na wzmocnienie potencjału Lublina – projektem takim było **Rozszerzenie Podstrefy Lublin SSE „Euro-Park” Mielec**. Projekt realizowany w latach 2008 – 2009 w ramach Działania 6.2 *Rozwój sieci centrów obsługi inwestorów i eksporterów oraz powstanie nowych terenów inwestycyjnych* **Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka**, polegał na przygotowaniu opracowań studyjno-koncepcyjnych w ramach przygotowania terenów inwestycyjnych w dzielnicy Zadębie, na terenach przyległych do Podstrefy Lublin Specjalnej Strefy Ekonomicznej „Euro-Park” Mielec. Celem projektu był wzrost atrakcyjności inwestycyjnej Gminy Miasta Lublin poprzez kompleksowe przygotowanie terenów inwestycyjnych stwarzających korzystne warunki do powstawania przedsiębiorstw konkurencyjnych i otwartych na innowacje. Dokumentacja powstała w wyniku prac studyjno - koncepcyjnych została wykorzystana do realizacji inwestycji tj. kompleksowego przygotowania i zagospodarowania terenów dla przyszłych inwestorów.

Innym projektem realizowanym poza RPO WL jest **Lubelski Park Naukowo-Technologiczny w Lublinie**. Projekt realizowany w latach 2008-2011 przez Samorząd Województwa Lubelskiego w ramach Działania I.3 *Wspieranie innowacji* **Programu Operacyjnego Rozwój Polski Wschodniej** (projekt zamieszczony na *Liście projektów*

indywidualnych dla Programu Operacyjnego Rozwój Polski Wschodniej na lata 2007-2013). Celem projektu jest wybudowanie oraz wyposażenie budynku Lubelskiego Parku Naukowo-Technologicznego, a następnie uruchomienie w nim inkubatora technologicznego jako miejsca praktycznej współpracy instytutów naukowych, uczelni wyższych oraz zakładów produkcyjnych w zakresie prowadzenia badań nad nowoczesnymi technologiami i produktami rynkowymi. Poprzez utworzenie nowoczesnej bazy, udostępniona zostanie atrakcyjna profesjonalna powierzchnia niezbędna do podejmowania i prowadzenia działalności gospodarczej opartej w szczególności na nowych technologiach oraz pozwalająca na funkcjonowanie Inkubatora Technologicznego, który stanowić będzie dla firm zakładanych przez początkujących przedsiębiorców pomoc w uruchomieniu i prowadzeniu działalności. Usługi świadczone przez Park przyczynią się do wzrostu konkurencyjności przedsiębiorstw oraz ułatwią wdrażanie innowacji produktowych i procesowych. Projekt ma oddziaływanie w skali ponadregionalnej – wspólnie z podobnymi przedsięwzięciami realizowanymi w regionie i w regionach sąsiednich, poprzez wzajemne wzmacnianie się tych inwestycji a tym samym zaistnienie zjawiska synergii, umożliwi wzrost potencjału gospodarczego nie tylko samego Lublina jako lokalnego ośrodka wzrostu ale również całego regionu.

Należy wskazać, iż na obecnym etapie wdrażania III Osi Priorytetowej RPO WL nie jest możliwe przeprowadzenie kompleksowej analizy w zakresie wpływu projektów na problemy zidentyfikowane w dziedzinie rozwoju miejskiego oraz na wzmocnienie potencjału miasta Lublin jako ośrodka wzrostu w regionie, z uwzględnieniem jego zdolności do pełnienia funkcji metropolitalnych, a także oceny rozwoju funkcji miast jako centrów regionalnych, ze względu na fakt, iż postęp rzeczowy Osi kształtuje się na niskim poziomie. Analizę taką uniemożliwia fakt, iż w Działaniu 3.1 trwa wciąż realizacja projektów (w latach 2010 i 2011 podpisano łącznie 5 umów na realizację projektów, których realizacja trwa), natomiast w 2009 r. podpisano dwie umowy na realizację projektów, z których jedną – istotną dla rozwoju potencjału miejskiego Lublina - opisano powyżej. Jeśli chodzi o Działanie 3.2 to projekty nie zostały jeszcze wyłonione do dofinansowania. W związku z powyższym szczegółowa analiza strategicznego wpływu projektów na wzmocnienie potencjału miasta Lublin jako ośrodka wzrostu w regionie, uwzględniająca jego zdolności do pełnienia funkcji metropolitalnych (zgodnie z rekomendacją KE) będzie możliwa do opisanie w przyszłych okresach sprawozdawczych.

Wkład Osi w promowanie równości szans

Opis realizacji zasady równości szans został zawarty w rozdziale 2.2.1 niniejszego sprawozdania.

Cross-financing

Informacje na temat *cross-financingu* zostały zawarte w rozdziale 2.6.3 niniejszego sprawozdania.

Krajowy Program Reform

Wkład Osi w obszary i priorytety Krajowego Programu Reform znajduje się w punkcie 2.1.6.6.

Rekomendacje Komisji Europejskiej dla III Osi Priorytetowej, przedstawione w opinii dotyczącej sprawozdania z realizacji RPO WL za 2009 r. (REGIO H.1 BG/sp D92010/ 870605. Bruksela, 1 września 2010 r.).

- Należy odnieść się do celów i zdiagnozowanych problemów w dwóch kluczowych obszarach: rewitalizacja i tereny inwestycyjne. Aby zobrazować wielkość potencjalnego wpływu należy posłużyć się w tej analizie wskaźnikami kontekstowymi.
- Rewitalizacja i tereny inwestycyjne – należy przedstawić informacje na temat geograficznego rozłożenia projektów (plany rewitalizacji) w miastach leżących na terenie regionu. Należy ocenić jak plany odpowiadają problemom zidentyfikowanym w dziedzinie rozwoju miejskiego (degradacja dzielnic historycznych, dostosowanie, niewielkie tereny inwestycyjne często zdegradowane i słabo wyposażone) oraz ocenić rozwój funkcji miast jako centrow regionalnych, w szczególności w Białej Podlaskiej, Chełmie, Puławach, Zamościu. Należy również przeprowadzić ocenę wpływu na pozostałe 32 miasta o lokalnym znaczeniu.
- Lublin: należy opisać przewidywany strategiczny wpływ projektów na wzmocnienie potencjału miasta Lublin jako ośrodka wzrostu w regionie, uwzględniając jego zdolność pełnienia funkcji metropolitalnych (kulturalnych, w zakresie badań i edukacji, ekonomicznych, turystycznych i komunikacyjnych). Proszę uwzględnić w analizie projekty realizowane w Lublinie w ramach innych Osi Priorytetowych, tak aby możliwe było pełne zobrazowanie rozwoju miasta będącego główną mocną stroną regionu. Należy zwrócić szczególną uwagę na projekty kluczowe (wszystkie z IWPIK) realizowane w Lublinie. Zachęcamy Instytucję Zarządzającą do wzbogacenia takiej analizy danymi dotyczącymi projektów realizowanych w ramach Programu Operacyjnego Rozwój Polski Wschodniej oraz posłużyć się danymi pochodzącymi z Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka w celu zanalizowania czy potencjał Lublina wzrasta w porównaniu z innymi miastami konkurującymi z nim o status metropolii.
- Należy przedstawić analizę wpływu wsparcia w podziale na obszary wiejskie i miejskie (podział na powiaty i subregiony oraz ze względu na lokalizacje projektów). W kontekście wskaźnika urbanizacji (ok. 50% - znacząco niższej niż średnia krajowa) wskazane byłoby przeprowadzenie analizy wpływu programu rozwoju obszarów wiejskich.

Powyzsze rekomendacje w duzej mierze zostaly wdrozone. Jedynie brak jest informacji do rekomendacji z tiretu drugiego ze wzgledu na niski postep rzeczowy Osi, brak wybranych w okresie sprawozdawczym projektow w Dzialaniu 3.2 oraz trwajaca realizacje Dzialania 3.1 – szczegolowy opis sytuacji zostal zawarty w niniejszym punkcie sprawozdania.

Rekomendacje IZ RPO dla Osi III

Rekomendacje IZ RPO zamieszczone sa w opisie przedmiotowej Osi oraz rozdziale 2.1.6.4. niniejszego sprawozdania.

1.3.2 Opis istotnych problemów we wdrażaniu wraz z podjętymi i planowanymi środkami zaradczymi

Opis istotnych problemów we wdrażaniu wraz z podjętymi i planowanymi środkami zaradczymi został zamieszczony w 2.3 *Napotkane znaczące problemy oraz podjęte środki zaradcze*.

1.4 OŚ PRIORYTETOWA IV

Celem Osi Priorytetowej IV **Spółeczeństwo informacyjne** jest „Wzrost konkurencyjności regionu poprzez rozwój lokalnej i regionalnej infrastruktury oraz usług społeczeństwa informacyjnego”. Na realizację niniejszego celu przeznaczono **57 792 728 EUR** (229 148 166,52 PLN), co stanowi 5,00% alokacji na cały Program.

Do realizacji celu IV Osi Priorytetowej przyczyni się wdrożenie Działania 4.1 *Spółeczeństwo informacyjne*, którego celem jest zwiększenie dostępu do szerokopasmowego Internetu oraz wykorzystania technik informacyjnych. Budowanie społeczeństwa i gospodarki opartej na wiedzy wymaga rozbudowy sieci informatycznych, a także zwiększenia dostępu i wykorzystania technik informacyjnych w rozwoju systemu usług dla ludności.

W ramach Działania 4.1 będą realizowane dwie kategorie projektów:

- Kategoria I. Infrastruktura teleinformatyczna oraz system usług na poziomie regionalnym, gdzie wartość projektu wynosić będzie od 8 249 800,00 EUR - 2 mln PLN;
- Kategoria II. Infrastruktura teleinformatyczna oraz system usług na poziomie lokalnym, gdzie wartość projektu poniżej 8 249 800,00 EUR - 2 mln PLN.

Do głównych grup Beneficjentów IV Osi Priorytetowej należą jednostki samorządu terytorialnego, jednostki sektora finansów publicznych, podmioty działające w oparciu o ustawę z dnia 28 lipca 2005r. o partnerstwie publiczno-prywatnym, straż pożarna, policja organizacje pozarządowe, regionalne i lokalne organizacje turystyczne nie działające w celu osiągnięcia zysku.

Zrównoważony rozwój społeczeństwa Informacyjnego powiatu janowskiego

1.4.1 Osiągnięcie celów i analiza postępów

- **Informacja na temat rzeczowych i finansowych postępów realizacji priorytetu**

Postęp fizyczny IV Osi Priorytetowej został przedstawiony w załączniku nr IV w Tabeli 4.4.

- **Analiza jakościowa**

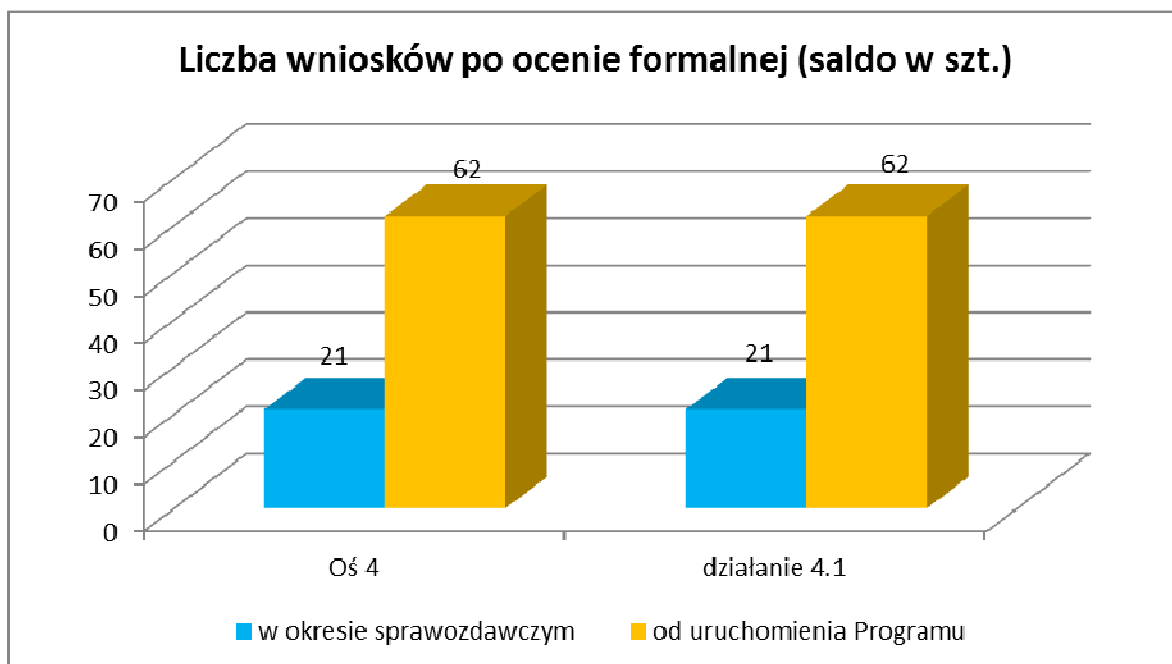
Konkursy

Od początku okresu programowania, IZ RPO ogłosiła **2** nabory wniosków w ramach Działania 4.1:

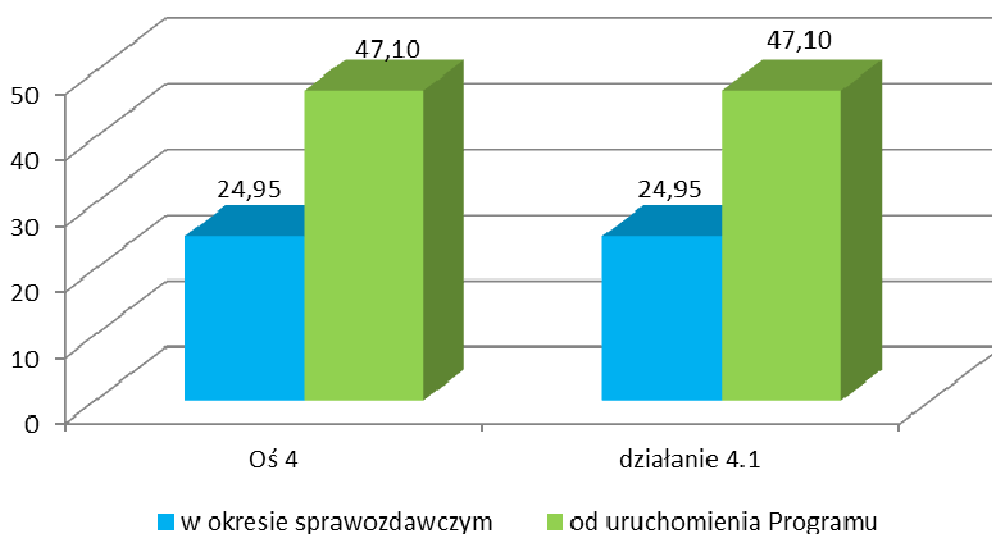
- konkurs nr 08/RPOWL/4.1/2009, alokacja przewidziana na konkurs: 21 231 284,34 EUR (84 182 042,40 PLN). W ramach konkursu złożono 23 projekty na łączną kwotę wartości projektów: 44 430 688,64 EUR, (176 167 680,46 PLN) oraz kwotę wnioskowanego dofinansowania z EFRR 37 406 850,63 EUR (148 318 162,74 PLN)
- konkurs nr 09/RPOWL/4.1/2009, alokacja przewidziana na konkurs: 10 615 642,17 EUR (42 091 021,20 PLN). W ramach konkursu złożono 42 projekty na łączną kwotę wartości projektów: 12 534 581,08 EUR, (49 699 613,99 PLN) oraz kwotę wnioskowanego dofinansowania z EFRR 10 568 719,38 EUR (41 904 972,33 PLN)

Łącznie, od początku okresu programowania w ramach IV Osi Priorytetowej *Spółeczeństwo informacyjne* złożono **65** wniosków o dofinansowanie realizacji projektów na łączną kwotę wartości projektów: **56 965 269,72 EUR** (225 867 294,45 PLN) oraz wnioskowanego dofinansowania z EFRR: 47 975 570,01 EUR (190 223 135,07 PLN). Stanowi to 83,01 % alokacji przewidzianej w ramach Programu na realizację projektów w ramach IV Osi Priorytetowej.

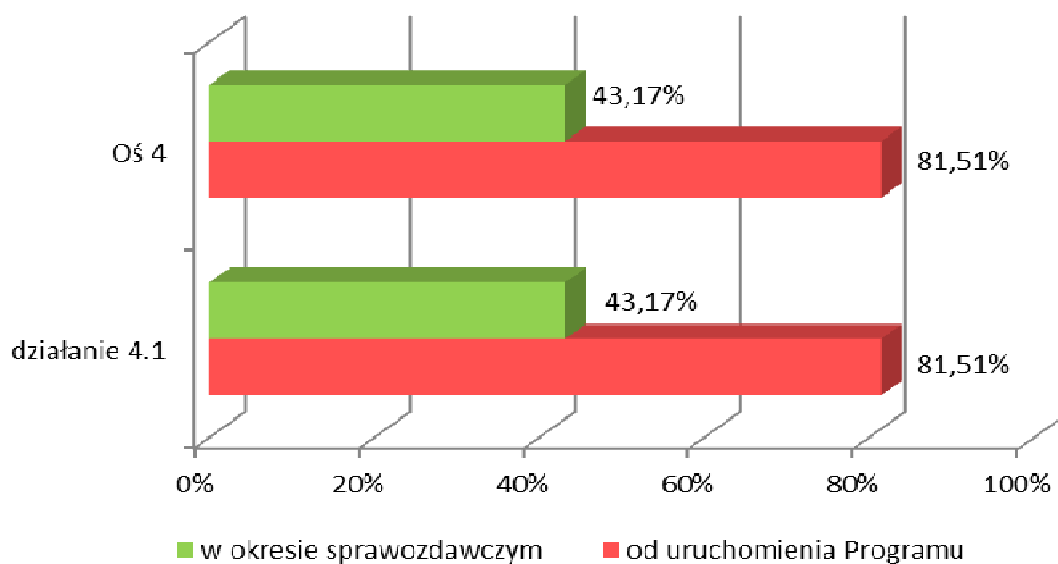
Wnioski o dofinansowanie poprawne formalnie

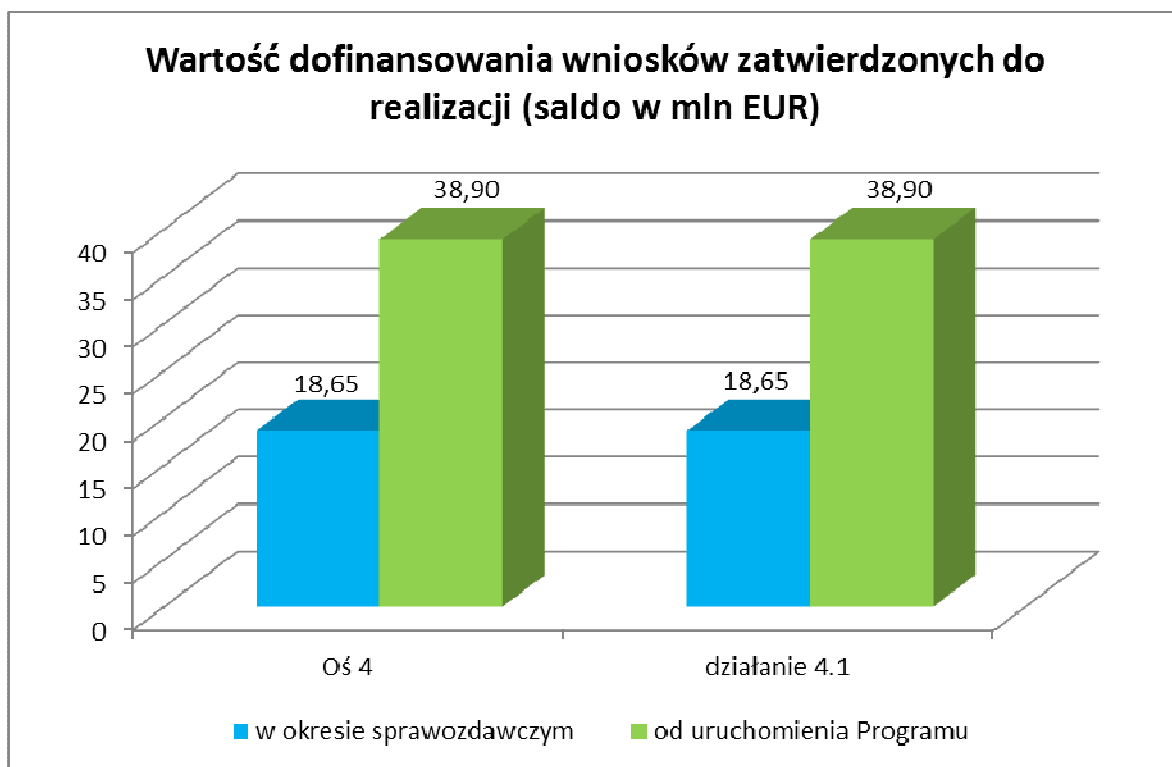
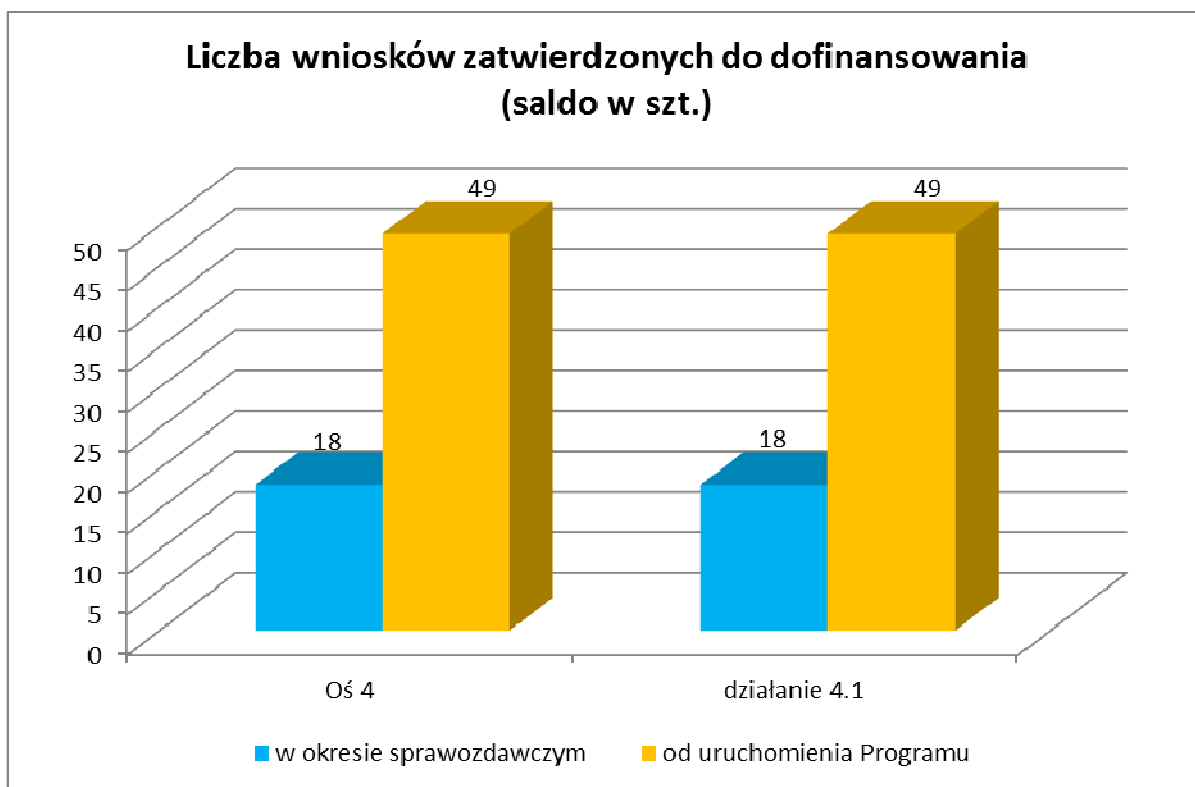
Wartość dofinansowania po ocenie formalnej (saldo w mln EUR)

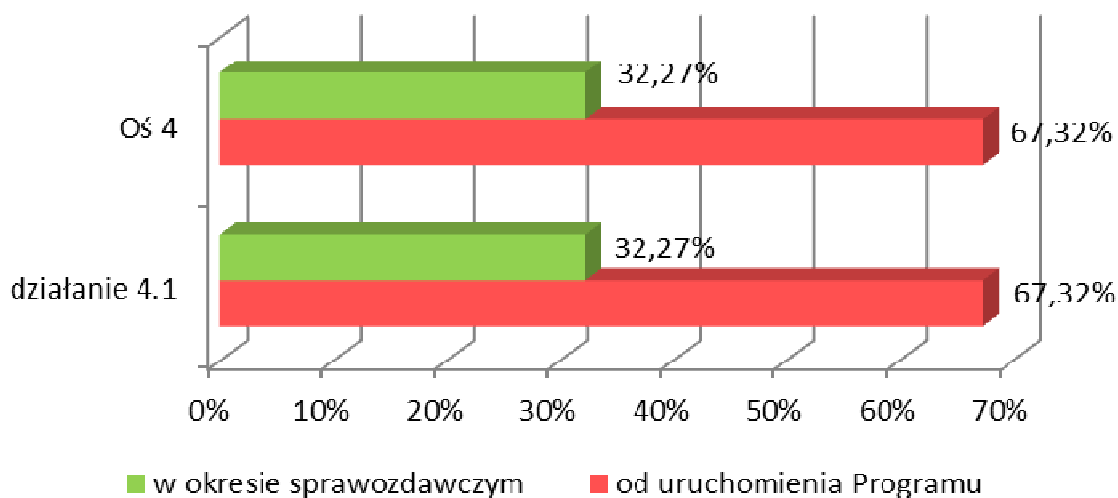
Stopień wykorzystania alokacji na Oś i działanie na etapie wniosków po ocenie formalnej

Wnioski zatwierdzone do realizacji

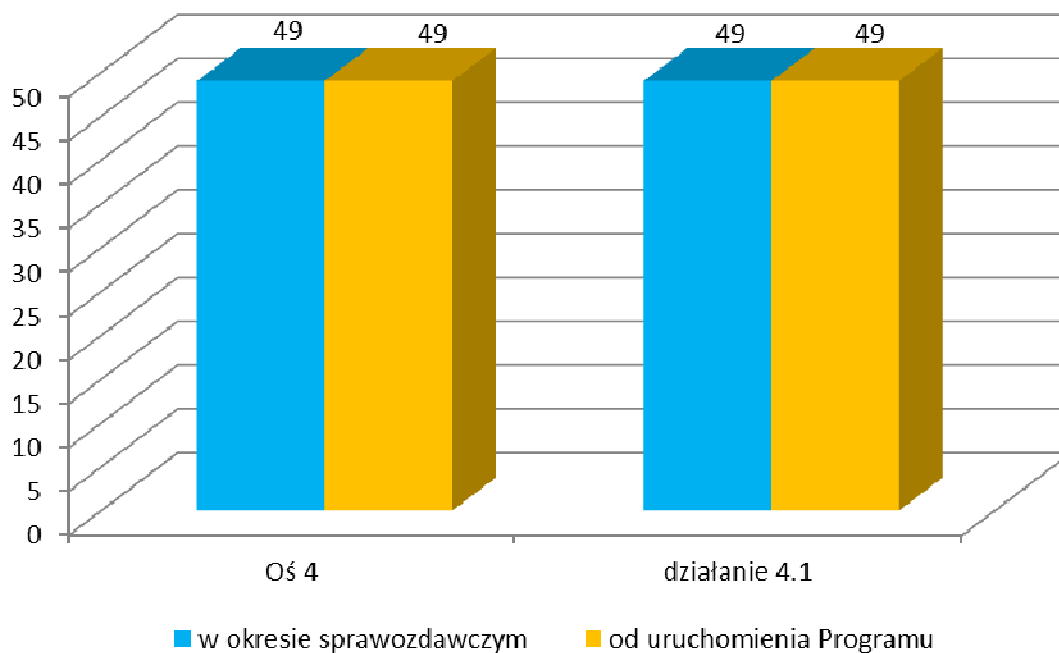

Stopień wykorzystania alokacji na Oś i działanie na etapie wniosków zatwierdzonych do realizacji

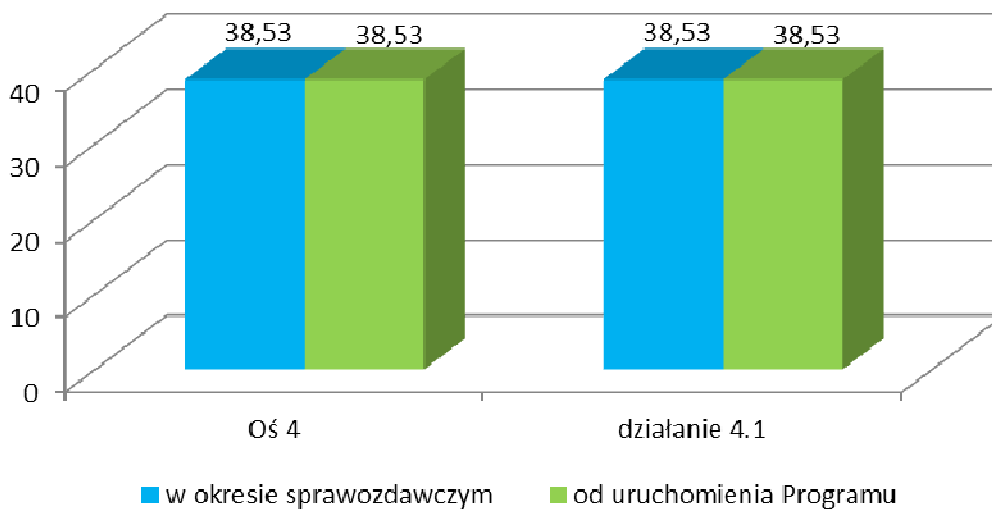

Umowy

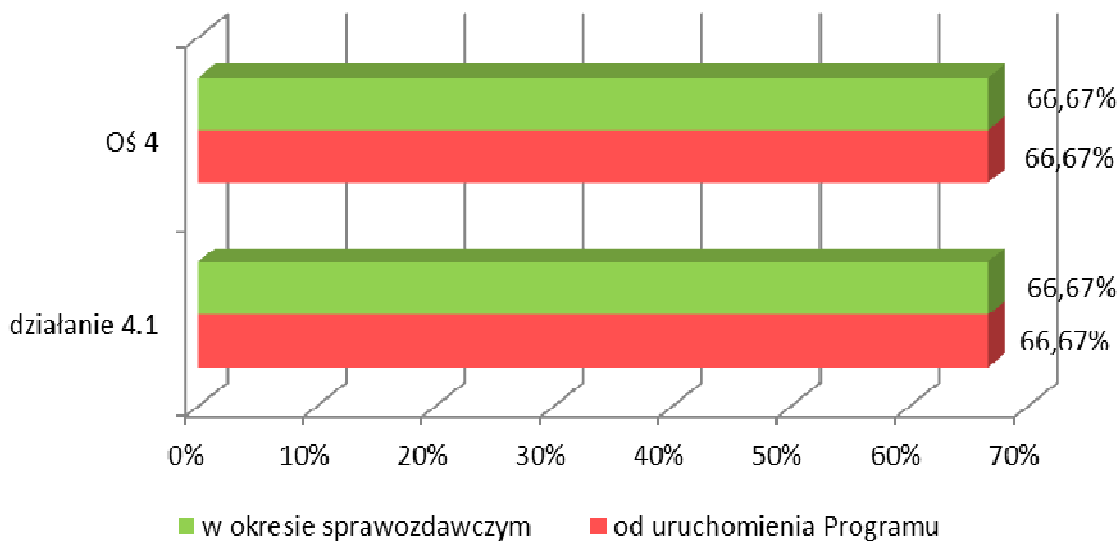
Liczba umów (saldo w szt.)

Wartość dofinansowania z EFRR w umowach (saldo w mln EUR)

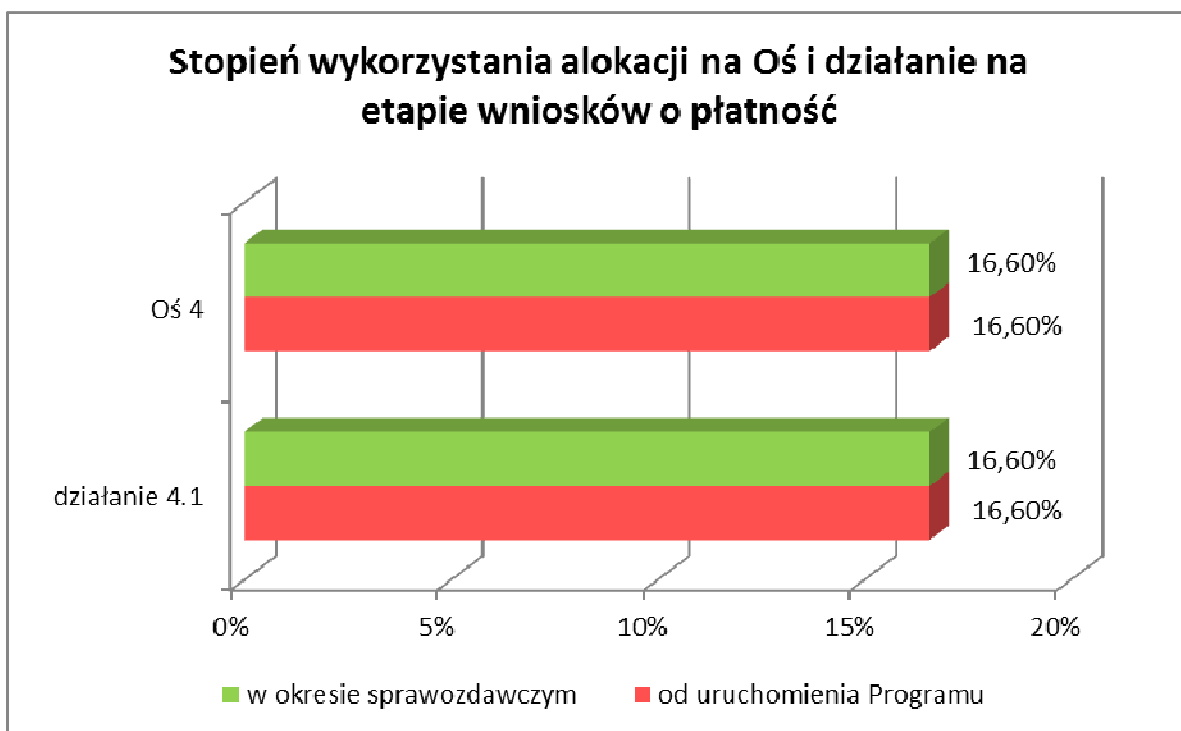
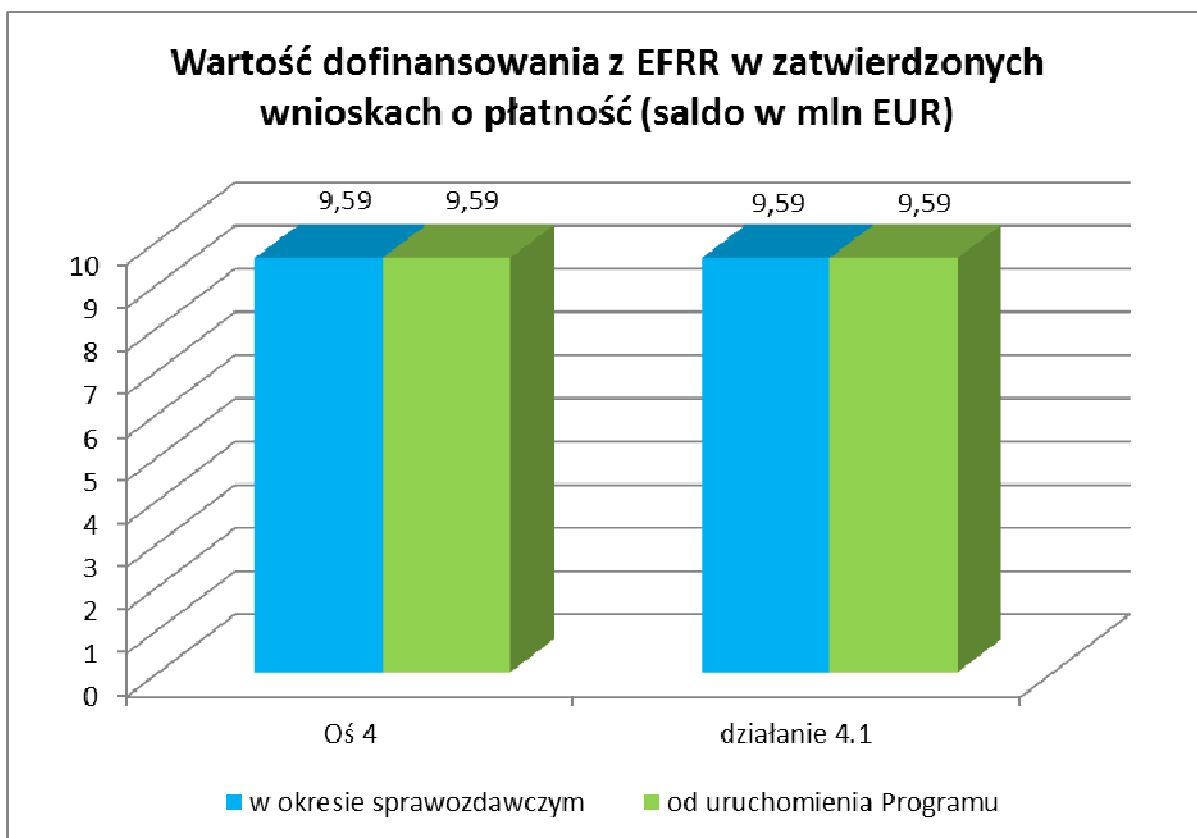

Stopień wykorzystania alokacji na Oś i działanie na etapie podpisanych umów

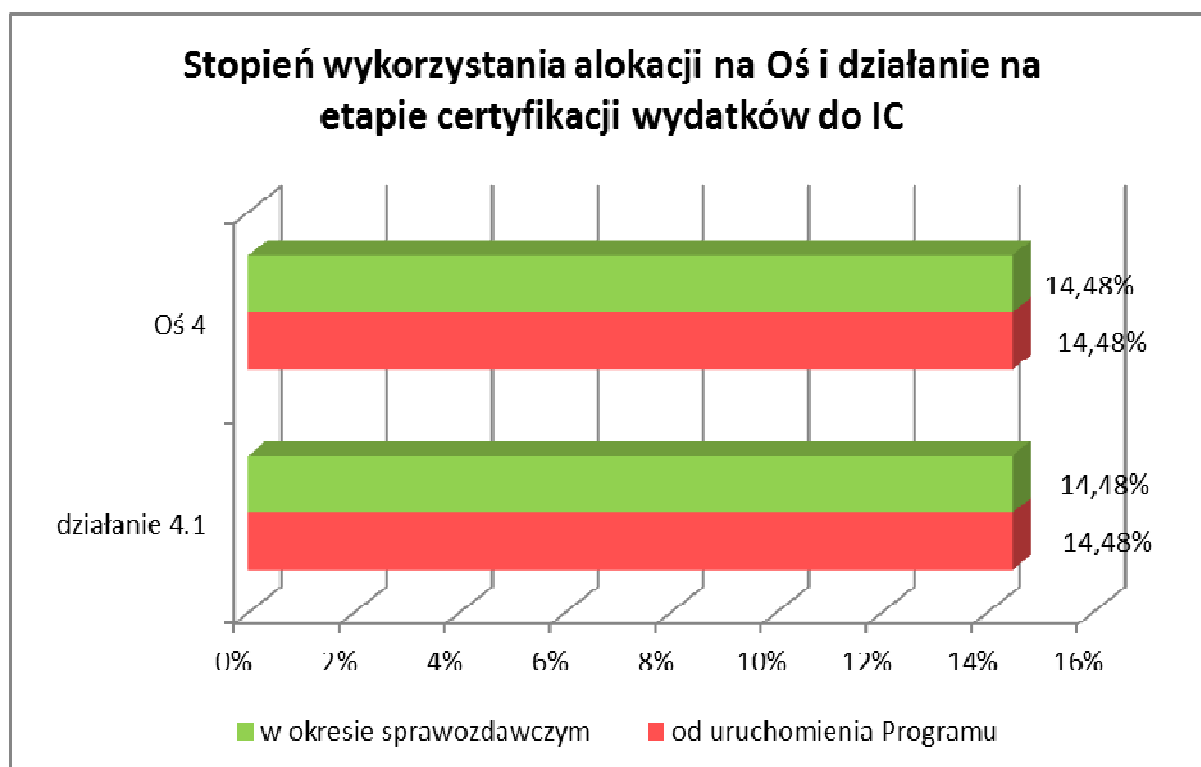
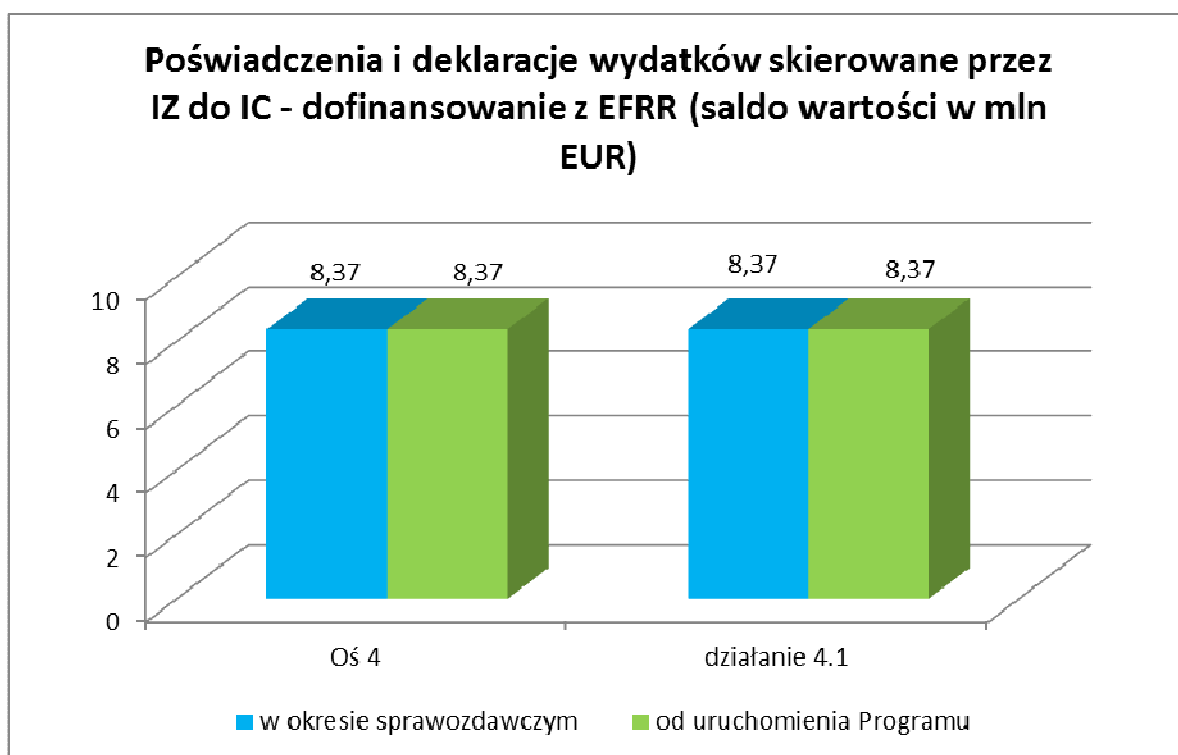

Wnioski o płatność

Poświadczenia i certyfikacja

Tab. Rozkład udzielonego wsparcia pomiędzy obszar realizacji miejski/wiejski.

Działanie	Obszar realizacji	Liczba umów	Wartość projektów (EUR)	Dofinansowanie z EFRR (EUR)
4.1 Społeczeństwo informacyjne	miejski	21	30 604 986,55	24 786 082,78
	wiejski	28	16 211 126,63	13 742 795,13
Ogółem	miejski	21	30 604 986,55	24 786 082,78
	wiejski	28	16 211 126,63	13 742 795,13

Rozkład terytorialny projektów według powiatów w IV Osi Priorytetowej został przedstawiony w tabeli zawartej w rozdziale 2.1.6 niniejszego sprawozdania.

Tab. Rozkład udzielonego wsparcia wg rodzajów Beneficjentów.

Działanie/Oś	Rodzaj Beneficjenta	Liczba zawartych umów	Wartość ogółem projektów (EUR)	Dofinansowanie z EFRR (EUR)
4.1 Społeczeństwo informacyjne	Jednostki samorządu terytorialnego	45	42 333 706,66	34817168,83
	Uczelnie/jednostki naukowe	4	4 482 406,52	3711709,092
	Suma	49	46 816 113,18	38 528 877,92
Oś 4 Społeczeństwo informacyjne	Jednostki samorządu terytorialnego	45	42 333 706,66	34817168,83
	Uczelnie/jednostki naukowe	4	4 482 406,52	3711709,092
	Ogółem	49	46 816 113,18	38 528 877,92

Tab. Rozkład udzielonego dofinansowania przeznaczonego na realizację inwestycji w poszczególnych obszarach wsparcia.

Działanie/Oś	Obszar/nazwa kategorii	kod kategorii	Liczba podpisanych umów	Wartość ogółem projektów (w EUR)	Dofinansowanie z EFRR (w EUR)
4.1 Społeczeństwo informacyjne	SPOŁECZEŃSTWO INFORMACYJNE	10-15			
	Infrastruktura telekomunikacyjna (w tym sieci szerokopasmowe)	10	33	31 097 856,29	25 194 717,28
	Technologie informacyjne i komunikacyjne (dostęp, bezpieczeństwo, interoperacyjność, zapobieganie)	11	8	10 522 422,81	8 926 501,58

	zagrożeniom, badania, innowacje, treści cyfrowe itp.)				
	Usługi i aplikacje dla obywateli (e-zdrowie, e-administracja, e-edukacja, e-integracja itp.)	13	8	5 195 834,07	4 407 659,06
Oś IV Społeczeństwo informacyjne	SPOŁECZEŃSTWO INFORMACYJNE	10-15	49	46816113,18	38528877,92
	Infrastruktura telekomunikacyjna (w tym sieci szerokopasmowe)	10	33	31 097 856,29	25 194 717,28
	Technologie informacyjne i komunikacyjne (dostęp, bezpieczeństwo, interoperacyjność, zapobieganie zagrożeniom, badania, innowacje, treści cyfrowe itp.)	11	8	10 522 422,81	8 926 501,58
	Usługi i aplikacje dla obywateli (e-zdrowie, e-administracja, e-edukacja, e-integracja itp.)	13	8	5 195 834,07	4 407 659,06
	OGÓŁEM	OGÓŁEM	49	46 816 113,18	38 528 877,92
	w tym STRATEGIA LIZBOŃSKA		49	46 816 113,18	38 528 877,92
	STRATEGIA LIZBOŃSKA jako % udział w Osi	10,11,13	100,00%	100,00%	100,00%
	STRATEGIA LIZBOŃSKA jako % realizacji planu dla Osi		założenia:	57 792 728,00	66,67%

Nabór wniosków w IV Osi Priorytetowej rozpoczął się we wcześniejszym okresie sprawozdawczym, natomiast w 2010 roku nastąpiło podpisanie wszystkich umów, w konsekwencji czego zarówno wartość dofinansowania, jak i stopień wykorzystania alokacji na Oś mają tę samą wartość od uruchomienia Programu i w okresie sprawozdawczym. W zakresie udzielonego wsparcia zauważalna jest przewaga obszaru wiejskiego. Realizowane projekty w ramach IV Osi wpływają na poprawę jakości życia mieszkańców regionu, przeciwdziałając m.in. wykluczeniu cyfrowemu. Ponadto przyczyniają się do rozwiązania problemów wskazanych w analizie SWOT, czyli braku kompleksowej teleinformatycznej infrastruktury szerokopasmowej. Zwiększenie dostępności usług i ułatwienie komunikacji jest możliwe dzięki inwestycjom z zakresu e-usług i e-informatyzacji instytucji publicznych, przez

co poprawia się konkurencyjność regionu. Szczegółowy opis wpływu Programu na rozwój regionu zostanie zaprezentowany dopiero po zrealizowaniu Działania Osi IV.

Na realizację **Strategii Lizbońskiej** przewidziano **100%** alokacji na Oś. Z analizy podpisanych umów wynika, iż realizacja planów nie jest zagrożona. Szczegółowe informacje znajdują się w pkt. 2.1.6.6 niniejszego sprawozdania.

Projekty kluczowe

W ramach IV Osi Priorytetowej na liście IWIPK znajdują się 3 projekty kluczowe, na realizację których IZ RPO przeznaczyła 19 798 234,55 EUR (78 500 000,00 PLN), co stanowi 34,26% alokacji tę Oś. Realizacja projektów przewidziana jest w kolejnych okresach sprawozdawczych.

Postęp rzeczowy Osi Priorytetowej

Poprawa jakości i dostępności oraz upowszechnienie technologii informacyjno – komunikacyjnych jest jednym z kluczowych czynników wzrostu konkurencyjności regionalnej. W 2009 roku 46% ogółu gospodarstw domowych w województwie lubelskim wyposażonych było w komputer z dostępem do Internetu przy średniej dla kraju wynoszącej 53,4%. Korzystniej sytuacja przedstawia się w stosunku do wykorzystania technologii informacyjno-telekomunikacyjnych w przedsiębiorstwach. W 2009 roku 90,4% przedsiębiorstw z terenu województwa lubelskiego posiadało dostęp do Internetu (w kraju 90,1% przedsiębiorstw). Struktura wykorzystania technologii informacyjno-telekomunikacyjnych nie przedstawia się już jednak tak korzystnie. Niecałe 50% przedsiębiorstw posiada własną stronę internetową (w kraju 57,4%), dla 34% przedsiębiorstw strona internetowa spełniała funkcje prezentacji katalogów, wyrobów lub cenników (średnio w kraju 42%), 84,7% przedsiębiorstw wykorzystuje Internet w kontaktach z administracją publiczną (w kraju 89,3%). Niewystarczająco rozwinięta struktura szkieletowa sieci światłowodowych stanowi przeszkodę w zapewnieniu dostępu do usług szerokopasmowych, szczególnie na obszarach o niskiej gęstości zabudowy. Wobec powyższych problemów oraz wciąż niekorzystnych wskaźników dotyczących rozwoju społeczeństwa informacyjnego w województwie lubelskim należy uznać za pozytywne wartości realizacji wskaźników IV Osi Priorytetowej, w szczególności liczby usług publicznych zrealizowanych on-line na poziomie ponad 3 tys., ponad 166 tys. korzystających z usług on-line, oraz 160 Publicznych Punktów Dostępu do Internetu zapewniającym społecznościom lokalnym łatwego, powszechnego i bezpłatnego dostępu do sieci Internetu.

Realizacja IV Osi Priorytetowej przyczynia się do osiągnięcia celu 1 szczegółowego RPO WL jakim jest *„Zwiększenie konkurencyjności regionu przez wsparcie rozwoju sektorów nowoczesnej gospodarki oraz przez stymulowanie innowacyjności”*. Uzyskane wartości wskaźników przedstawione w Tabeli IV Postęp fizyczny IV Osi Priorytetowej, oparte są na danych dotyczących operacji zakończonych tzn. takich dla których zatwierdzono wniosek o płatność końcową.

W ramach IV Osi Priorytetowej zakończyła się realizacja 17 projektów, dzięki czemu nastąpił znaczny postęp rzeczowy.

Wskaźnik **Liczba projektów w zakresie społeczeństwa informacyjnego** został osiągnięty na poziomie 17 szt., co stanowi 85% planowanej na koniec 2010 r. wartości. Na podstawie podpisanych umów szacowane jest osiągnięcie wartości wskaźnika produktu pod

koniec 2013 r. na poziomie 52 szt., co przy zakładanych w Programie 160 szt. wskazuje na nieosiągnięcie wartości docelowej wskaźnika. Analizując postęp rzeczowy Programu IZ RPO stwierdziła, iż podczas określania wartości docelowej na etapie programowania, została błędnie przyjęta przewidywana wartość projektów – została ona zaniżona. Okazało się jednak, iż rezultaty określone w Programie w zakresie społeczeństwa informacyjnego są realizowane mniejszą liczbą projektów o wyższej niż zakładano wartości. Analogiczna sytuacja występuje w przypadku wskaźnika **Liczba projektów w zakresie społeczeństwa informacyjnego w tym projekty e-usług**, który został osiągnięty na poziomie 7 szt., co stanowi 47% planowanej na koniec 2010 r. wartości. Szacowana realizacja wskaźnika produktu w roku 2013 na poziomie 47 szt. wskazuje na osiągnięcie założeń zapisanych w Programie na poziomie 47%. W związku z powyższym IZ RPO w ramach renegotjacji Programu zaproponowała zmniejszenie wartości docelowych w/w wskaźników produktu, pamiętając, iż głównym miernikiem realizacji celów działań są wskaźniki rezultatu. Zaproponowano dla wskaźnika **Liczba projektów w zakresie społeczeństwa informacyjnego** zmianę wartości docelowej ze 150 szt. na 50 szt. – **w tym projekty e-usług**: z wartości 100 szt. na 46 szt. Wartości docelowe powyższych wskaźników zostały oszacowane na etapie programowania na podstawie liczby i wartości projektów, jakie zostały złożone i dofinansowane w ramach ZPORR 2004- 2006 na terenie województwa lubelskiego. Charakterystyczną cechą tych projektów była ich stosunkowo niska wartość – 56 projektów o średniej wartości 126.103,40 EUR (0,5 mln PLN). Na tej podstawie oszacowano, że w obecnej perspektywie finansowej wartość średnia projektu kształtować się będzie na poziomie 378.310,21 EUR (1,5 mln PLN), odnosząc to do dostępnej alokacji otrzymano prognozę liczby projektów, która uzyska dofinansowanie. Jednakże w rzeczywistości wartość projektów realizowanych w ramach RPO WL jest zdecydowanie większa – 3,74 mln PLN. Dodatkowo dzięki możliwości realizacji projektów partnerskich realizowane są kompleksowe projekty, które pokrywają swoim zasięgiem tereny kilku powiatów czy nawet całego województwa. Takie rozwiązania kompleksowo realizują założenia Programu w zakresie rozwoju społeczeństwa informacyjnego, co ma swoje przełożenie na wartość osiąganych wskaźników rezultatu w ramach powyższej Osi, które zostały omówione poniżej. Na tej podstawie można jednoznacznie stwierdzić, że mniejsza liczba projektów o wyższej jednak niż zakładano wartości nie wpływa negatywnie na zakładane rezultaty realizacji tej Osi, a znacznie je przewyższa.

Wskaźnik produktu **Liczba PIAP** został osiągnięty na poziomie 160 szt., co stanowi 1600% planowanej na koniec 2010 r. wartości. W opinii ewaluatorów w badaniu „Weryfikacja wartości docelowych wskaźników Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007 – 2013” IZ RPO powinna wręcz zniechęcić Beneficjentów do realizacji tego typu projektów poprzez np. zmiany w kwalifikowalności wydatków. Analiza podpisanych umów wskazuje, iż wskaźnik produktu osiągnie w 2013 wartość 1 797 szt. co przy założeniu w Programie 70 szt. powoduje osiągnięcie wskaźnika na poziomie 2 396%. Dlatego też w ramach renegotjacji Programu IZ zaproponowała zwiększenie wartości docelowej tego wskaźnika 70 szt. na 700 szt. Z uwagi na realizowany w ramach PO RPW i opisany poniżej projekt budowy Internetu szerokopasmowego, którego założenia powstały po negocjacji RPO WL, zainteresowanie Beneficjentów realizacją projektów Osi IV skupiło się na e-usługach oraz tworzeniu PIAP.

Wskaźnik **Liczba osób, które uzyskały dostęp do szerokopasmowego Internetu** został osiągnięty na poziomie 564 osób. Wartość osiągnięcia przedmiotowego wskaźnika rezultatu, szacowana na podstawie podpisanych umów, jest niższa niż założenia w Programie (około 4 %). Sytuacja ta, analogicznie jak w przypadku wcześniejszego wskaźnika, w głównej mierze wynika z realizowanego w ramach PO RPW projektu rozwoju sieci

szerokopasmowej, który przewiduje, iż 81,8% mieszkańców Lubelszczyzny uzyska potencjalny dostęp do sieci szerokopasmowej. W związku z tym znacznie zmalała potrzeba inwestycji na ten typ projektu z RPO WL. W konsekwencji IZ RPO zaproponowała zmianę w/w wskaźnika na **Liczba jednostek publicznych, które uzyskały możliwość dostępu do Internetu** z wartością docelową na poziomie 600 szt. Przyjęta na etapie programowania wartość docelowa wskaźnika była szacowana przy założeniu, że w ramach RPO WL będzie realizowany szereg projektów dotyczących budowy Internetu szerokopasmowego, które swoim łącznym zasięgiem obejmą niemal całe województwo. Tymczasem kompleksowy projekt realizujący powyższe cele został przyjęty jako kluczowa inwestycja Programu Operacyjnego Rozwoju Polski Wschodniej. W ramach tego projektu aż 1 775 025 osób będzie miało stworzoną potencjalną możliwość dostępu do internetowych usług szerokopasmowych świadczonych przez operatorów korzystających z infrastruktury SSPW. Całkowita liczba ludności objęta rezultatami realizacji tego projektu (tj. mieszkająca w „zasięgu” budowanych punktów dystrybucyjnych SSPW lub obsługiwana przez istniejących operatorów sieci szerokopasmowej) stanowi 98,8% całkowitej populacji zamieszkującej województwo lubelskie (2 144 023 osób). W związku z powyższym budowa sieci szerokopasmowej dla mieszkańców województwa przy wykorzystaniu środków dostępnych z RPO WL jest pozbawiona uzasadnienia. Skutkiem realizacji wyżej opisanego projektu Beneficjenci RPO WL skupili się na inwestycjach z zakresu e-usług i informatyzacji instytucji publicznych. Dlatego też IZ RPO proponuje zmianę wskaźnika na nowy, który w sposób bardziej adekwatny oddaje charakterystykę realizowanych w Programie projektów oraz opisuje ich rezultaty. Taka zmiana wskazuje w sposób jednoznaczny, że współfinansowane projekty w ramach RPO WL wspierają rozwój społeczeństwa informacyjnego poprzez zwiększenie dostępności do informacji (w tym informacji publicznej dla przedsiębiorstw, administracji publicznej, jednostek naukowych oraz poszczególnych obywateli), jak i zarządzania informacją (w tym wykorzystania technologii cyfrowych dla podnoszenia jakości kapitału ludzkiego, dostępu i jakości usług publicznych, efektywności konkurencyjności działania przedsiębiorstw na rynkach lokalnych, krajowych i międzynarodowych). Szczególne znaczenie ma cyfryzacja dostępu do usług publicznych oraz informacji świadczonych przez administrację publiczną na rzecz obywateli i przedsiębiorstw, usług świadczonych sobie wzajemnie przez przedsiębiorstwa i świadczonych przez przedsiębiorstwa obywatelom (obszary e-usług publicznych i niepublicznych). Wdrażanie nowoczesnych technologii informacyjnych i komunikacyjnych stworzy możliwości znaczącej optymalizacji funkcjonowania przedsiębiorstw i przełoży się bezpośrednio na zwiększenie konkurencyjności i innowacyjności gospodarki województwa lubelskiego. W związku z powyższym, w celu prawidłowego oddania specyfiki IV Osi Priorytetowej oraz niepowielania efektów realizacji projektu sieci szerokopasmowej w ramach PO RPW, IZ RPO proponuje zmianę wskaźnika.

Wskaźnik rezultatu **Liczba usług publicznych zrealizowanych on-line (liczba korzystających z usług on – line)**, Uchwałą Nr 30/10 Komitetu Monitorującego RPO WL z dnia 4 marca 2010 r. w sprawie zatwierdzenia zmian w Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013, został rozdzielony na dwa wskaźniki: **Liczba usług publicznych zrealizowanych on-line** z wartością docelową 100 szt oraz **Liczba korzystających z usług on-line** z wartością docelową 10 547 osób. W związku z tym poniżej prezentowane są informacje na temat postępu tych dwóch wskaźników.

Wskaźnik **Liczba usług publicznych zrealizowanych on-line** został osiągnięty na poziomie 3 177 szt., co stanowi 21180% zakładanej wartości na rok 2010 r. Na podstawie podpisanych umów, szacuje się, iż przedmiotowy wskaźnik zostanie osiągnięty ostatecznie w 2013 r. na poziomie 26 777% (26777 szt.)

Podobna sytuacja dotyczy wskaźnika **Liczba korzystających z usług on-line**, który został osiągnięty na poziomie 166 099 osób, co stanowi 10499% wartości planowanej na koniec 2010 r. Szacowana na podstawie podpisanych umów wartość wskaźnika w 2013 roku wynosi 333 346 szt. co wskazuje, iż zostanie osiągnięte ponad 3000% zakładanej na ten rok wartości docelowej.

Na podstawie analizy podpisanych umów należy stwierdzić, iż w omawianej Osi, realizacja części wskaźników jest znacznie odchylna od zakładanych wartości. W związku z tym IZ RPO rozważała zmianę wartości docelowych lub też metodologii liczenia niektórych wskaźników. Aktualnie IZ RPO zaproponowała w ramach renegotjacji Programu zmianę wartości docelowych przedmiotowych wskaźników. Zmiana wynika z korekty założeń odnośnie specyfiki realizowanych projektów w RPO WL. W sytuacji, gdy cele związane z budową Internetu szerokopasmowego zostały w większości zagwarantowane realizacją projektu kluczowego w ramach PO RPW, Beneficjenci RPO WL skupili się na inwestycjach w e-usługi i informatyzację instytucji publicznych. W związku z powyższym IZ RPO, na podstawie danych monitoringowych oszacowała, iż wartość docelowa wskaźnika liczby usług wzrośnie do 20 000 zaś liczba osób korzystających z tych usług do 1 mln osób.

Wkład Osi w promowanie równości szans

Opis realizacji zasady równości szans został zawarty w rozdziale 2.2.1 niniejszego sprawozdania.

Cross-financing

Informacje na temat *cross-financingu* zostały zawarte w rozdziale 2.6.3 niniejszego sprawozdania.

Krajowy Program Reform

Wkład Osi w obszary i priorytety Krajowego Programu Reform znajduje się w punkcie 2.1.6.6.

Rekomendacje Komisji Europejskiej dla IV Osi Priorytetowej, przedstawione w opinii dotyczącej sprawozdania z realizacji RPO WL za 2009 r. (REGIO H.1 BG/sp D92010/ 870605. Bruksela, 1 września 2010 r.).

- *Należy odnieść się do celów i zdiagnozowanych przeszkód w rozwoju społeczeństwa informacyjnego (brak sieci szerokopasmowych, wstępny etap rozwoju e-usług). W obszarze sieci szerokopasmowych należy uwzględnić projekt dotyczący sieci szerokopasmowej realizowany w ramach Programu Operacyjnego Rozwój Polski Wschodniej.*

Powyższe rekomendacje zostały wdrożone.

Rekomendacje IZ RPO dla Osi IV

Rekomendacje IZ RPO zamieszczone są w opisie przedmiotowej Osi oraz rozdziale 2.1.6.4. niniejszego sprawozdania.

1.4.2 Opis istotnych problemów we wdrażaniu wraz z podjętymi i planowanymi środkami zaradczymi

Opis istotnych problemów we wdrażaniu wraz z podjętymi i planowanymi środkami zaradczymi został zamieszczony w *2.3 Napotkane znaczące problemy oraz podjęte środki zaradcze*.

